Ազգ
Azg armenian daily
21 ՄԱՅԻՍ 2003 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 96 (2781)

Հեյդար Ալիեւը չի մասնակցի ընտրություններին, որդին կառաջադրի թեկնածությունը

ԲԱՔՈՒ, 20 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Առաջիկա երկու-երեք շաբաթների ընթացքում Ադրբեջանի նախագահի որդին՝ Իլհամ Ալիեւը կառավարող կուսակցության կողմից կառաջադրվի նախագահության թեկնածու: Այս մասին երեքշաբթի «Ինտերֆաքսին» հայտնել է բարձրաստիճան մի աղբյուր հանրապետության ղեկավարի վարչակազմից: Ըստ նրա, Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւը մոտակա օրերին կհայտարարի այն մասին, որ ինքը չի մասնակցելու առաջիկա նախագահական ընտրություններին: «Բոլոր ազդեցիկ մարդիկ նախագահի շրջապատում խոսացել են սատարել Իլհամ Ալիեւին հոկտեմբերին սպասվող նախագահական ընտրություններում», ասել է աղբյուրը: Նախագահ Ալիեւի որդի Իլհամը Ադրբեջանի պետական նավթային ընկերության առաջին փոխնախագահն է, երկրի խորհրդարանի պատվիրակության ղեկավարը ԵԽԽՎ-ում եւ այդ միջազգային կազմակերպության փոխնախագահը, Ազգային օլիմպիական կոմիտեի նախագահը:

Ռուսաստանցի գործարարները կուսումնասիրեն մեր ներդրումային պայմանները

ՀՌԱԿ-ն ու ՌՀՄ-ն արդեն ստեղծել են փոքր չեռնարկություններ

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Երեկ Երեւանում բացվեց Հայ-ռուսական ներդրումային համաժողովը, որին մասնակցելու նպատակով ՌԴ արդյունաբերության, գիտության եւ տեխնոլոգիաների նախարար Իլյա Կլեբանովի գլխավորած պատվիրակության կազմում Հայաստան էին ժամանել 80-ից ավելի գործարարներ:

Համաժողովի մասնակիցներին ողջունել է նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը, որի ուղերձում ընդգծվեց հայ-ռուսական տնտեսական հարաբերությունների զարգացումը խոչընդոտող հանգամանքների բացակայությունը: Այնուհետեւ համանման ելույթներ ունեցան Հայաստանի վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը, Իլյա Կլեբանովը: Հայաստանի տնտեսական վիճակը ներկայացրեց առեւտրի եւ տնտեսական զարգացման նախարար Կարեն Ճշմարիտյանը: Նա նշեց, որ վերջին տարիներին Հայաստանում արձանագրվել է միջին տարեկան 9 տոկոս աճ, իսկ անցյալ տարի՝ 12,9 տոկոս: Լուրջ աճ է արձանագրվել արտահանման ծավալների մեջ:

PHOTOLURE

Ռուսաստանի հայերի միության (ՌՀՄ) նախագահ Արա Աբրահամյանն ընդգծեց այս համաժողովի շարունակելիության անհրաժեշտությունը: Նրա համոզմամբ, Ռուսաստանում միտում կա Հայաստանը որպես ներդրումներ կատարելու համար հարմար երկիր դիտարկելը: Արդեն համաժողովի ընդմիջմանն «Ազգի» թղթակցի հետ զրույցի ժամանակ Ռուսաստանի հայերի միության նախագահն այն կարծիքը հայտնեց, որ համաժողովը պետք է երկու մասի բաժանել:

Տես ♦ էջ 2

ԺԱՄԱՆԵՑ

Շառլ Ազնավուրն առաջին անգամ ծննդյան տարեդարձը կտոնի հայրենիքում

Երեկ երեկոյան Երեւան ժամանեց աշխարհահռչակ երգիչ Շառլ Ազնավուրը՝ երեք օր հյուրընկալվելու ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանին եւ մայիսի 22-ին հայրենիքում նշելու ծննդյան հոբելյանը:

Մեծանուն երգիչը, որ օդանավակայանում, ցավոք, չշփվեց լրագրողների հետ, ժամանեց որդու եւ իմպրեսարիոյի ուղեկցությամբ: Շառլ Ազնավուրի որդին, ի դեպ, պատմական հայրենիքում առաջին անգամ է: Ֆրանսահայ երգիչը Հայաստան ժամանեց Ուկրաինայից: Կիրակի օրը Լվովում նա մասնակցել էր 14-րդ դարի Սբ. Աստվածածնի Վերափոխման եկեղեցու վերաօծման արարողությանը՝ ձեռամբ Ամենայն հայոց կաթողիկոսի: Լվովից մեծանուն երգչին ուղեկցում էր ՀՀ ԱԺ նախագահ Արմեն Խաչատրյանը, որը եւս Ուկրաինայում էր եկեղեցու վերաօծման արարողության առիթով: Այստեղ երգչին դիմավորեցին Երեւանի քաղաքապետ Ռոբերտ Նազարյանը, Հայաստանում Ֆրանսիայի դեսպան Անրի Կյունին՝ տիկնոջ հետ:

Այսօր Շառլ Ազնավուրը կլինի Խոր Վիրապում, վաղը կայցելի Գառնի եւ Գեղարդ, իսկ երեկոյան մշակույթի գործիչների շրջապատում կնշի ծննդյան տարեդարձը:

Աշխարհահռչակ մեր հայրենակցի այցելությունը խորհրդարանական ընտրապայքարի այս թեժ պահին թերեւս հաճելիորեն կշեղի մեր հասարակության ուշադրությունը քաղաքարշավային՝ արդեն բոլորիս հոգնեցրած հեւքից:

Լ. Գ.

Ռուսաստանում վաճառվող սննդային հավելանյութերի ավելի քան 90 տոկոսը կեղծ է

ՄՈՍԿՎԱ, 20 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: 2002 թվականին Ռուսաստանի տարածաշրջաններում եւ ԱՊՀ-ի երկրներում վաճառված այսպես կոչված սննդային կենսահավելանյութերի ավելի քան 90 տոկոսը, կոնյակի շուրջ 85 տոկոսը եւ օղու ավելի քան 60 տոկոսը կեղծված են կամ արտադրված են անօրինականորեն: «Ռուսաստանի տարածաշրջաններ. պաշտպանություն կեղծումից» առաջին համառուսաստանյան համաժողովի բացման ժամանակ այս տվյալները հայտնել է սպառողների պաշտպանության ազգային հիմնադրամի գլխավոր տնօրեն Ալեքսանդր Կալինինը:

«Պաշտոնապես Ռուսաստան են բերվել, ինչպես նաեւ հայրենական ձեռնարկություններում արտադրվել են 57 միլիոն դոլարի կենսաբանական սննդային հավելանյութեր, իսկ վաճառվել են 1,5 միլիարդ դոլարի նման հավելանյութեր», նշել է նա:

Անմխիթար վիճակ է նաեւ ալկոհոլային արտադրանքի շրջանառության ոլորտում: Մյուսներից ավելի հաճախ կեղծում են տակավին ԽՍՀՄ-ի ժամանակներից հայտնի կոնյակների մակնիշները՝ «Արարատը», «Սպիտակ արագիլը», «Ապշերոնը» եւ օղու հայտնի բրենդները՝ «Ստոլիչնայան», «Գժելկան», «Ռուսկայան»:

ՀՌԱԿ հրավերով Հայաստան ժամանեց Իրինա Խակամադան

Երեկ գիշեր մեկօրյա այցով Երեւան ժամանեց Ռուսաստանի Դաշնության Պետդումայի փոխնախագահ, «Աջ ուժերի դաշինք» կուսակցության համանախագահ Իրինա Խակամադան: Բարձրաստիճան քաղաքական գործիչը մեր երկրում է Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչության հրավերով: Իրինա Խակամադային այսօր կընդունի ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը: ՌԴ Պետդումայի փոխնախագահը հանդիպում կունենա Երեւանի պետական համալսարանում, ինչպես նաեւ կայցելի Գագիկ Աբրահամյանի «Դի Սի Էյ» ադամանդագործական ընկերության գործարան:

Մ. Հ.

Արխիվային լուսանկար՝ Ի. Խակամադան Ցեղասպանության թանգարանում, Ժանսեմի նկարի առաջ:

ԱՄՆ-ը ժամանակավորապես փակում է իր ներկայացուցչությունները Սաուդյան Արաբիայում

«Ահաբեկչական հարձակման անմիջական վտանգի պայմաններում մայիսի 21-ից սկսած Մ. Նահանգները ժամանակավորապես փակում է իր ներկայացուցչությունները Սաուդյան Արաբիայում», հայտարարեց երեկ ԱՄՆ պետքարտուղարությունը: Որոշման հետեւանքով, այսօրվանից սկսյալ հավանաբար մինչեւ մայիսի 25-ը փակ են մնալու մայրաքաղաք Ռիադում գտնվող ամերիկյան դեսպանատունը, ինչպես նաեւ Ջեդդայի եւ Դահրանի հյուպատոսարանները: Պետքարտուղարության հայտարարության համաձայն, վերջին օրերին ավելացել են հավաստի տեղեկությունները ամերիկյան ներկայացուցչությունների ու քաղաքացիների դեմ նախապատրաստվող նոր հարձակումների մասին: Իրազեկների ասելով, դեռեւս ձերբակալված չեն անցյալ շաբաթ Ռիադում ամերիկյան կացարանների ու առեւտրական ներկայացուցչությունների դեմ կատարված արյունալի 4 ռմբահարումների հեղինակները: Կասկած կա, որ հենց նրանք էլ պատրաստվում են շարունակել իրենց սեւ գործը:

Ուշ երեկոյան հաղորդվեց, որ Մեծ Բրիտանիան այս հարցում էլ հետեւել է ԱՄՆ-ի օրինակին:

ԱՍՈՒԼԻՍ

«Մենք բավարարված ենք Հայաստանի հետ մեր հարաբերություններով»

Ասում է մեր երկրում ԱՄՆ դեսպանը

Երեկ Հայաստանում ԱՄՆ դեսպան Ջոն Օրդուեյը մամլո ասուլիս էր հրավիրել ներկայացնելու իր երկրի նախագահի՝ «Հազարամյակի հիմնախնդիրների հաշվեկշիռը» ծրագիրը: Ջ. Օրդուեյի տեղեկացմամբ, մայիսի 12-13-ին կայացած ԱՄՆ-Հայաստան սոցիալական հանձնաժողովի վեցերորդ հանդիպմանը քննարկվել է նաեւ այս՝ աշխարհի երկրներին օժանդակելու ծրագիրը:

«Այս ծրագրով դրամաշնորհներ ստանալու համար երկրները պետք է մրցեն իրենց տնտեսական գործունեության եւ բարենպաստ կառավարման ցուցանիշներով: Կգնահատվի երկրների հասարակական նվիրումը կոռուպցիայի նկատմամբ վերահսկողություն հաստատող, ազատ, արդար ընտրություններ ապահովող գործելակերպին», վստահեցրեց ԱՄՆ դեսպանը:

Այստեղ հայաստանյան լրատվամիջոցների ներկայացուցիչներն անցան խորհրդարանական ընտրություններին վերաբերող հարցերին՝ ինչպե՞ս եք գնահատում քարոզարշավը, ինչպե՞ս կվարվի ԱՄՆ-ը, եթե ընտրախախտումներ լինեն եւ այլն:

«Քարոզարշավի ընթացքում կան թերություններ, որոնք առկա էին նախագահական ընտրություններում եւս, բայց կան նաեւ բարելավումներ:

Տես ♦ էջ 2

Հրաչյա Աճառյանի անվան համալսարանը հյուրընկալեց ՀՌԱԿ-ին

Նաեւ համերգային ընդարձակ ծրագրով

Երեկ Երեւանի Հրաչյա Աճառյանի անվան համալսարանը Առնո Բաբաջանյանի անվան համերգային դահլիճում հյուրընկալել էր Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցությանը՝ ի դեմս ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանի եւ կուսակցության համամասնական ցուցակի երկրորդ տեղում գտնվող Գագիկ Աբրահամյանի: Հանդիպմանը ներկա էր նաեւ քաղաքագետ Անդրանիկ Միհրանյանը:

Համալսարանի ռեկտոր Ավագ Խաչատրյանը ուրախությամբ ողջունելով հյուրերին նշեց, որ նվիրվածությամբ է ընդունում այս կուսակցությանը եւ ներկայացուցիչներին, քանի որ ՀՌԱԿ-ն իր գործունեությամբ մեծ ուշադրություն է դարձնում թե՛ կրթությանը, թե՛ գիտությանը:

Նման հանդիպման հնարավորության համար շնորհակալություն հայտնելով, ի պատասխան ՀՌԱԿ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանն ասաց, որ կուսակցությունը, որպես քաղաքական կազմակերպություն, մասնակցում է ընտրություններին կոնկրետ որոշակի ծրագրերով, որոնցում լրջագույն մոտեցում է ցուցաբերված կրթության, մշակույթի հարցերին:

Ըստ ՀՌԱԿ ատենապետի, կուսակցության դիրքորոշումն այն է, որ պետական բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում վճարովի համակարգ չպետք է լինի: Պետությունը պետք է պետպատվերի շրջանակներում պատրաստի մասնագետների այն քանակը, որի համար հնարավորություններ ունի: Դրա հետ պետք է գործեն մասնավոր բուհերն՝ արդեն վճարովի հիմունքներով:

Ռուբեն Միրզախանյանի ներկայացմամբ, խորհրդարանական կուսակցություն դառնալու դեպքում ՀՌԱԿ-ը կաշխատի անցկացնել այնպիսի օրենք, որով տարբերություն չդրվի պետական եւ մասնավոր բուհերի միջեւ: Պրն Միրզախանյանն ավելացրեց, որ ինչպես տնտեսության մեջ, այնպես էլ կրթական ոլորտում հավասար պայմանների դեպքում հաղթող դուրս կգա մասնավորը: Ուստի պետք է ապահովել այդ հավասար պայմանները:

Ռուբեն Միրզախանյանն անդրադարձավ նաեւ միջնակարգ դպրոցի խնդիրներին: Այսպես կոչված օպտիմիզացիայի ծրագրի իրականացմամբ նախատեսվում է փակել որոշ դպրոցներ այն պատճառաբանությամբ, թե պակասել է աշակերտների թիվը: Ըստ ՀՌԱԿ ատենապետի, իրականում հիշատակված ծրագիրն ընդամենը որոշ դպրոցական շինություններ վաճառելու խնդիր է լուծում, հատկապես քաղաքների գրավիչ հատվածներում:

Հանդիպման ժամանակ խոսեց նաեւ գործարար Գագիկ Աբրահամյանը: Ըստ վերջինի, Հայաստանը, աղքատ լինելով ընդերքի հարստությունների առումով, իր հույսը կարող է դնել ժողովրդի ինտելեկտուալ կարողությունների, այսինքն՝ տվյալ դեպքում համալսարանի ներկայացուցիչների վրա: Պրն Աբրահամյանը կարեւորեց նաեւ կրթություն ստանալուց հետո աշխատանք ունենալու խնդիրը:

Երբ խոսքը փոխանցվեց Ռուսաստանի Դաշնության քաղաքագետ, քաղաքագետ Անդրանիկ Միհրանյանին, ՀՌԱԿ ատենապետը նշեց, որ կուսակցությանը ծայն տալու եւ նման այլ բառեր պետք չէ ասել: Ուստի, պահպանելով քարոզչության պահանջվող պայմանները, Անդրանիկ Միհրանյանն անդրադարձավ ընդհանրապես բուհական կրթությանը: Մասնավորապես նա կարեւորեց միջբուհական համագործակցությունը տարբեր պետությունների հաստատությունների միջեւ:

Անդրանիկ Միհրանյանն ընդգծեց, որ Հայաստանում է ոչ թե քարոզչության նպատակով, այլ Ռուսաստանի հայերի միության շրջանակներում կազմակերպված միջոցառումների կապակցությամբ: Ապա, որպես քաղաքագետ անդրադառնալով մեր տարածաշրջանի ոչ կայուն վիճակին, քաղաքական գործընթացների հետագա հնարավոր զարգացումներին, պրն Միհրանյանը խոսեց նաեւ իրաքյան պատերազմից հետո ստեղծված վիճակից: Որպես քաղաքագետ Անդրանիկ Միհրանյանը մի քանի խոսքով անդրադարձավ մեր տարածաշրջանում մասնավորապես իր հետաքրքրություններին:

Այնուհետեւ հանդիպման առնչությամբ կազմակերպված «Աշխարհն առանց սահմանների» միջոցառմանը համալսարանականները 13 լեզուներով ողջունեցին միմյանց եւ հյուրերին:

Ա. Հ.

Ռուսաստանցի գործարարները կուսումնասիրեն մեր ներդրումային պայմանները

Սկիզբը՝ էջ 1

Առաջինն այն է, որ արդեն կան մարդիկ եւ կառույցներ, որոնք սկսել են աշխատել իրենց գործընկերների հետ: Օրինակ, ՌՀՍ-ն Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության հետ արդեն մոտ 10 փոքր ու միջին ձեռնարկություններ է ստեղծել: Արա Աբրահամյանը խոստացավ հոկտեմբերին բոլոր պայմանավորվածությունների, ստեղծված ձեռնարկությունների եւ դրանցում առկա աշխատատեղերի մասին տեղեկություն տրամադրել: Երկրորդ նշանակությունը ճանաչողական բնույթի է: Ռուսաստանցի գործարարները պետք է տեղում տեսնեն, ուսումնասիրեն պայմանները եւ ապա որոշեն իրենց անելիքը:

Լրագրողների հետ զրուցելիս Կարեն Ճշմարիտյանը ռուսաստանցի գործարարների համար գրավիչ գործոններ համարեց աշխատուժի որակը եւ էժանությունը, գիտական եւ գիտատեխնիկական մտավոր ներուժը: Նա կարեւորեց Ռուսաստանի պատվիրակության մեջ բազմաթիվ հայ գործարարների առկայությունը եւ նրանց մասնակցությունը համաժողովին: Նախարարն առանձնացրեց Ռուսաստանի հայերի միության համախմբող դերը եւ լուրջ աշխատանքն այս հարցում: «Ռուսական ներդրումները ո՞ր ոլորտներում են նախընտրելի» հարցին Կարեն Ճշմարիտյանը պատասխանեց, որ նախ եւ առաջ՝ գիտության եւ տեխնոլոգիաների: Այժմ արդեն ներդրումներ կան քիմիայի, լեռնամետալուրգիայի ոլորտներում: Ցանկալի համարվեց, որ դրանք տարածվեն նաեւ այլ ոլորտներում՝ բանկային կապիտալ, ֆինանսական ծառայություններ, ապահովագրություն:

Վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանն էլ այս միջոցառումը համարեց նախկինում ձեռք բերված պայմանավորվածությունների շարունակությունը: Հայաստանի ներքաղաքական իրավիճակի կայունությունը եւ հուսալիությունը, ըստ վարչապետի, վստահություն են ներշնչում ներդնողների, հատկապես հայազգի ներդնողների համար: Դա նշանակում է, որ հավաս կա պետության եւ տարվող քաղաքականության նկատմամբ:

Ըստ հայ-ռուսական միջկառավարական հանձնաժողովի համանախագահ Իլյա Կլեբանովի, հայ-ռուսական տնտեսական հարաբերությունները զիջում են քաղաքականին: Նա կարեւորեց հատկապես այն հանգամանքը, որ Հայաստանում ներդրումներ կատարելու նպատակով այստեղ են ժամանել հայազգի գործարարները: Նրա կարծիքով, Հայաստանում ներդրումների համար առաջարկվող պայմանները տրամաբանական են: Միակ խնդիրը, որը խոչընդոտում է գործընթացին, տրանսպորտայինն է: Այդուհանդերձ, ՌԴ նախարարը հույս հայտնեց, որ առաջին համաժողովն իր շարունակությունը կունենա, եւ նման համաժողովներն ավանդույթ կդառնան:

Համաժողովի նպատակների եւ ՀՌԱԿ-ի ու Ռուսաստանի հայերի միության ծրագրերի ընդհանրական լինելու մասին հարց ուղղեցինք DCA եւ JCA ընկերությունների նախագահ Գագիկ Աբրահամյանին: Նրա հավաստմամբ, այդ ծրագրերն ու համաժողովի նպատակները համընկնում են: Մասնավորապես ներդրումներ են կատարվել շինարարության, թանկարժեք քարերի արտադրության, գյուղատնտեսության, գիտության բնագավառներում: Գագիկ Աբրահամյանը կարեւոր համարեց նման խորհրդ համաժողովի հրավիրումն արդեն գործող ծրագրերի շարունակության եւ նոր ծրագրեր սկսելու համար:

Մեր բախտը մեր ձեռքում է

Հանրահայտ գերմանացի դիվանագետ, կանցլեր Բիսմարկն ասուլիսներից մեկի ժամանակ շատ դիպուկ ասել է. «Աշխարհում այնքան ոգեւորված չեն ստում, ինչքան որսից հետո, պատերազմի եւ ընտրությունների ժամանակ»: Իմ խորին համոզմամբ, ոգեւորված ստողներից խուսափելու մեկ ճանապարհ կա՝ հստակ իմանալ, թե ինչպես են տարբերվում ճիշտը ստից եւ պատրանքից: Դրա համար գոյություն ունեն տրամաբանական փորձված միջոցներ:

Առաջինը՝ չպետք է հավատալ կտրուկ բարելավումների խոստումներին: Օրինակ, նախագահական ընտրությունների ժամանակ թեկնածուներից մեկն իր ծրագրում առաջարկում էր 5 տարվա ընթացքում 5 անգամ բարձրացնել բյուջետային աշխատողների աշխատավարձերը, թոշակներն ու նպաստները: Թող ինձ ներեն բոլոր կտրուկ խոստողները, սակայն պատմական փորձը վկայում է, որ կտրուկ հնարավոր է միայն եղածը քայքայել: Տնտեսական բարելավումը հնարավոր է աստիճանաբար, հետեւաբար վստահության են արժանի այն մարդիկ, ովքեր առաջարկում են աստիճանական ու կայուն զարգացման ծրագրեր: Կտրուկ «հեղափոխականները», ինչպես ցույց է տալիս պատմությունը, ամեն ինչ քանդելուց հետո իրենց բոլոր անհաջողությունների մեղքը բարդում են ուրիշների վրա՝ «պայքար, պայքար» գոչելով:

Երկրորդ՝ չպետք է հավատալ իրենց քաղաքական մրցակիցներին վարկաբեկողներին (ինչպես նախագահական ընտրությունների ժամանակ վարկաբեկում էին պարոնայք Սադոյանը, Բագեյանը, Գեղամյանը եւ այլք): Ուրիշի վարկանիշը ոչնչացնողները մտահոգված են ոչ թե հասարակության, այլ զուտ անձնական շահերով, որովհետեւ ձգտում են քաղաքական դաշտը «մաքրել» լուրջ մրցակիցներից:

Երրորդ՝ չի կարելի վստահել ժողովրդին «անշահախնդիր» ծառայելու կոչ անող ճղճղան քարոզիչներին, որովհետեւ նրանց քայլերը թելադրված են անձնական շահերով: Վերջապես չորրորդ՝ չարժե հավատալ նրանց, ովքեր ընդհանուր խոստումներ են տալիս՝ առանց կոնկրետացնելու, որովհետեւ դրանք կարելի է ուզած ձեւով մեկնաբանել:

Չմոռանամ ավելացնել, որ կոնկրետ խոստումներն էլ բավարար չեն: Դրանք պետք է զուգորդված լինեն իրականության հետ, որպեսզի ապագայում վստահելի դառնան: Թեկնածուների մեջ կա եւս մի տեսակ, որ ներկայանում է ինչպես «կատուն տոպրակում». «գործարար» մարդ ձեւանալով եւ նախապես ոչինչ չխոսելով: «Ընտրեք եւ կտեսնեք», ասում են նրանք այնպիսի ինքնավստահությամբ, որ «հզոր» մարդու տպավորություն ստեղծեն՝ իրականում «մեծ փուչիկ» լինելով:

Քաղաքական կյանքում կարեւոր են արդեն կատարված գործերը՝ թեկնածուների խոսքը համոզիչ դարձնելու համար: Պարզ ու հասարակ, իրականությունից բխող խոսքը մեզ կազատի ապագայի անորոշությունից: Եթե այդպիսի թեկնածուների ընտրենք, մեր բախտը մեր ձեռքով կտնօրինենք:

ԱՐԿԱԴԻ ՄԱՐՈՒԹՅԱՆ

«Մենք բավարարված ենք Հայաստանի...

Սկիզբը՝ էջ 1

Հայաստանի հանրային հեռուստաընկերությունն սկսել է առավել հավասարակշռված բաշխել իր եթերը թեկնածուների միջեւ: Սակայն լրատվամիջոցների մեծ մասում թեկնածուների համար հավասար պայմաններ չեն ստեղծված», ասաց Ջ. Օրդուեյը: Նա շեշտեց, թե հույս ունի, որ նախորդ ընտրությունների նման այս անգամ էլ ԵԱՀԿ եւ ԵԽԽՎ դիտորդական առաքելությունը մանրակրկիտ կհետեւի ընտրությունների ընթացքին եւ կտա մանրամասն եզրակացություն, թե որքանով են դրանք համապատասխանում միջազգային չափանիշներին:

Լրագրողները դեսպանին խնդրեցին մեկնաբանել նաեւ ՀՀ արտգործնախարարի մի հայտարարությունը մեր երկրի արտաքին քաղաքականության կոմպլեմենտար սկզբունքների մասին, թե 90 տոկոսով ուղղված է Ռուսաստան, 10 տոկոսով՝ ԱՄՆ: «Հայաստանն իր արտաքին քաղաքականության մեջ ձգտում է հասնել հավասարակշռության ու վարում է այն՝ հաշվի առնելով ե՛ւ Ռուսաստանին, ե՛ւ ԱՄՆ-ին: Մենք ունենք հարցեր, որոնցում ակնկալում ենք Հայաստանի աջակցությունն ու շատ հարցերում այդ աջակցության համար շնորհակալ ենք ձեր երկրից: Կան հարցեր էլ, որոնցում դիրքորոշումները տարբեր են: Բայց յուրաքանչյուր երկիր ինքն է որոշում, թե ինչպես հավասարակշռել իր արտաքին քաղաքականությունը: Մենք բավարարված ենք Հայաստանի հետ մեր հարաբերություններով», ասաց դեսպանը:

ՍԻՍԻԹ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

ՖՐԱՆՍ-ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Ձեռնարկությունների ընդհանուր ընկերակցություն» Լոռու մարզում

Մայիսի 19-ին Լոռու մարզպետարանում ստորագրվեց համատեղ պայմանագրի արձանագրություն Ֆրանսիայի Պրովանս Ալպ Կոտ դ'Ազուր մարզի ձեռնարկությունների ներկայացուցիչ Կոնստան Օմիրոյի եւ մարզպետ Հենրիկ Քոչինյանի միջեւ: Արձանագրությամբ հավանություն է տրվում «Ձեռնարկությունների ընդհանուր ընկերակցության» ստեղծմանը, որի նստավայրը կլինի Վանաձորը: Ընկերակցության տնօրինությունը կհանձնվի Կոնստան Օմիրոյին, որը Լոռու մարզի իրավասու մարմինների հետ միակ խոսակիցը, այն է՝ բանակցող իրավասու անձը կլինի: Ընկերակցությանը կտրամադրվեն համապատասխան տարածքներ՝ 10-ամյա ժամկետով: Կստեղծվեն ջեռուցման, էներգիայի ստեղծման այլընտրանքային ձեւերի (արեւի, քամու էներգիա) սարքավորումների արտադրության հայկական ձեռնարկություններ: Առաջարկությունների թվում նախատեսվում է նաեւ հեռախոսակապի, համակարգչային տեխնիկայի արտադրության եւ այլ ձեռնարկությունների ստեղծում: Աշխատողները կհավաքագրվեն Լոռու մարզում (բացառությամբ բարձրաստիճան պաշտոնյաների):

Պրն Օմիրոն Լոռու մարզպետի ուղեկցությամբ այցելեց «Ավտոմատիկա» ԲԲԸ, «Ավտոմատիկա» ԳՀԻ, «Էլեկտրոն» ՓԲԸ՝ ծանոթանալով տարածքներին:

Ձեռնարկությունների ստեղծման շրջանակում՝ նյութական ու ֆինանսական ունեցվածքները, ըստ արձանագրության, մնալու են ներդնողների անձեռնմխելի սեփականությունը: Լոռու մարզպետն այդ ձեռնարկությունների գործունեության երաշխավորողն է լինելու:

Կոնստան Օմիրոն հաջորդ անգամ Լոռու մարզ կայցելի Պրովանս Ալպ Կոտ դ'Ազուրի ձեռնարկատերերի հետ, կստորագրվեն կոնկրետ պայմանագրեր: Սեպտեմբերի երկրորդ կեսին Հայաստան է այցելելու Պրովանս Ալպ Կոտ դ'Ազուրի նախագահ Միշել Վոզելը:

ՄԱՆՎԵԼ ՄԻԿՈՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԲ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն / հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԳՈՎԱԶԴ

Ապավինենք մեր մտքին ու բազկին

Կարգախոս, որով Հայաստանի Հանրապետական կուսակցությունը ներկայացավ ընտրարշավում։ Դպրոց եւ բանակ. սրանք են այն արժեքները, որոնք Հանրապետականը համարում է պետության եւ ազգի հոգեւոր ու արտաքին անվտանգության երաշխիք։

«Բանակը եւ դպրոցը հավասարազոր կառույցներ են։ Եթե մեկը պաշտպանում է մեր պետության, մեր ժողովրդի անվտանգությունը արտաքին հարձակումներից, ապա դպրոցը պաշտպանում է մեր պետության եւ ազգի անվտանգությունը հոգեւոր առումով։ Ապրելու համար հարկավոր է հզոր պետություն հզոր բանակով, հզոր մտավորականությամբ եւ հզոր տնտեսությամբ»,- ընդգծում է ՀՀԿ խորհրդի նախագահ Անդրանիկ Մարգարյանը։

Հանրապետականի համար ազգի ու պետության շահը վեր է կուսակցական, հատվածական, նեղ անձնական շահերից, քանի որ կուսակցությունը միջոց է ազգի ու պետության խնդիրները լուծելու համար։

Պատասխանատվություն

Քարոզարշավում առանցքայինը պետք է համարել պատասխանատվություն կրելու հանրապետականների պատրաստակամությունն ու վճռականությունը։ Հանրապետական կուսակցությունը հանդիսանում է երկրում ներքին կայունությունը պահպանող քաղաքական ուժերից մեկը։

«Մենք ցույց տվեցինք, որ 1998 թ-ից հետո ունակ ենք վերցնելու պատասխանատվություն, ունակ ենք ծրագրեր իրագործելու եւ պատրաստ ենք դրանք շարունակելու՝ այս ընտրությանը ժողովրդի վստահության քվեն ունենալով։ Եվ այդ պատասխանատվությունը ոչ միայն լավ օրեր են, հանդիպումներ են, այլ քրտնաջան աշխատանք, պատասխանատվություն։ Բայց մենք կամավոր ենք վերցրել այս բոլորը մեզ վրա։ Ոչինչ չի ստիպել։ Մենք ասում ենք, որ կամավոր այդ դժվարությունները վերցրել ենք, պատրաստ ենք վերցնելու եւ ցանկանում ենք շարունակել»։

Իրատեսություն

ՀՀԿ-ի քարոզարշավի մի այլ առանձնահատկություն է ընտրական շրջանի համար այնքան սովորական մի երեւույթի՝ պոպուլիզմի բացակայությունը։ Կուսակցությունը խոստանում է միայն այն, ինչի իրագործումը իրատեսական է համարում։ Ընդ որում, ծրագրերը հիմնականում երկարաժամկետ են։

«Այն մտահոգությունները, որ դուք ունեք, մենք կիսում ենք, ցանկանում ենք դրանք լուծել, բայց իրատեսական ճանապարհով, ոչ թե այնպիսի խոստումներ տալով, որ ընտրություններից մեկ ամիս հետո մոռանանք, քանի որ հնարավորություն չունենալու դեպքում, չենք կարողանալու իրագործել»։

«Այն, ինչ ասում ենք, պետք է կատարենք, ինչպես վերջին տարիներին ենք կատարել։ Ժողովրդին կարելի է ընտրություններից առաջ խաբել, բայց չեն մտածում, որ հետո պատասխան տալու ժամանակն էլ է գալու։ Անընդունելի է, երբ նաեւ դաշնակցին ես հարվածում։ Ես կոչ եմ անում ավելի իրատես լինել եւ կարողանալ գնահատել իրականությունը... ՀՀԿ-ն իր խոսքի տերն է եղել իր ստեղծման օրից, այսուհետ էլ լինելու է»։

Կատարած գործ

Ի հայտ է գալիս մրցակիցների նկատմամբ ՀՀԿ-ի եւս մի առավելություն՝ կատարած գործը։ Լինելով տարբեր մարզերում՝ ՀՀԿ ներկայացուցիչները հնարավորություն ունեն մատնանշել ավարտին հասցված կամ ընթացքի մեջ գտնվող աշխատանքները՝ հավաստիացնելով, որ այս գործընթացները շարունակություն են ունենալու։

«Կատարված է բավականաչափ աշխատանք։ Մենք պատրաստ ենք նորից ստանձնել պատասխանատվություն մեր ծրագրերը իրագործելու համար։ Հանրապետականի աշխատանքը եղել է հրապարակային ու արդյունքներ կան։ Իհարկե, արդյունքները դեռեւս շոշափելիորեն չեն բարելավել մեր պետության յուրաքանչյուր քաղաքացու կյանքի պայմաններն ու կենցաղը, եւ դրա համար ժամանակ է պետք։ Սակայն դրված է այն հիմքը, որը մեզ հնարավորություն է տալիս աստիճանաբար լուծել սոցիալական խնդիրները. օրենքի առջեւ բոլորը հավասար են եւ ստվերում գտնվող հարկատուներին պետք է բերել հարկային դաշտ, որպեսզի իրենց ստեղծած եկամուտի մի մասը տան պետությանը՝ սոցիալապես անապահով խավի կարիքները հոգալու համար։ Վերջին տարիներին մեզ հաջողվել է այս ուղղությամբ եւս դրական տեղաշարժեր արձանագրել, ինչի վկայությունն է բյուջեի մուտքերի ավելացումը»։

Վերջին երեք տարիներին Հանրապետական կուսակցության պատասխանատվությամբ գործող կառավարության հաջողություններն ակնառու են՝ 2001թ. 9 տոկոս, իսկ 2002թ. 12 տոկոս ՀՆԱ աճ։

«Այն, ինչ հնարավոր էր, անել սոցիալական ծանր իրավիճակը թեթեւացնելու, զարգացման բազա ստեղծելու համար, մենք՝ ՀՀ նախագահը, կառավարությունը եւ խորհրդարանը, արեցինք։ Երկու տարիների ընթացքում, պարբերաբար 20 տոկոսով բարձրացվել են բյուջետային հիմնարկների ծառայողների աշխատավարձերը, որը կկրի շարունակական բնույթ, եւ 2006թ. ուսուցիչը կստանա 55-60 հազար դրամ։ Նախորդ տարվա համեմատ, 2003թ. առաջին եռամսյակում կոռուպցիայի դեմ պայքարի արդյունքում, առանց հարկերը բարձրացնելու՝ մուտքագրման չափն աճել է երկու անգամ, գործարարների համար պարզեցվել է լիցենզիաներ ստանալու կարգը, կրճատվել են ժամկետները, ներդրվել է մեկ պատուհանի համակարգը։ Իսկ «Քաղաքացիական ծառայության մասին» ընդունած օրենքն ազատում է պետական հիմնարկի աշխատողին վերադասների կամայականություններից»։

Օրինաստեղծ գործունեություն

«Կուսակցությունը 1999-2003թթ. գործող Ազգային ժողովում ներկայացված է երեք տասնյակ պատգամավորներով, որոնք այս չորս տարիների ընթացքում կարողացան հստակ ապահովել կառավարության գործունեությունը՝ խորհրդարանում չունենալով բացարձակ մեծամասնություն։ ՀՀԿ պատգամավորները կարողացան ԱԺ-ում ներկայացված մյուս խմբակցությունների եւ խմբերի հետ աշխատանքը կազմակերպել քաղաքական համաձայնությունների, փոխըմբռնման ու հանդուրժողականության մթնոլորտում, որի արդյունքում կառավարությանը հաջողվեց անցած երեք տարիների ընթացքում արձանագրել տնտեսական աճ, ստեղծել նպաստավոր պայմաններ հետագա զարգացման համար»։

Երկրորդ գումարման Ազգային ժողովն ընդունել է 540 օրենք, որոնցից 128-ի նախագծերը ներկայացրել են ԱԺ պատգամավորները (82-ը՝ «Միասնություն» խմբակցություն), 412-ինը՝ կառավարությունը։ Մասնավորապես՝ հասարակական-քաղաքական, սոցիալական, տնտեսական, պետական կառավարման եւ տեղական ինքնակառավարման, գյուղատնտեսության, բնապահպանության, աղետի գոտու եւ բնակարանային ապահովության, վերահսկողության ոլորտներում։

Այս օրենքների ընդունմամբ կարեւորվեց սահմանամերձ տարածաշրջանների ռազմավարական նշանակությունը, բնակչության անապահով խավերի պաշտպանվածության մեծացումը, սոցիալական հարցերի լուծմանն ուղղված գումարների օգտագործման արդյունավետության բարձրացումն ու խիստ առավել անապահովներին հասցնելը։ Աղետի գոտու վերականգնումը վերջապես ունեցավ օրենսդրական աջակցություն։

Կանոնակարգվել է քաղաքացիների դիմումների, բողոքների ու առաջարկությունների ներկայացման ու քննարկման կարգը։ Կոռուպցիայի դեմ պայքարում արվել են առաջին քայլերը, մասնավորապես ընդունվել եւ կիրառվում է օրենք բարձրաստիճան պաշտոնյաների գույքի ու եկամուտների հայտարարագրման մասին։

Զգալի քայլեր են արվել փոքր եւ միջին ձեռներեցության խթանման ուղղությամբ՝ պարզեցնելով հարկային պարտավորությունների կատարումը։

Գանձապետական համակարգի ու գնումների գործակալության ստեղծումը մեծապես նպաստեցին բյուջեի ծախսերի արդյունավետության մեծացմանը, աշխատավարձերի բարձրացմանն ու ժամանակին վճարմանը։

Բնապահպանության ոլորտի վերաբերյալ ընդունված օրենքների շարքում առանձնանում է «Սեւանա լճի մասին» օրենքը։

Ազգային գաղափարախոսություն

Եվ, վերջապես, ՀՀԿ քարոզարշավի կարեւորագույն առանձնահատկություններից է այն, որ կուսակցության գործունեությունը ունի հստակ ընդգծված գաղափարական հիմնավորում։

Անկախությունից հետո, արդեն տեւական ժամանակաշրջան մենք խոսում ենք ազգային գաղափարախոսության ստեղծման անհրաժեշտության մասին, քանի որ այն պետության զարգացման հիմնական բաղկացուցիչներից մեկն է։ ՀՀԿ-ն ունի ամուր գաղափարական հենք։

«Ժամանակն է հայրենասիրությունից բացի յուրաքանչյուրն իր մեջ ամրապնդի պետության քաղաքացի լինելու գիտակցումը։ Մեզ համար նույնքան կարեւոր է քաղաքացու մեջ ազգային ոգու առկայությունը։ Ոգի չունեցող, թեկուզ առողջ եւ ուսում ունեցող զինվորը ամենածանր պահին կարող է լքել դիրքը, հետեւաբար ոգի է պետք եւ պատահական չէ, որ մեր ազգային բանակում որպես հիմք է ընդունված Նժդեհյան Ցեղակրոն ուսմունքը»։

ՀՀԿ համամասնական ցուցակում երկրորդ հորիզոնականը զբաղեցնող պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանը բազմիցս նշել է, որ «Հանրապետական կուսակցությունը միշտ մեծ ուշադրություն է հատկացրել ազգային բանակին, ինչի շնորհիվ էլ այսօր ապահովված է երկրի անվտանգությունը»։

Այսպիսով ակնհայտ է, որ Հանրապետական կուսակցության քարոզարշավի հիմնական շեշտադրումները՝ սկսած գործը շարունակելու պատրաստակամությունն է ու ծրագրերի իրատեսությունը, եւ կուսակցությունը ամենայն պատասխանատվությամբ կարող է հայտարարել՝ «Կատարած աշխատանքներին տեղյակ եք, եւ կարող եք ընտրել խոստումը կամ գործը»։

Թեկնածու Վրեժ Շահգելդյանի անվան հետ կապված քրեական գործը «չքում» է դատախազություններում

Նախընտրական շրջանում կարեւորվում են պատգամավորության թեկնածուների միջեւ բազմաթիվ հարաբերությունները։ Կարեւորվում են նաեւ պատգամավորության թեկնածուների անցյալի, ներկայի ու գործունեության հետ ընդհանրապես կապված տարբեր հարցեր։

Երեկ լրագրողների հետ հանդիպման էր եկել թիվ 45 ընտրատարածքում առաջադրված պատգամավորության թեկնածու Վրեժ Շահգելդյանի գործած արարքներից տուժող Արծրուն Ահարոնյանն իր փաստաբանի հետ։ Լրագրողներին ներկայացվեցին Վրեժ Շահգելդյանին առնչվող դատական գործի քննության մանրամասներ։

Տուժողը՝ Արծրուն Ահարոնյանը, 1988 թ. Չորաղբյուր գյուղում ստեղծել է «Արարատ» փայտամշակման ֆաբրիկան։ 1992 թ. բացակայել է հանրապետությունից։ Վերադառնալով պարզել է, որ իր ունեցվածքին արդեն տիրացել է գյուղի մեկ այլ բնակիչ՝ Ազգային ժողովի պատգամավոր եւ ներկայումս թեկնածու Վրեժ Շահգելդյանը։ Վերջինս, ըստ պրն Ահարոնյանի, կեղծել է մի շարք փաստաթղթեր՝ ապօրինի տեր կանգնելով «Արարատ» ֆաբրիկային, այն վերաձեւակերպել է որպես «Արթուր 1» ընկերություն։

Հետաքրքրական է, որ, տուժողի ներկայացմամբ, ԱԺ պատգամավոր, «Սկյութիկ» մականվամբ Վրեժ Շահգելդյանը հափշտակել է ոչ միայն նշված ֆաբրիկան, այլեւ ոչ ալկոհոլային խմիչքների շշալցման մեկ հոսքագիծ, ինչպես նաեւ 40-60 տ տարողություն ունեցող 11 ցիստեռն։ Նման մեղադրանքի հիմք է հանդիսանում այն, որ Վրեժ Շահգելդյանը, ճնշում գործադրելով, Արծրուն Ահարոնյանի կնոջից վերցրել է ֆաբրիկայի բանալիները, իսկ 11 ցիստեռնից 7-ը Շահգելդյանի սեփական անասնագոմի տարածքում է։

Երբ Արծրուն Ահարոնյանը վերադարձել է Հայաստան, Վրեժ Շահգելդյանը նրան առաջարկել է «կիսովի» աշխատեցնել ֆաբրիկան։ Իսկ երբ սեփականատերը չի համաձայնել, Շահգելդյանը նրանից պահանջել է 500 հազար դոլար՝ ֆաբրիկան վերադարձնելու համար։

Այնուհետեւ սկսվել է Ահարոնյանի գործի քննության ոդիսականը։ Նախ ապօրինությունը բողոքարկվել է Աբովյան քաղաքի առաջին ատյանի դատարանում։ Նշված դատարանում գործն ավարտին չի հասել, քանի որ ի հայտ են եկել կեղծ փաստաթղթեր։ Վերջիններիս կապակցությամբ տուժողը դիմում է ներկայացրել գլխավոր դատախազություն։ Դատախազությունը սկսել է զբաղվել գործով, բայց քանի որ Աբովյանի առաջին ատյանի դատարանում գործը մնացել է առանց քննության, ֆաբրիկայի հարցը թողնվել է մի կողմ։

Անդրադառնալով ապօրինի վերցրած գույքը վերադարձնելու պահանջի առնչությամբ հարուցված գործին եւ ապա դատական կիսատ քննությանը, նշենք, որ, ըստ տուժողի փաստաբան Անահիտ Մխիթարյանի, գործը բազմիցս հայտնվել է տարբեր համայնքների դատախազություններում։ Առանձին հանձնարարության կարգով դատախազությունից դատախազություն տեղափոխվելով՝ քրեական գործը մեկ կարճվել է, մեկ՝ կասեցվել, մեկ՝ վերսկսվել։ Հետաքրքրական է, որ Վրեժ Շահգելդյանի մասով քրեական գործ չի հարուցվել։ Գործը հարուցվել է փաստի առթիվ, բայց, չգիտես ինչու, կարճում եղել է հենց Վրեժ Շահգելդյանի մասով։

Ինչ վերաբերում է Շահգելդյանի ընդհանուր կերպարին, ապա, տուժողի ներկայացմամբ, Շահգելդյանը բռնությամբ տիրացել է իր ունեցվածքին, ունեցել եւ վարել է գողացված մեքենա, ունի կեղծ փաստաթղթերով ստեղծված ընկերություն, բյուջեին հսկայական պարտքեր։

Լրագրողների հետ հանդիպման ընթացքում տուժողն ու իր փաստաբանը նշեցին, որ բազմիցս դիմել են տարբեր ատյանների եւ կողմ են, որ անհիմն չշահարկվեն պաշտոնատար անձանց անուններ, եւ որ ապօրինի վերցված գույքը վերադարձվի տիրոջը։

Գործում առկա են բազմաթիվ հետաքրքրական եւ հակասական նյութեր, որոնք նույնպես ներկայացվեցին լրագրողներին։ Բայց առավել հետաքրքրական ու տարօրինակ է, որ հենց այս գործի մասին արդեն 4 տարի լինում են հրապարակումներ, սակայն մեղադրանքի հիմնական ուղղության՝ Վրեժ Շահգելդյանի առումով ոչինչ չի նախաձեռնվում։ Կարեւոր է նաեւ, որ գործը տարբեր դատախազություններից ոչ մի կերպ կրկին չի հայտնվում դատարանում։ Այլ կարծես, անհարմար եւ անտեղի պարագայի նման, հատուկ հանձնարարությամբ փոխանցվում է մեկից մյուսին։

Այս գործը կարեւոր է այնքանով, որ խորհրդարան են ցանկանում մտնել տարաբնույթ այնպիսի մարդիկ, որոնք ձգտում են պատգամավորական անձեռնմխելիության։ Եթե գործում ներկայացված նյութերի թեկուզ փոքր մասը համապատասխանում է իրականությանը, նշանակում է երեւի, որ այս խորհրդարանում դեռ կունենանք «դարուփոս» անցյալով պատգամավորներ։

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Հ. Գ. Ուզում եմ ավելացնել, որ հանդիպման մասնակիցները չէին տեղեկացրել դրա մասին Վրեժ Շահգելդյանին։ Միեւնույն ժամանակ, դատելով մեր ունեցած տեղեկություններից, կարող ենք համոզմունք հայտնել, որ նա չէր էլ ներկայանա։

Նախընտրական

«Հեղափոխությունների ժամանակն անցել է, եկել է աշխատելու ժամանակը»

*Սիրելի բարեկամ,
առաջին անգամ մասնակցելով ընտրություններին, դիմում եմ Ձեզ Ձեր քվեն ստանալու ակնկալիքով:*

Ընտրվելու դեպքում կարող եմ խոստանալ, որ Ազգային ժողով մուտք կգործի պարկեշտ, բանիմաց եւ գործունյա մի անձնավորություն, որը խորհրդարան կբերի իր ժամանակը, նոր գաղափարներ, ազգի առաջ ծառացած հիմնախնդիրների արդյունավետ եւ նորովի լուծման հանրապետություն: Կարծում եմ, բոլորիս համար պետք է պարզ լինի մեկ իրողություն. Հայաստանի Հանրապետությունը բոլորիս սեփականությունն է եւ բոլորիս պարտքն է նպաստել, որ կայանա եւ զարգանա բնականոն հունով, որպեսզի մեր երկրում պահպանվեն մարդու հիմնարար իրավունքներն ու ազատությունները, որպեսզի յուրաքանչյուրս հպարտությամբ կրենք Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացու բարձր կոչումը: Այդ լուծման բանավերացման մեխանիզմների հստակեցմանը: 1996-1997 թվականներին աշխատել եմ ՀՀ քաղաքացիական ավիացիայի գլխավոր վարչության իրավապայմանագրային վարչության պետ: 1998 թվականից դասավանդել եմ Երեւանի պետական մանկավարժական ինստիտուտում եւ Երեւանի պետական համալսարանում: 1999 թվականին աշխատել եմ ՀՀ դատախազության համակարգում, իսկ դրանից հետո մինչեւ այժմ զբաղվում եմ փաստաբանական

ռային բանկ (Հայաստան) ՓԲԸ իրավաբանական վարչության պետ: 1992 թվականից «Ինտելեկտուալների միություն» հասարակական կազմակերպության նախագահն եմ, ՀՌԱԿ հանրապետական վարչության անդամը:

1992-2002 թվականների ընթացքում որպես փորձագետ եւ մարդու իրավունքների ու համեմատական իրավագիտության մասնագետ բազմիցս մասնակցել եմ Լեհաստանում, Թայվանում, Ֆինլանդիայում, Հո-

ղաչինքների միասնական ընտրացուցակներում (Շավարշ Քոչարյան, Արարատ Զուրաբյան), եւ ունեն այդպես ընտրվելու բավականին բարձր հնարավորություններ, հետեւաբար, մեծամասնական համակարգով ընտրվելու դեպքում համամասնական ցուցակից խորհրդարան է անցնում հաջորդը: Այսինքն՝ քվեարկելով եւ ընտրելով այդ թեկնածուներից որեւէ մեկին, ընտրողն ըստ էության քվեարկում է ցուցակում գտնվող մի անձի համար, որին ին-

ներ եւ, որ ամենակարեւորն է՝ թարմություն եւ մասնագիտական աշխատանքի բարձր որակներ:

Կարծում եմ, որ անցած տասնհինգ տարիների ընթացքում բոլորս էլ հոգնել ենք ազգային քաղաքականության ասպարեզում միեւնույն քաղաքական դերակատարներին տեսնելով, առավել եւս, որ նրանց մեծ մասը ակնհայտորեն ապացուցել են թե իրենց, որպես քաղաքական գործիչների, եւ թե իրենց պաշտպանած գաղափարների սնանկությունը: Հեղափոխությունների ժամանակն արդեն անցել է, իրապես եկել է ստեղծարար եւ արդյունավետ աշխատանքի ժամանակը: Հայ ազգն իմաստուն է եւ խորաթափանց, պատմական բեկումնային պահերին միշտ էլ նրա այդ հավաքական հատկանիշները օժանդակել են մեր գոյատեւմանն ու զարգացմանը: Նմանօրինակ մի ճակատագրական ժամանակաշրջանում էլ վիճակվել է ապրելու մեր սերնդին, երբ անկախանալու հազարամյակների իղձը վերջապես իրականություն է դարձել, երբ մեր սուրբ նահատակների ցանկությունները առարկայացել են. մենք ունենք ազատ եւ անկախ Հայաստանի

լին քո ճիշտ ընտրությունն է: Ընտրիր անաղարտ կենսագրություն ունեցող եւ անցյալում ոչնչով չվարկաբեկված թեկնածուին, որը մարմնավորում է Հայաստանի վաղվա օրը:

Երկու խոսք իմ մասին. ծնվել եմ 1970 թվականի հունվարի 4-ին Երեւանում, 1867 թվականից երեւանցիների ընտանիքում: 1986 թվականին մեդալով ավարտելով Երեւանի Մ. Աբեղյանի անվ. թիվ 3 մաթեմատիկական թեքումով դպրոցը, ընդունվել եմ Երեւանի պետական համալսարանի իրավաբանական ֆակուլտետ: 1991 թվականին գերազանցության դիպլոմով ավարտելուց հետո ընդունվել եմ ԵՊՀ ասպիրանտուրա, որը գերազանցությամբ ավարտել եմ 1994 թվականին: 1995 թվականի սեպտեմբերին պաշտպանել եմ թեկնածուական թեզ՝ «Հայաստանի երրորդ հանրապետության քաղաքական համակարգը 1990-1995 թթ.»: 1992 թ.-ից մինչեւ 1996 թ. աշխատել եմ ՀՀ արտգործնախարարությունում: Եղել եմ համահեղինակը այդ ժամանակաշրջանում ընդունված ՀՀ կառավարության մի շարք որոշումների եւ ՀՀ նախագահի մեկ հրամանագրի, որոնք վերաբերում էին միջազգային պայմանագրերի կնքման եւ վա-

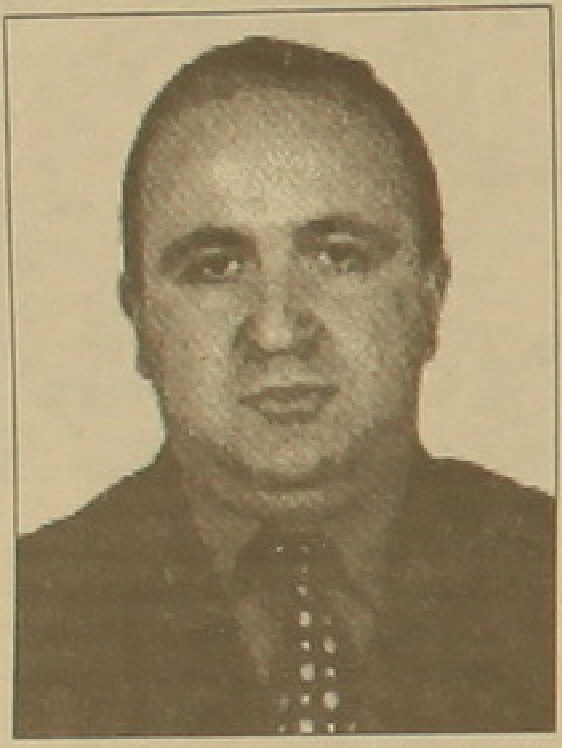

գործունեությամբ՝ աջակցելով հիմնականում օտարերկրյա ընկերությունների մուտք գործելուն Հայաստան եւ իրավաբանական աջակցություն ցուցաբերելով նրանց: Իմ իրավաբանական աջակցությամբ ընդհանուր առմամբ Հայաստան են մուտք գործել մոտ 3-3.5 միլիոն դոլարի օտարերկրյա ներդրումներ՝ հիմնականում արդյունաբերության եւ սպասարկման ոլորտներում: Այժմ աշխատում եմ Հունաստանի Առեւտ-

լանդիայում, ԱՄՆ-ում կազմակերպված կոնֆերանսների, կլոր սեղանների եւ սեմինարների, մասնագիտական որակավորման բարձրացման մի շարք դասընթացներ եմ անցել Հունգարիայում, Հոլանդիայում եւ այլուր: Ունեմ բազմաթիվ միջազգային հավաստագրեր եւ վկայագրեր:

Ազատորեն տիրապետում եմ ռուսերենին եւ անգլերենին: Ամուսնացած եմ, ունեմ մեկ տղա:

Սիրելի ընտրողներ, ցանկանում եմ ձեր ուշադրությունը հրավիրել մի հետաքրքրական փաստի, որը, կարծում եմ, վրիպում է ընտրողների մեծամասնության ուշադրությունից: Ընտրությունների մեծամասնական համակարգը էականորեն տարբերվում է համամասնականից, քանի որ առաջին դեպքում թեկնածուները հայցում են կոնկրետ ընտրատարածքի, այսինքն որոշակի սահմանափակ քանակությամբ ընտրողների քվեն, իսկ համամասնականի դեպքում ամբողջ հանրապետության բնակչության քվեն է դերակատարություն ունենում: Մեր ընտրատարածքի պարագայում նկատելի է, որ թեկնածուներից մի քանիսը բավականին բարձր դիրքեր են գրավում իրենց կուսակցությունների կամ

քը մեծամասնական համակարգով հնարավոր է, որ իր ձայնը չտար: Ելնելով դրանից՝ կոչ եմ անում իմ ընտրատարածքի բոլոր ընտրողներին ընտրություն կատարելիս մեկ անգամ եւս մտածել այդ հնարավորության մասին:

Ինչ վերաբերում է ընտրատարածքում գրանցված բոլոր թեկնածուներին, ապա կոչ եմ անում նրանց համախմբել իրենց ուժերը, որպեսզի ապահովենք ազատ, իրական եւ առանց կեղծիքների ընտրություններ: Մեր վստահված անձինք պատրաստ են համագործակցել բոլորի հետ այդ նպատակին հասնելու համար:

Քո խղճի թելադրանքով եւ ազատ կամքի դրսեւորումով տեր կանգնիր քո քվեին եւ ընտրիր ազատական եւ ժողովրդավարական բարեկեցիկ ապագա քո եւ քո ժառանգների համար:

Ընտրիր երիտասարդ եւ հեռանկարային քաղաքական գործչին՝ Վահագն Փիլիպոսյանին:

Հարգանքով՝

ՎԱՀԱԳՆ ՓԻԼԻՊՈՍՅԱՆ
ՀՀ Ազգային ժողովի ընտրությունների թիվ 16 ընտրատարածքի պատգամավորության թեկնածու

Ռամկավարների խոսքն ու գործը համընկնում են

Պատմում է ՀՌԱԿ Տավուշի շրջանի ատենապետ Հովիկ Հակոբջանյանը

ՀՌԱԿ Տավուշի մարզային շրջանակի ատենապետ, Հանրապետական վարչության անդամ Հովիկ Հակոբջանյանը ծնվել է 1948 թ. Իջեւանի շրջանի Խաշթառակ գյուղում, ծառայողի ընտանիքում: Միջնակարգ դպրոցն ավարտելուց հետո ընդունվել եւ ավարտել է Իջեւանի պոլիտեխնիկական ինստիտուտը՝ ստանալով շինարար-ինժեների մասնագիտություն: Անմիջապես անցել է աշխատանքի շինարարությունում սկզբում որպես վարպետ, այնուհետեւ՝ աշխղեկ, ավագ աշխղեկ: Երբ 1989 թ. կազմակերպվեց «Հայգազարդը», տեղափոխվել է այդ կառույց եւ աշխատել որպես տնօրենի տեղակալ, այնուհետեւ՝ տնօրեն: Այդ տարիների ընթացքում Հովիկ Հակոբջանյանը մասնակցել է բազմաթիվ մասշտաբային կառույցների գործարկմանը՝ հիմնականում բարձր ճնշման գազատարների շինարարությանը: Նշեմ մի քանիսը՝ համամիութենական նշանակություն ունեցող Ստավրոպոլ-Հյուսիսային Կովկաս-Անդրկովկաս դժվարանցանելի գազամուղը, որը կարեւոր ռազմավարական նշանակություն ունեցավ մեր ժողովրդի եւ տնտեսության զարգացման խնդրում, հատկապես կարեւորվեց նրա դերը վերջին ժամանակներում, երբ արդեն սրվում էին ազգամիջյան հարաբերությունները: Իսկ այդ կառույցի կարեւորությունն այն է, որ խողովակաշարը շրջանցում է Ադրբեջանի հետ սահմանային գիծը, եւ Վրաստանով միանգամից մտնում է Հայաստան:

Հ. Հակոբջանյանը լավագույն ինժեներ-շինարար մասնագետ լինելուց զատ նաեւ ընտանիքի լավ հայր է, սիրված ամուսին եւ հուսալի ընկեր: Դա հավաստում են նաեւ երկու տնտեսագետ զավակները, ինժեների

մասնագիտությամբ տիկինը, իր աշխատանքային ու կուսակցական ընկերները, որոնց հետ երկար տարիներ աշխատում է «Հայռուսգազարդի» «Տրանսգազշին» ՍՊԸ Իջեւանի մասնաճյուղի տնօրեն: Մասնաճյուղն այժմ իրականացնում է Տավուշի մարզի գազամատակարարումը եւ առաջիկայում էլ բազմաթիվ ծրագրեր ունի անելու:

2000 թ. ՀՌԱԿ-ն իր տարածքային առաջին կառույցը ստեղծում է Տավուշի մարզում, եւ Հովիկ Հակոբջանյանն էլ ընտրվում է տարածքային կառույցի ատենապետ: Այնուհետեւ 20-ից ավելի ակումբներ են ստեղծվում Տավուշի մարզում: Ստեղծման օրվանից ՀՌԱԿ ակումբները, ինչպես պատմեց մեր զրույցի ժամանակ Հովիկ Հակոբջանյանը, գործում են շատ ակտիվ թե՛ քաղաքական եւ թե՛ մշակութային հարցերով: Շաբաթական մեկ անգամ պարտադիր գումարվող նիստերի ընթացքում քննարկվում են այն բոլոր ծրագրերն ու առաջարկները, որ ներկայացնում են ռամկավարները, տրվում են հանձնարարականներ տարածքային ակումբի անդամներին՝ միջոցառումների ձեւի ու ոճի անցկացման վերաբերյալ: Հաճախակի կազմակերպվող մշակութային միջոցառումների ու հավաքների ընթացքում բնակչության լայն խավերը ներկայացնում են իրենց հուզող բոլոր հարցերն ու խնդիրները՝ ՀՌԱԿ-ից ակնկալելով լուծումներ:

Պրն Հակոբջանյանը նշեց նաեւ, որ Կողբ գյուղի բնակչության խնդրանքով արդեն ՀՌԱԿ-ը գյուղում կառուցում է 6 կմ երկարությամբ խմելու ջրի ջրագիծ: Ջրագիծը բնակչության համար կարեւորագույն խնդիրներ է լուծում եւ որ ամենակարեւորն է՝ թեթեւացնում է գյուղացու սոցիալական վիճակը: Իսկ ՀՌԱԿ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանի անմիջական աջակցությամբ, հատուկ նշեց պրն Հակոբջանյանը, արդեն շատ-շուտով Իջեւանի Այգեհովիտ գյուղի ամբուլատորիան (նախկինում եղել է հիվանդանոց) վերափոխվել է ժամանակակից սարքավորումներով հիվանդանոցի, որտեղ նախատեսված է նաեւ ծննդաբերական բաժանմունք: Պետբյուջեից այս հիվանդանոցին հատկացվելիք գումարի մասին կառավարությունում մոտակա ժամանակներում որոշում կկայացվի: Հիվանդանոցի վերաբացումն իր հետ բերել է նոր աշխատատեղերի բացում, որը կարեւոր նշանակություն ունի սահմանամերձ Այգեհովիտ գյուղի համար: Հիվանդանոցի վերաբացումը նաեւ թեթեւացնում է հարեւան Վազաշեն, Կայան, Ական, Ազատամուտ, Դիտավան, նաեւ Բերդի տարածքի Պառավաքար ու Վարագավան գյուղերի բնակչության հոգսը, որոնք ստիպված էին գումարներ ծախսել ու մի կերպ հասնել շրջկենտրոնի հիվանդանոց:

Տավուշի մարզն ունենալով մոտ 300 կմ սահմանամերձ տարածք, ունի շատ լուրջ ու կարեւորագույն խնդիր, նշում է պրն Հակոբջանյանը, գյուղացուն գյուղում պահել: Հիմնական արտահոսքի պատճառն աշխատատեղերի բացակայությունն է, որի պատճառով էլ երիտասարդները լքում են գյուղը, արտագնա աշխատանքի մեկնում: Իսկ գյուղացուն գյուղում պահելու համար հարկավոր է աշխատատեղեր, գյուղտեխնիկա, պարարտանյութեր ու թունաքիմիկատներ, սերմացու եւ էլի շատ ու շատ բաներ... Իսկ այս ամենն այսօր կա ՀՌԱԿ-ի տնտեսական զարգացման ծրագրում, ավելացրեց Հովիկ Հակոբջանյանը եւ փաստեց, որ եթե մեր կարեւորագույն հիմնահարցերը, որոնք այսօր տեղ են գտել կուսակցության տնտեսական զարգացման ծրագրի հիմնական դրույթներում, իրականանան, ապա 3-4 տարի հետո մեր գյուղերը կշենանան, շատերը կվերադառնան հայրենի օջախներ, եւ գյուղացին էլ կապրի բարեկեցիկ կյանքով: Իսկ մենք՝ Տավուշի մարզի ռամկավարներս, մազաչափ անգամ չենք կասկածում, որ մեր կուսակցությունը մեզ հետ ի զորու է լուծելու այդ խնդիրները, քանզի ՀՌԱԿ-ը մասնագիտական մոտեցումներով ու հստակ հաշվարկներով է իր ծրագիրը ներկայացնում: ՀՌԱԿ-ի տնտեսական, ներդրումային ծրագրերը (6 դպրոցներում համակարգչային դասարանների բացում) մեծ նշանակություն ունեն գյուղացու համար, ինչն էլ նրանք ընդունում են ռեալ ու հավատով: Դրա ապացույցն է, որ շրջանում օրեցօր կուսակցության հեղինակությունն աճում է:

«Վերջին շրջանում ժողովուրդը վստահությունը կորցրել է ընտրությունների նկատմամբ, ինչպե՞ս է ձեր գյուղերում, պրն Հակոբջանյան»:

«Դրա պատճառն այն է, որ գալիս են, խոստումներ են տալիս ու գնում: Պատգամավորի երեսը 4 տարի չես տեսնում, ոչ մի տեղաշարժ չկա: Հողի, ջրի վարձերն ու հարկերը նույնն են, մեր մասին մտածող չկա: Գյուղացին մնացել է անջուր, անսերմ, անփող, անտեր, ինքն իր հոգսերով, էլ ոնց վստահեն: Այ սրանք են պատճառները: Իսկ երբ տեսնում ես, որ գյուղացու հոգսը թեթեւացնող կա, ու արած գործն էլ երեւում է, ո՞նց չհավատաս: Մենք արդեն ապրում ենք մի այնպիսի ժամանակ, որ մինչեւ աչքովդ չես տեսնում, չես հավատում, էլ վերացական խոստումների չենք հավատում: Իսկ քարոզարշավն ընթանում է շատ հարթ ու մարդաշատ: Տավուշի մարզի բնակչությունն այնքան է հետաքրքրված ՀՌԱԿ-ի տնտեսական զարգացման ծրագրով, որ, իմ կարծիքով, ՀՌԱԿ-ը հաստատ մեծ քանակությամբ ձայներ կհավաքի մեր մարզից:

Իսկ Տավուշի մարզի համար հիմնախնդիրներ են ոռոգման եւ խմելու ջրի ցանցերի կառուցվածքը, գյուղերի գազիֆիկացումը, որով էլ լուծված կլինեն սոցիալական ու կենսական հարցերից բացի նաեւ բնապահպանական ու էկոլոգիական շատ խնդիրներ: Եթե այս ծրագրերը ներդրվեն ու շարունակվեն, զրույցի ավարտին նշեց պրն Հակոբջանյանը, ապա մոտակա տարիներին գյուղը ոտքի կկանգնի, ու ինքն իր հարցերը կլուծի, դեռ ավելին՝ կփորձի ներդրումային դաշտով աշխատատեղեր բացել:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Մոռացված մի անուն

Արտակ Դարբինյանի ծննդյան 125-ամյակի առթիվ

Վասպուրական աշխարհը հարուստ է նշանավոր զավակներով. առավել նշանավորը Գրիգոր Նարեկացին է, որի «Մատյան ողբերգության» ստեղծագործության 1000-ամյակն ընթացիկ տարում համազգային նշման է արժանանալու: Հաջորդում են Գուրգեն Մահարին, Վահրամ Ալազանը, Վեսպերը, Հարություն Թուրշյանը...

Ցավոք, կան մոռացված անուններ, որոնց հիշատակը նույնպես արժանի է նշելու: Նրանցից մեկն Արտակ Դարբինյանն է: Հոգուս պարտքը համարեցի հանդես գալ նրա ծննդյան 125-ամյակի առթիվ, պատմել արժանի հայորդու վաստակի մասին, ծառայությունը ՌԱԿ-ին, քանզի նա այդ կուսակցության բարուրականներից է:

Ծնվել է 1873-ին Վանի Այգեստան թաղամասում, Խաչ-փողանում գտնվող արհեստավորի ընտանիքում: Նախնական կրթությունը ստացել է Նորաշեն թաղի Սուրբ Թարգմանչաց երկսեռ վարժարանում, որն ավարտել է 1893-ին: Հարելով երիտասարդների շարժմանը, նա նույն տարում անդամագրվել է Արմենական նորաստեղծ կուսակցությանը, հետագա տարիներին՝ մինչեւ կյանքի վերջը, դառնալով ՌԱԿ-ի եռանդուն, ազգօգուտ գործիչներից մեկը:

Ի թիվս Վանի Նորաշեն թաղի չորս երիտասարդների, նրան բախտ է վիճակվել գործուղվել Էջմիածին, ուր 1904-1905 ուսումնական տարեշրջանից սկսել է ուսանել Գեւորգյան ճեմարանում: Ուսումնառության տարիներին՝ 1898-ին, ենթարկվում է բանտարկության (թուրքական սահմանը գաղտնի անցնելու մեղադրանքով): Բանտում էլ նրան բախտ է վիճակվել ծանոթանալու նույնպես բանտարկված Ավետիք Իսահակյանի հետ:

Ճեմարանն ավարտելուց հետո երկու տարի որպես ուսուցիչ ծառայել է Սալմաստի վարժարանում: Նպատակադրվել էր իր ունեցած խնայողությունն օգտագործել Գերմանիա մեկնելու՝ բարձրագույն կրթություն ստանալու համար, սակայն Լուսավորչի գահին արժանացած Ամենայն հայոց կաթողիկոս, վանեցի Մկրտիչ Խրիմյանը («Հայրիկ» մականունով) նրան առաջարկում է վերադառնալ Վան, այնտեղ ծավալել իր շուրջ 22-ամյա մանկավարժական գործունեությունը:

1905-ին նշանակվում է «Արծվի բնի»՝ Վարագավանքի վարժարանի տեսուչ: Արժանահիշատակ է նրա գործունեությունն այդտեղ: Վերահաստատում է Մկրտիչ Խրիմյանի հիմնադրած գյուղատնտեսական դպրոցը, ծաղկեցնում է Վարագավանքը, նախաձեռնում վանքի վարժարանի հիմնադրման 50-ամյակի հանդիսությունը:

Երբ 1915 թ. ապրիլ-մայիս ամիսներին Ռամկավար Ազատական կուսակցության անդամ Արմենակ Եկարյանի հնարամիտ ղեկավարությամբ մղվում էին ինքնապաշտպանության կռիվներ (որոնց ինքը մասնակից էր), պատմական ուսանելի հաղթանակի հասան: Արտակ Դարբինյանը նշանակվում է ժամանակավոր կառավարության դիվանապետ, որի նախագահն էր Արամ Մանուկյանը:

Գաղթի հետեւանքով ճարահատյալ Արեւելյան Հայաստան փոխադրված Արտակ Դարբինյանն այնուհետեւ լիովին նվիրվում է քաղաքական-հրապարակագրական գործունեությանը: Որպես խմբագիր շարունակում է հրատարակել Վանում հիմնադրած «Վան-Տոսպ» շաբաթաթերթը, որը Թիֆլիսում շարունակաբար լույս է տեսնում 1915-1919 թթ., իսկ այնուհետեւ մինչեւ 1920 թ.՝ Երեւանում:

Երբ քեմալականները մոլեգնում էին Թուրքիայում, այդ ժամանակ նա Պոլսում էր: Այնտեղից փոխադրվում է Փարիզ, ուր մինչեւ կյանքի վերջը ծավալում է իր բազմաբեղուն

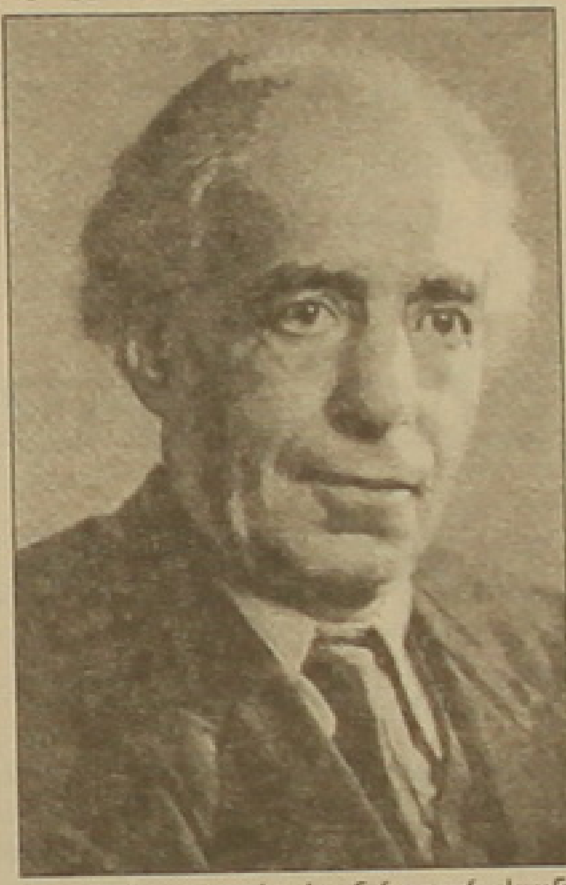

հասարակական-քաղաքական ու գիտագրական գործունեությունը՝ նպաստելով ֆրանսահայության գաղթավայրի ազգային ու հայապահպանության սրբազան գործին: Իր փառավոր կյանքը նա ավարտել է 72 տարեկանում, 1950-ի փետրվարի 27-ին: Փարիզյան համայնքը, գլխավորությամբ բարձրաստիճան հոգեւորականների ու ազգայինների, ի գնահատումն Արտակ Դարբինյանի ծառայության հարազատ ժողովրդին, մեծ հանդիսությամբ է կազմակերպել նրա հուղարկավորությունը Փարիզի Սուրբ Հովհաննես-Մկրտիչ հայկական մայր եկեղեցուց Պեր-Լաշեզ գերեզմանատուն: Թեեւ ինձ բախտ չի վիճակվել նրան ծանոթ լինելու, երբ երկուսս էլ թիֆլիսաբնակ էինք (ես՝ սկզբից որբանոցում), սակայն հետագայում ծանոթացա ու մտերմացա նրա որդու՝ Աղասու հետ: Ամեն անգամ Ֆրանսիա մեկնելու առիթով Փարիզում հայրենակիցս եղավ իմ աջակիցն ու խորհրդատուն, նաեւ տարբեր շրջանակներին ներկայացնողը: Ինձ նվիրեց հոր «Հայ ազատագրական շարժման օրերեն» գիրքը:

Աղասին փարիզահայ գաղթավայրի ճանաչված գործիչ էր, Սովետական Հայաստանի երդվյալ բարեկամը: Բազմիցս նրան հանդիպել եմ նաեւ Հայաստանում, սփյուռքի հետ մշակութային կապի կոմիտեում, մեր հայ տանը: Հիշատակ է մնացել ինձ նվիրած, շատերին անհայտ, տաղանդավոր նկարիչ Գրիգոր Պոլաշի գրաֆիկական գործերից մեկը: Լինելով արվեստասեր ու նկարահավաք, հայ եւ օտար նշանավոր նկարիչների գործերի հավաքածուի տեր, նա աջակցեց Հայաստանի պետական պատկերասրահի ֆոնդերի հարստացմանը: Նրա ջերմեռանդ ջանքերով Հայաստան փոխադրվեց հայ նշանավոր քանդակագործ, Խաչատուր Աբովյանի արձանի հեղինակ Հակոբ Գյուրջյանի Փարիզում գտնվող արվեստանոցի ողջ պարունակությունը: Մայր Հայաստանին մատուցած ծառայությունների համար Աղասի Դարբինյանը պարգեւատրվեց սովետական «Ժողովուրդների բարեկամության» շքանշանով: Ցավոք, ժառանգ չունեցավ: Նրա մահվանից հետո անտեղյակ մնացի, թե ինչպես տնօրինվեցին նրան պատկանող նկարների հարուստ հավաքածուն, տունն ու ձայնապնակների վաճառման համեստ խանութը:

Կրկին անդրադառնանք հորը՝ Արտակ Դարբինյանին, նրանից հիշատակ մնացած հրապարակումներին: Դրանցից գլխավորներն են.

– «Վասպուրական նահանգը ներկայումս» աշխատությունը, որը մաս-մաս, շարունակաբար տպագրվել է Թիֆլիսում լույս տեսնող «Մուրճ» ամսագրի 1904 թ. համարներում, Ծերուկ կեղծանունով (ժամանակին սխալմամբ վերագրվել է Ս. Հայկունուն):

– «Հայ ազատագրական շարժման օրերեն» մենագրությունը, հրատարակված Փարիզում, 1947-ին, պատմական տեղեկություններով հարուստ եւ արժեքավոր աշխատություն է:

Ողջունելի է, որ Արտակ Դարբինյանի այդ աշխատությունն այժմ ՀՌԱԿ-ի նախաձեռնությամբ արժանացել է վերահրատարակման եւ օրերս լույս կտեսնի:

Ինչ վերաբերում է նրա բեղուն գրչի ամբողջական արդյունքը հավաքելուն ու հրատարակելուն, այդ կարեւոր եւ անհետաձգելի գործը, մասնագիտական հանգամանալից պրպտումների միջոցով ի հայս կբերվի ու կիրառարկվի, եւ Արտակ Դարբինյանը մեր ժամանակներում կդադարի անհայտ լինելուց, կներկայանա իր հարազատ ժողովրդին մատուցած կրթական, քաղաքական ու պատմագրական ուսումնասիրությունների հարուստ փաթեթով:

ՎԱՐԱԶԴԱՏ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ
«Վասպուրական» հայրենակցական միության պատվո նախագահ,
ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս

Այլազգիների պատմական հուշարձանները Հայաստանում պահպանվում են ու վերականգնվում

Իսկ ադրբեջանական հուշարձաններ դեռեւս չեն հայտնաբերվել....

Հազարամյակների հնություն ունեցող հայոց բազմաթանկ պատմամշակութային կոթողները հպարտության պատճառ են դարձել մեզ, իսկ օտարներին՝ զարմանք ու հիացմունք: Օտարազգիների պատմական հուշարձանները մեծ թիվ չեն կազմում մեր երկրում, սակայն մշակութային արժեքներ ստեղծելու եւ պահպանելու հայերի յուրահատուկ հատկությունը մշտապես հիացրել է օտարներին:

Պատմում են, որ Երեւանի կենտրոնում գտնվող իրանական Կապույտ մզկիթի վերականգնման աշխատանքների ժամանակ քանդված նկարազարդ հախճապակիները երեւանցիները վերցրել ու պահ են տվել իրենց տներում՝ գնահատելով դրանց մշակութային արժեքը: Պարսիկներին դա անկեղծորեն զարմացրել էր:

Վայոց ձորի Եղեգիս գյուղում 14-րդ դարից պահպանված հրեական գերեզմանների վրա հայերը ամեն գարուն ծաղիկներ են դնում: Երբ ծաղիկներ դնող հայ կնոջն ասել են, որ դրանք հայկական տապանաքարեր չեն, այլ՝ հրեական, կինը պատասխանել է. «Գերեզման է, ուրեմն պետք է խնամել»: Այս պատմությունը խորապես հուզել էր 2000 թվականի գարնանը այնտեղ այցելած Երուսաղեմի հրեական համալսարանի հնագետին:

Հայաստանում այսօր պետական մակարդակով պահպանվում են այլազգիների պատմամշակութային բազմաթիվ հուշարձաններ, որոնք հիմնականում պատկանում են ուշ միջնադարյան շրջանին:

Ահա դրանց հիմնական ցանկը, որ մեզ տրամադրեց ՀՀ պատմական հուշարձանների պահպանության վարչության պետ Գագիկ Գյուրջյանը:

2001 թ. Երեւանի Աբովյան փողոցում հայտնաբերվեց մոնղոլական տիրապետության ժամանակ կառուցված դամբարան (1319 թ.), որն արժեւորվում է տվյալ շրջանում հայ-մոնղոլական եւ հայ-իրանական առնչությունների տեսանկյունից:

Նույն թվականին պեղումներ կատարվեցին Վայոց ձորի Եղեգիս գյուղում, որտեղ գտնվել էին 14-17-րդ դարերի հրեական տապանաքարեր:

Արարատի մարզի Արգավանդ գյուղում 1413 թ. կառուցված դամբարանը, ըստ արաբատառ արձանագրության, թուրքմեն էմիրների տոհմական դամբարանի օրինակ է: Հուշարձանի կառուցողական տեխնիկան եւ միջնադարյան հայ ճարտարապետական ձեւերին նմանությունը, ինչպես նաեւ քարերի հայատառ նշանագրերը մասնագետներին հիմք են տալիս ենթադրելու, որ դրա կառուցմանը մասնակցել են նաեւ հայ ճարտարապետներ ու վարպետներ:

Պարսկական Կապույտ մզկիթը, ուր երկար տարիներ տեղավորված է եղել Երեւանի պատմության թանգարանը (Մաշտոցի պող. 12), կառուցվել է 1766 թ. եւ վերականգնվել 1994-1998 թթ.: Այն արժեւորվում է որպես Անդրկովկասում պահպանված ուշ շրջանի պարսկական շինարարական արվեստի աչքի ընկնող նմուշ:

19-րդ դարի վերջին է կառուցված պարսկական Աբաս Միրզայի մզկիթը՝ Երեւանում (Խորհրդարանական փող. 40), որը Երեւանի բերդի համալիրի մաս է կազմում:

16-18-րդ դարերի քրդական գերեզմաններ կան Արագածոտնի մարզի Ռյա Թազա գյուղում:

Արարատի մարզի Դիմիտրով գյուղում 19-րդ դարի վերջին կառուցվել են Սբ. Կիրիլ, իսկ Վերին Դվին գյուղում՝ Ուրմա ասորական եկեղեցիները, որպես ասորի բնակիչների աղոթատեղիներ:

Ռուսական ամրոցի համալիրը կառուցվել է 1835 թվականին, իսկ 1877-1878 թթ. ռուս թուրքական պատերազմից առաջ Արմավիրի մարզի Երվանդաշատ գյուղում կառուցվել է ռուսական սահմանապահ զորքերի ուղեկալը:

Ռուսական եկեղեցիներ կառուցվել են 1895 թ. Վանաձոր (Ղարաքիլիսա) քաղաքում, իսկ Երեւանում՝ 1913 թ., Քանաքեռ-Զեյթուն թաղամասում:

Եվ վերջապես, Լոռու մարզի Շամլուղ գյուղում 1909 թվականից գործում է Սբ. Սավա հունադավան եկեղեցին, որպես տեղի հույն բնակչության աղոթատեղի:

Հիշյալ հուշարձանների պատմական տվյալներին անդրադառնալու հիմնական շարժառիթը անցած ամիս «Միր» հեռուստաընկերությունում ու-

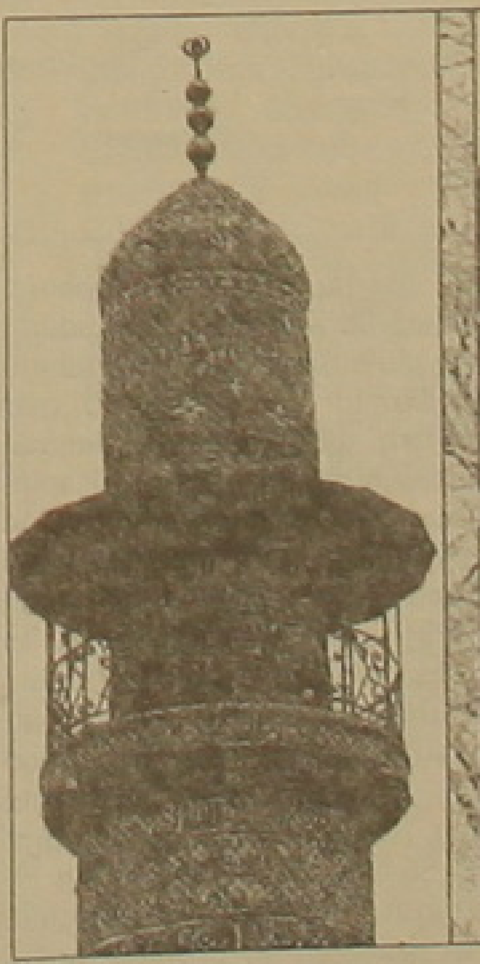

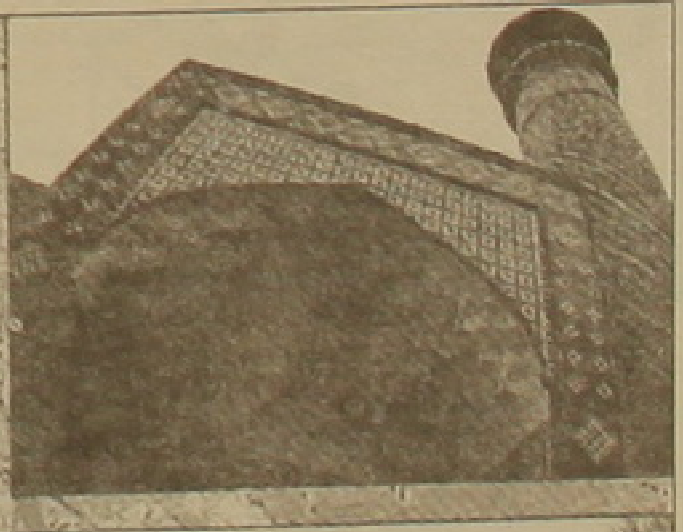

ղիղ կապի միջոցով հայ լրագրողների հետ ասուլիսի ժամանակ Ադրբեջանի «ժողովրդական ճակատի» փոխնախագահ Ասիմ Մոլլազադեի այն հայտարարությունն էր, թե Երեւանի կենտրոնում կան ադրբեջանական պատմական հուշարձաններ, որոնք ներկայացվում են որպես թուրքմենական: Միեւնույն պահին նա կտրականապես հերքեց Ջուղայի խաչքարերի ավերման փաստը՝ համարելով ոչ հավաստի եւ քաղաքական միտումներ կրող: Ահա պրն Գյուրջյանի մեկնաբանությունն այդ հարցի կապակցությամբ:

«Ջուղայի խաչքարերի ավերումները 2002 թ. վերստին կրկնվեցին, ընդ որում, ավելի բարբարոսաբար, որովհետեւ հայկական պատմամշակութային հուշարձաններն ընդգրկված չեն Ադրբեջանի հուշարձանների պետական ցուցակներում: Հենց դա է պատճառը, որ նրանք միշտ էլ պատրաստ են հայտարարելու, թե իրենց երկրում հայկական հուշարձաններ բնավ գոյություն չունեն: Ի տարբերություն նրանց, մեր պետական ցուցակներում ընդգրկված են ասորական, հունական, թուրքմենական, իրանական, ռուսական պատմական հուշարձանները, որոնց պահպանման պատասխանատվությունը պետությունն է կրում: Երբ Եվրախորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովում Հայաստանի մշակութային բաժնի ներկայացուցիչ Աշոտ Գալոյանը փաստերով ու լուսանկարներով ներկայացրեց Ջուղայի նյութը, դա, բնականաբար, առաջացրեց Ադրբեջանի ներկայացուցիչների կատաղի վրդովմունքը: Այդուհանդերձ, որոշում ընդունվեց ուսումնասիրելու Ջուղայի խաչքարերի ավերումները:

Դիվանագիտական հարաբերությունների բացակայության պատճառով նմանատիպ հարցերի լուծումները հնարավոր են միայն միջազգային մակարդակով, քանզի Ադրբեջանի հասարակական կազմակերպությունները, բացահայտ կախման մեջ լինելով կառավարությունից, ստիպված են կեղծել՝ ակնհայտ փաստեր, որոնց ճշմարիտ լինելը գեթ աննշան կասկած չի հարուցում:

Ինչ վերաբերում է պրն Մոլլազադեի հայտարարությանը, ապա կառաջարկեի, որ իրենց մասնագետները թուրքմենների հետ գան եւ ապացուցեն այդ հուշարձանների ադրբեջանական լինելը: Մեզ համար որեւէ էական նշանակություն չունի, թե դրանք որ ազգին են պատկանում: Բնավ չենք տառապում ազգային թերարժեքության բարդույթով: Մեր խնդիրը արժեքավոր հուշարձանների պահպանումն ու վերականգնումն է:

Ադրբեջանական եւ առհասարակ մահմեդական պատմական հուշարձանները Արցախում եւ ազատագրված տարածքներում պահպանվում են: Դրանցից եւ ոչ մեկը չի ավերվել: Այս փաստն ինքնին վառ ապացույց է, որ մեր ժողովուրդը մշակութային արժեքներ պահպանելու բացառիկ հատկությամբ է օժտված»:

Այնպես որ, Ադրբեջանի քաղաքական գործիչները որեւէ հայտարարություն անելուց առաջ պետք է նախեւառաջ իրենց ձեռքի տակ ունենան ճշգրիտ տվյալներ՝ պատմական իրողությունները խեղաթյուրելու հոգնեցուցիչ քաղաքականությանը վերջ տալու համար:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Ես չէի շտապում կատարել «Ազգի» խմբագրի առաջարկությունը՝ լրագրողական հետաքննություն սկսելու 1996 թ. օգոստոսից մեկ տարի չորս ամիս Վակունիսի գյուղապետ հանդիսացած Ռոբերտ Սիմոնյանի՝ ՀՀ իրավապահ մարմիններին ուղղված տասնյակ դիմում-բողոքների ու նրա հայտնած տվյալներով հանրապետության թերթերում բազմաթիվ հրապարակումների կապակցությամբ: Երկու տարի շարունակ «Եթեր» թերթի էջերում տպագրվում էր հայոց պատմական բնակավայրերի վերաբնակեցման գործընթացի մասին «Երկխոսություն Քարվաճառի ճանապարհին» իմ ուղեգրական-հրապարակախոսական էսսեն, որը վերջերս լույս տեսավ ամբողջական գրքի տեսքով: Այս թեման ավարտած համարելով, այլ բնույթի եւ ժանրի օրերին ո՞վ կհանդգնի թղթակից գործուղել հեռավոր Քաշաթաղի շրջան, հետո էլ ի՞նչ կարիք կա, երբ Ռ. Սիմոնյանի նյութը լրիվ բավարարում է թերթին, մանավանդ նախագահական, ապա եւ Ազգային ժողովի ընտրապայքարի թեժ օրերին, երբ յուրաքանչյուր մլավոց գրչի մի հարվածով առյուծի մռնչոցի է վերածվում: Հաջորդ նյութում, հավանաբար, հեղինակը ստիպված կլինի մեկ զրո էլ ավելացնել, որպեսզի նախորդ նյութը կրկնած չլինի: Ի վերջո, թերթերն էլ հենց դա են ուզում. որքան վատ՝ այնքան լավ: Հայտնի է, որ այդ թերթերի մի մասը արտասահմանյան որոշ կազմակերպություններից ֆինանսական աջակցություն են ստանում իբրեւ ընդդիմադիր, իսկ իրականում՝ հակապետական, հաճախ՝ հակազգային հրապարակումների համար:

կանգնելով մտնել Քաշաթաղ գալու բուն նպատակը,- որդուս պետք է տեսնեմ, Ստեփանակերտում է ծառայում:

- Նստիր, հենց հիմի Ստեփանակերտ գնանք,- առաջարկեց նա:

- Նախապես զանգել, պայմանավորվել է պետք:

- Երբ ուզես՝ գնամ բերեմ: Կիրակի օրը եղբորս հարսանիքն է, զինվոր որդուդ հետ քեզ էլ եմ հրավիրում:

Հովիկը հայտնի էր դարձել Բերձորի Սբ. Համբարձման եկեղեցու նրբագեղ քանդակներով:

Վաղ առավոտյան, չնայած մռայլ եղանակին, Բերձորը լցվել էր թռչունների բազմերանգ դայլայլով: Բեռնատարը Հիմնադրամի մայրուղուց մի խուլ հռնդյուն տարածեց: Քիչ անց այն հեռացավ, ու կրկին լսվեցին թռչունների ուրախ ձայնե-

րիի Շալվա եւ Նաղդալի վտակների գետաբերանի մոտակայքում, Քաշաթաղի շրջանի Բերձոր քաղաքից 30 կմ հյուսիս, ցույց է տալիս, որ այդ հովտում էլ եղել են Վաղազին գետը եւ Վակունիս բնակավայրը: Դիզակի իշխանության գավառների թվարկման հաջորդականությունը եւս հաստատում է դա: Վակունիսը (XVI դարի հիշատակարաններում՝ արդեն Վակունիս) Վ-Բ եւ Կ-Չ հնչյունափոխության հետեւանքով դարձել էր Բչանիս, իսկ Վաղազին գետանունը Նաղդալի կամ Շալվա վտակներից մեկի անունն է»:

Բերձորում շաբաթօրյակ էր սկսվել: Քաղաքի Չորագետի, Թռռնագետի, Ակնագետի, Վեհափառի պողոտայի, Ավան զորատեղի ու Երեւանյան խճուղու թաղամասերում խմբված մարդիկ առուներն ու բակերը մաքրում էին աղբից:

ները գողանալու մասին դիմում-բողոքների հիման վրա 2001 թ. ապրիլի 10-ին շրջանի ՆԳ բաժնի կողմից ԼՂՀ քր. օրենսգրքի 86 հոդվածի 1-ին մասի հատկանիշներով հարուցվել է քրեական գործ եւ կատարվել նախաքննություն...

ՀՀ ՆԳՆ քննչական գլխավոր վարչության պետի կարգադրությամբ եւ շրջանի դատախազի որոշմամբ 26.05.01 ստեղծվել է քննչական խումբ, որտեղ ընդգրկվել են Երեւանի քննչական վարչության քննիչ, խմբի ղեկավար Լ. Ավետիսյանը, Արարատի մարզային ՆԳ վարչության ավագ հետաքննիչ Մ. Օհանյանը, Վայոց Ձորի մարզային ՆԳ վարչության ԱԳՏ տեսուչ Ա. Հակոբյանը:

Ռ. Սիմոնյանը շարունակել է հրաժարվել տեղում քննչական գործողություններ կատարելու նպատա-

Սպառնալիքներ վերաբնակեցման գործընթացին

ԲԱԿՈՒՐ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ

Մեր թերթի ապրիլի 15-ի համարում ԼՂՀ Քաշաթաղի շրջանի Վակունիսի նախկին գյուղապետ Ռոբերտ Սիմոնյանի հաղորդած տվյալներով լույս տեսած «Քաշաթաղի ապօրինությունները անպատիժ են մնում» հոդվածի կապակցությամբ խմբագրությունը բողոքներ է ստացել Քաշաթաղի շրջանից: Շրջանում վերաբնակեցման ընթացքի եւ Վակունիս գյուղում իրական վիճակը պարզաբանելու համար խմբագրությունը առաջարկել է գրող, հրապարակախոս, վերաբնակեցման գործընթացին քաջատեղյակ Բակուր Կարապետյանին լրագրողական հետաքննությամբ պարզել նյութի մեջ տեղ գտած փաստերի իսկությունը եւ համապատասխան հոդվածաշարով հանդես գալ մեր թերթի էջերում:

գործ եմ սկսել, որից կտրվել ու կրկին վերադառնալ վերաբնակեցմանը, հեշտ չէր: Սակայն ընթերցելով «Հայկական ժամանակ», «Առավոտ», «Ա1+», «Օր», «Օրրան», «Նովոյե վրեմյա», «Գոլոս Արմենիի», «4-րդ իշխանություն» եւ ահա՝ **«Ազգ»** թերթերում Ռ. Սիմոնյանի հայտնած տվյալներով հրապարակված նյութերը, զգացի, որ վերաբնակեցման գործընթացի վրա, իրոք, լուրջ սպառնալիք է կախված: Այս հրապարակումները փաստորեն կարող են արգելակել վերաբնակեցման գործընթացը: Մարդիկ, ընթերցելով նման հրապարակումները, երբեք չեն ցանկանա բնակություն հաստատել այդ վայրերում եւ ուրիշներին էլ խորհուրդ կտան հեռու մնալ այդ բնակավայրերից:

Հիշում եմ, արցախյան պատերազմի տարիներին այն ժամանակվա իշխանություններին ընդդիմադիր թերթերից մեկը առաջին էջում խոշոր տառերով գրել էր՝ «Հայաստանի նախագահն ու պաշտպանության նախարարը հայրենիքի դավաճաններ են»: Մի քանի անգամ ընդհարվել էի այդ թերթի խմբագրի հետ, բացատրելով, որ խրամատներում կռվող զինվորները, ընթերցելով այս տողերը, հուսալքված ասում են՝ «Բա էլ ո՞ւմ համար ենք կռվում», ցած են դնում զենքն ու դասալիք դառնալով, հեռանում երկրից:

Հայոց պատմական տարածքների յուրացումն ու վերաբնակեցումը այսօր մեր պատմության ամենակարեւոր ու պատասխանատու փուլերից է, եւ լրագրային էժանագին ու սենսացիոն լուր հաղորդելու գնով գործընթացին վնաս հասցնելով, ոչ մի թերթ ոչ միայն չի նպաստում այդ կարեւոր գործընթացին, այլեւ ուղղակի արգելակում է ու փորձում կասեցնել:

Քննելով հրապարակումները, հասկանում ես, որ նյութից նյութ հեղինակը ոգեւորվել է, ու համոզվելով, որ ոչ մի խմբագրություն ոչինչ էլ չի հետաքննում, երբեք իր հաղորդած ոչ մի տվյալ կամ լուր չի ստուգում, նյութից նյութ ավելի սուր է պատկերում կացությունը, աստիճանաբար ավելացնում թվերը, Վակունիսում իր կորուստները հասցնելով 150 հազար դոլար գումարի, 148-151 տարվա հազվագյուտ, թանկարժեք գորգերի, 25 հազար դոլարի ոսկեղենի: Իսկ մինչ այդ ահա «Չորրորդ իշխանություն» թերթի 2002 թ. հուլիսի 9-ի թիվ 216 համարում ամբողջ թիվը դեռ 25 հազար էր: Իսկ նման նյութեր հրապարակած թերթերից եւ ոչ մեկը չփորձեց ստուգել այդ մարդու հայտնած տվյալները: Այս նեղ ու պակաս

Իսկ թե ինչ ուժեր են իրականում այդ ֆինանսավորման հետեւում՝ թերթերի խմբագրերն իսկ չեն հանդգնում խոսել:

Իսկ Ռ. Սիմոնյանի համար դիմում-բողոքներ եւ վարկաբեկիչ ու զրպարտիչ նյութեր գրելը փաստորեն արդեն մասնագիտություն է դառնում: Հավանաբար, երեւանյան քաղաքական միջավայրը շատ է նպաստում դրան:

Ձեռքիս տակ ունենալով թերթերի հրապարակումները, իրավապահ մարմինների նախաքննության նյութերն ու բազմաթիվ վկաների ցուցմունքները, ինչպես եւ Ռ. Սիմոնյանի դիմում-բողոքները, մեկնեցի Բերձոր:

Ավտոբուսից ցած իջա, ու կողքիս մի ավտոմեքենա կտրուկ արգելակեց, հաղթանդամ մի տղամարդ դուրս եկավ՝ քանդակագործ Հովիկ Մկրտչյանը, լայն ժպիտ պարզելով գյումրեցու բարբառով դիմեց.

- Ի՞նչ հոգս ունիս:

- Ոչ մի հոգս,- ասացի ես, չցան-

րը: Մի փոքրիկ ամպաքուլա գիհիների կատարներին քսվելով Աղավնոյի ձորից դանդաղորեն վեր էր սահում: Հավանաբար, նա ուտելիք էր գտել գիհիների արանքում ու միաժամանակ ըմբոշխնելով, մոռացել էր, որ պետք է կատարի իր ամպային պարտականությունները եւ երկինք համբարձվի: Ահա նա ուշացած պոկվեց լեռնալանջից: Մի քանի րոպեից, իր հոտին չհասած՝ այն ցրվեց ու չքացավ:

Հյուրատուն մտա ու ձեռքս առա Մխիթարյանների «Հանդես ամսօրյա» հայագիտական ուսումնաթերթը, որտեղ ինձ հետաքրքրեց Ալեքսան Հակոբյանի «Գտչավանքի շինարարական արձանագրությունները եւ Հարավային Արցախի եպիսկոպոսության սահմանները» գիտական հոդվածը: Գտա ինձ հետաքրքրող հատվածը. «Վակունիս բնակավայրի եւ Վակունիք գավառի տեղադրությունը ճշտելու համար օգնում է հենց Վաղազնոյ գետի տեղորոշումը: Գետանունը չի պահպանվել, սակայն այսօր էլ շեն Վաղազին գյուղի գոյությունը Հակա-

Հիվանդանոցից ներքեւ ընկած տարածքը ցույց տալով, ուղեկիցս ասաց.

- Այստեղ Հաղթանակի զբոսայգին է լինելու, իսկ փողոցի մյուս կողմում՝ Թատերական հրապարակը:

- Հա, բողոքի հանրահավաքներն են պակասում մեզ մոտ,- կատակով ասացի ես, շարունակելով մտածել Ռ. Սիմոնյան երեւույթի, նրա բողոք-դիմումների մասին:

«Քաշաթաղի 5 գյուղերի գյուղապետ, այժմ «Քաշաթաղ» հասարակական կազմակերպության նախագահ Ռ. Սիմոնյանը արդեն յոթ տարի սիզիֆյան կռիվ է մղում ԼՂՀ Քաշաթաղի շրջանում վերաբնակեցման հողի տակ կատարվող անօրինությունների դեմ,- կարդում ենք «Ազգի» հոդվածում:

Հինգ գյուղ, հինգ հայոց ոստան...

Քաշաթաղի շրջանի դատախազ Համլետ Խաչատրյանի տեղեկանքից.

«ԼՂՀ Քաշաթաղի շրջանի Վակունիս գյուղի նախկին բնակիչ Ռ. Սիմոնյանի կողմից, իր անասուն-

կով ներկայանալու Քաշաթաղի շրջանի ՆԳ բաժին, որն էլ խոչընդոտել է գործի նախաքննությանը, այդ իսկ պատճառով օրենքով սահմանված կարգով 26.07.01 թ. Երեւան քաղաքից Ռ. Սիմոնյանը բերման է ենթարկվել Քաշաթաղի շրջ. ՆԳ բաժին:

Գործի քննությամբ բավարար հիմքեր են ձեռք բերվել Ռ. Սիմոնյանի կողմից իր պաշտոնական դիրքը չարաշահելու միջոցով 1997 թ. ընթացքում դպրոցի վերանորոգման համար իրեն տրամադրված 100 հազար դրամը յուրացնելու, 1997 թ. օգոստոս ամսին Վակունիս գյուղում, ժամը 15-ի սահմանում, գյուղի դպրոցի մոտ հավաքված բնակիչների ներկայությամբ, իր մոտ ունեցած ԱԿ-74 մակնիշի ավտոմատ հրազենով նույն գյուղի բնակիչ Տիգրան Մկրտչյանի երկու հորթերին կրակելով սպանելու, դրանով իսկ զենքի գործադրմամբ չարամիտ խուլիգանություն կատարելու, որի կապակցությամբ Ռ. Սիմոնյանը, գործը քննող քննիչի կողմից 28.07.01, ժամը 20-ին որպես կասկածյալ ձերբակալվել է»:

Քաշաթաղի վարչակազմի ղեկավար Ա. Հակոբյանի՝ քննչական խմբի ղեկավար, Երեւան քաղաքի քննչական վարչության քննիչ, փոխգնդապետ Լ. Ավետիսյանի հարցերին տված պատասխանից.

«Ռ. Սիմոնյանը Վակունիսի գյուղապետ է նշանակվել շրջանից նախկին գյուղապետի հեռանալուց հետո: Գյուղապետի պարտականություններն են՝ գյուղի վերաբնակեցումը, գյուղացիների սոցիալական խնդիրների լուծումը, անհատական տնտեսություններին աջակցելը, գյուղի ու նրա շրջակայքի պաշտպանությունը «թալանից»: Ռ. Սիմոնյանին գյուղապետի պաշտոնից ազատելու համար հիմք են ծառայել գյուղացիների բազմաթիվ բողոքները, որոնց ճշմարտացիությունը ստուգել են համապատասխան կառույցների օգնությամբ: Ամիսներ շարունակ Ռ. Սիմոնյանը վարչակազմում նորմալ աշխատանքի տպավորություն ստեղծելով, իրականում ի չարն է օգտագործել գյուղապետի փոքրիկ իշխանությունը, տարբեր ձեւերով շահագործել համագյուղացիներին, արգելել նրանց անհատական տնտեսությունների ծավալումը, այս կամ այն պատրվակով գյուղում չընդունելով վարչակազմի կողմից վերաբնակման ուղարկված ընտանիքներին, մանկավարժներին, գյուղացիներին ստիպել է իրենց տնամերձից ու անտառից հավաքած բերքից մաս հանել իրեն:

Գյուղապետի պաշտոնից ազա-

Հետաքննություն

տելուց հետո գյուղում մնալով, նա շարունակում էր խանգարել գյուղի զարգացմանն ուղղված մարդկանց ջանքերին, փորձում բանսարկություններով բնակիչներին իրար դեմ գրգռել:

Շրջանից «վտարման» որոշումից հետո Ռ. Սիմոնյանին իմ կողմից մեկ տարվա ընթացքում չորս տարբեր գյուղերում բնակվելու գրավոր համաձայնություն եմ տվել՝ լիազորագրի տեսքով, որոնք նա հետագայում օգտագործել է որպես ապացույց վկայելու, թե իբր հինգ գյուղ է վերաբնակեցրել»:

Վարչակազմի ղեկավարը, որի համար շատ թանկ է յուրաքանչյուր

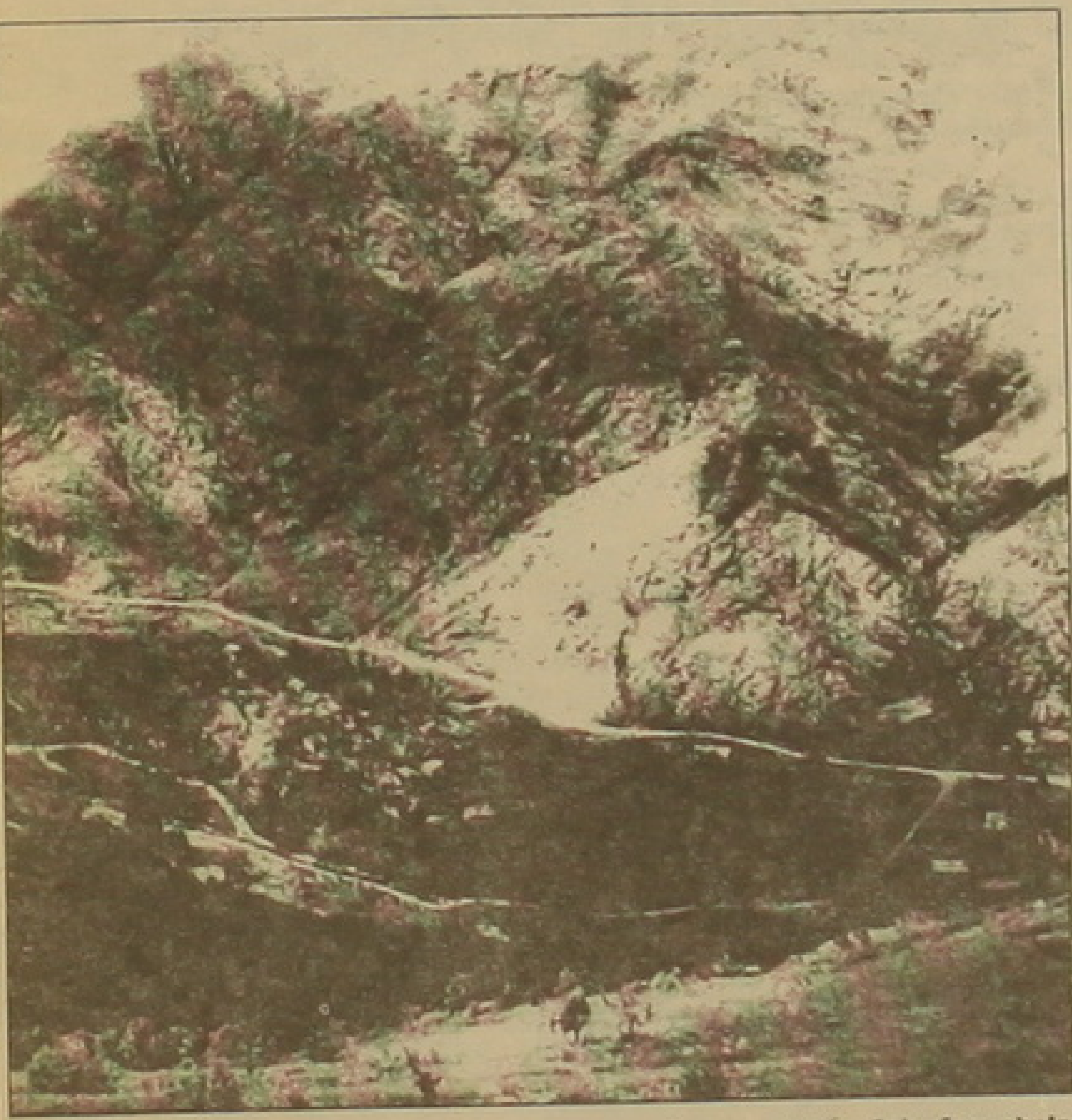

Բոզլու գյուղի ընդհանուր տեսքը

վերաբնակիչ, փորձել է «փրկել» Ռ. Սիմոնյանին, նրան պահել շրջանում, ուստի եւ ընդառաջելով նրա խնդրանքին, մի քանի անգամ հնարավորություն է տվել թողնել հին սովորությունները եւ ապրել ստեղծարար կյանքով:

Հասված քրեական գծով քննիչ Լ. Ավետիսյանի «պարզաբանումից».

«Քրեական գործի նախաքննությամբ հիմնավորվել է, որ Վակունիս գյուղի գյուղապետի պաշտոնից ազատելուց հետո Ա. Հակոբյանը 08.12.97 թ. Ռ. Սիմոնյանին լիազորել է վերաբնակեցնել Վելի Բեյլի գյուղը, որտեղ նա չի տեղափոխվել, որեւէ տուն չի վերանորոգել, շինարարություն չի կատարել եւ բնականաբար, ծախսումներ չի կատարել, գյուղը չի վերաբնակեցրել:

Վակունիս գյուղից նրան տեղափոխելու նպատակով 12.07.99 թ. վարչակազմի ղեկավարի կողմից նրան է վստահվել բնակեցնելու Բազարան գյուղը, որտեղ նույնպես Ռ. Սիմոնյանը չի տեղափոխվել, չի բնակվել, չի վերաբնակեցրել, շինարարություն եւ ծախսումներ չի կատարել:

Ռ. Սիմոնյանի այն պնդումները, որ իրեն լիազորագիր է տրվել նաեւ վերաբնակեցնելու Արջաձոր, Ղայմբուլաղ եւ Քարվաճառի ճանապարհին գտնվող գյուղերը եւ այդ գյուղերում տներ է կառուցել եւ ծախսումներ կատարել, ապա դրանք քանդվել թալանվել, կամ խլվել են իր ձեռքից, իրականությանը չեն համապատասխանում, այն հերքվել է գործով վկաներ Քաշաթաղի վարչական ղեկավար Ալեքսան Հակոբյանի, վերաբնակեցման վարչության պետ Ռուբեն Մաթեւոսյանի, Տիգրան Կյուրեղյանի, Արամ Սարգսյանի, Անի, Վակունիս գյուղերի բնակիչների, Քաշաթաղի ՆԳ բաժնի աշխատակիցների եւ այլոց ցուցմունքներով»:

Իսկ ահա Ռ. Սիմոնյանն ու իր կինը՝ Ա. Աղաբաբյանը իրենց դիմում-բողոքներում հայտնում են, թե չորս գյուղ են բնակեցրել, շինարարություններ կատարել, ծախսել 1 միլիոն երեք հարյուր քսան հազար դրամ սեփական միջոցներ, որը, ինչպես համոզվեցինք, սուտ է: Իսկ ի՞նչ դեր պետք է գրավեն թերթերը, որոնք իրենց էջերում հնարավորություն են տվել Ռ. Սիմոնյանին մոլորեցնելու, խաբելու բազմահազար ընթերցողներին, հասարակայնությանը:

Հարց է ծագում. ո՞ւմ է ձեռնտու դա:

Կարծես թե «Չորրորդ իշխանություն» թերթի 2003 թ. մայիսի 6-ի համարում հրապարակված «Ռ. Քոչարյանը հանձնո՞ւմ է Քաշաթաղը» վերնագրով հոդվածը որոշակի պարզեցնում է մտցնում այս հարցում: Ռ. Սիմոնյանի բանսարկություններին նոր իմաստ է հաղորդվում. «Այս ամենի ականատեսը դարձած, Քաշաթաղի 5 գյուղերի գյուղապետերի պաշտոնը վարած Ռոբերտ Սիմոնյանի համոզմամբ, Ռ. Քոչարյանի վարչախումբը որդեգրել է նաեւ այս տարածքը Ադրբեջանին հանձնելու քաղաքականությունը»:

Վերաբնակեցման ոխերիմ թշնամին փորձում է հայրենասերի դիմակ հագնել ու ծառայել ընդդիմության քողի տակ հանդես եկող մարդկանց: Այդ թերթերը քայլ առ քայլ կեղծարարին արհեստականորեն ուռճացնելով, հասցրել են մի վիճակի, երբ արդեն կարող են օգտագործել իշխանությունների, պետության, նախագահի դեմ:

Հասված քրեական գծով քննիչ Լ. Ավետիսյանի «պարզաբանումից».

«Լ. Սիմոնյան եւ Ա. Աղաբաբյան ամուսինները ցուցմունք են տվել, որ 1999 թ. (վտարումից հետո) Ասյա Ռուստոմյանի եւ Վոլոդյա Թովմասյանի գոմից գողացել են մեկ ոչխար: Ասյա Ռուստոմյանը բողոքել է ՆԳ բաժին: ՆԳ բաժնի աշխատակիցները պարզել են, որ ոչխարը գողացել են Վակունիս գյուղի բնակիչներ Գագիկ Մարությանն ու Լեռնիկ Իսոյանը, եւ նրանց ձերբակալել են: Երեք օր անց Լ. Իսոյանին բաց են թողել, նա վերականգնել է Ա. Ռուստոմյանին պատճառած վնասը, ամուսնացել Գ. Մարությանի դստեր հետ, որպեսզի վերջինս կատարված գողության մեջ իր անունը չմտցնաներ:

Նախաքննության ընթացքում հիմնավորվել է, որ Ասյա Ռուստոմյանի գոմից գողություն չի կատարվել, որ Ա. Ռուստոմյանը այդ առթիվ... ՆԳ բաժնին հայտարարություն չի տվել, դիմում-բողոք չի ներկայացրել: ՆԳ բաժնի պետի տեղակալ Լ. Մանուկյանը հայտնել է, որ Ռ. Սիմոնյանը երբեք ՆԳ բաժնում անասունների գողության մասին հայտարարություն չի տվել, ոչ ոք չի արգելել նրան հայտարարություն տալ: Գողությունների մասին նրա դիմում-բողոքները շինծու են, հորինված, վարչակազմին եւ իրավապահ մարմիններին վարկաբեկելու նպատակով նյութական պահանջ ներկայացնելու միտում ունեն»:

Վակունիսի ճանապարհին կանգ առանք: Շալվայի ափին Վարդուս տեղամասում մի տուն էին կառուցել, նոր շենքի հիմքեր փորել: Այստեղ էր նաեւ վարչակազմի ղեկավար, ԱԺ պատգամավոր Ալեքսան Հակոբյանը՝ շինարարների հետ: Ապագա ավանի տեղը տեսնելու եւ օրհնելու էր եկել նաեւ Աթանաս քահանա Մովսիսյանը:

– Այստեղ էլ կկառուցվի Վարդուս քաղաքը,– ոգեւորված ասաց վարչակազմի ղեկավարը,– մի քանի օրից կսկսենք հիվանդանոցի շենքի շինարարությունը: Կկառուցվի 50 բնակելի տուն, դպրոցի, կոմունալ ծառայությունների, վարչական, արտադրական ու այլ շինություններ: Քաղաքը կհանդիսանա Քաշաթաղի հյուսիսային ենթաշրջանի երեսուն գյուղերի կենտրոնը: Այստեղ կհիմնվեն գյուղատնտեսական մթերքների ընդունման եւ վերամշակման օբյեկտներ:

– Իսկ հատկացված միջոցները բավարա՞ր են քաղաքը կառուցելու համար,– դիմեցի ես:

– Հույս ունենք, որ կգտնվի նաեւ այն բարերարը, որը կզգա այս բնակավայրի կարեւորությունն ու օգնության ձեռք կմեկնի,– ասաց վարչակազմի ղեկավարը:– Այստեղ մենք դանդաղելու իրավունք չունենք:

Հայր Աթանասը մոտեցավ հիվանդանոցի հիմքին եւ օրհնեց:

Արդեն պատրաստ է ապագա քաղաքի դրենաժային ջրամբարման համակարգը՝ վայրկյանում չորս լիտր հզորությամբ:

Շալվա գետը մոլեգնած ցած էր գահավիժում: Անշուշտ, գետը կարող է թե ապագա քաղաքը, եւ թե շրջակա երեսուն բնակավայրերը ապահովել էլեկտրական հոսանքով: Այստեղ հանդիպեցինք ոչ հեռու Գանձա գյուղի դպրոցի տնօրեն Հովհաննես Հովհաննիսյանին: Նա Վարդուս էր եկել հանդիպելու շրջանի վարչակազմի ղեկավարին եւ նրանից անասնավարկ ստանալու թույլտվություն խնդրելու: Հովհաննեսը չորս որդի ունի եւ որոշել է մանկավարժությանը զուգահեռ անասնապահությամբ զբաղվել:

Հասված քրեական գծով քննիչ Լ. Ավետիսյանի «պարզաբանումից».

«Ռ. Սիմոնյան եւ Ա. Աղաբաբյան ամուսինները ցուցմունք են տվել, որ 1999 թ. նոյեմբերին Վակունիս գյուղի իրենց տան բակ են եկել ՆԳ բաժնի ՔՀ ավագ օ/լիազոր Ն. Մարգարյանը, աշխատակիցներ Վահե Դավթյանը, Նորայր Սարիբեկյանը եւ իրենցից բացատրություններ են վերցրել 9 խոզի, 5 հավի, 2 ոչխարի եւ մեկ մեծ արու խոզի գողությունների առթիվ: Երբ իրենք ասել են, թե ինչու մինչ այդ իրենց անասունների գողության մասին բացատրություն չեն վերցնում, Ն. Մարգարյանը խնդրել է. «Ռոբերտ, մի բողոքիր, մենք քո գումարը կամ 30 խոզ եւ մեկ կով Լեռնիկ Իսոյանից կվերցնենք եւ կտանք քեզ»: 1999 թ. նոյեմբերի վերջին գողացել են իրենց մեծ մայր խոզը եւ 11 երեք ամսական խոճկորները, 3-4 օր անց տեղեկացել են, որ ձորում բնակվող Լեռնիկ Իսոյանը մորթել է իր մեծ խոզը, համագյուղացիներն օգնել են նրան... Հետագայում տեղեկացել են, որ Լեռնիկ Իսոյանը վաճառել է տվել իր հոր Երեւանի բնակարանը եւ ստացած 7000 ԱՄՆ դոլար գումարը տվել Մարգարյանին՝ իրենց գողացած անասունների վնասը վերականգնելու, մնացածը՝ իրեն դատի չտալու համար: Սակայն Ն. Մարգարյանը իրենց ոչ մի գումար չի տվել եւ Լ. Իսոյանին պատասխանատվության չի կանչել:

Քրեական գործի նախաքննության ընթացքում... հիմնավորվել է, որ Լ. Իսոյանն իրոք համագյուղացիների ներկայությամբ եւ օգնությամբ մորթել է իր իսկ խոզը, ոչ թե ուրիշինը, իսկ Լ. Իսոյանը Ռոբերտ Սիմոնյանի անասունները չի գողացել եւ չի վնասել: Իսոյանների հայրը իր տունն իրոք վաճառել է դրանից վեց ամիս առաջ՝ ֆինանսական վատ պայմաններից դրդված, որի հետ Լ. Իսոյանը ոչ մի կապ չի ունեցել եւ այդ ժամանակ գտնվել է Վակունիսում»:

Իր բազմաթիվ դիմում-բողոքներում Ռ. Սիմոնյանը ցուցմունք է տալիս իրենից 80 գառ ու ոչխարի, 111 խոզ ու խոճկորի, 21 հավի, 13 խոշոր եղջերավոր անասունի, խոշոր չափով գումարի, ոսկեղենի, տան գույքի գողության կամ հափշտակման մասին:

Հասված քրեական գործով քննիչ Լ. Ավետիսյանի «պարզաբանումից».

«Գործով վկաներ՝ Ռ. Սիմոնյանի անասնապահներ Սարգիս Սարգսյանն ու կինը՝ Մաքրուհի Գեւորգյանը ցուցմունք են տվել, որ հաճախակի օգնել են մորթված կամ կենդանի խոզերին դնել Ռ. Սիմոնյանի ավտոմեքենան, նա տարել է դրանք վաճառելու, իսկ առավոտյան կինը հայտնել է, որ դրանք գողացվել են, եւ ամբողջ գյուղը անարդյունք փնտրել են դրանց... Կատարված նախաքննությամբ հիմնավորվել է, որ 18.03.2001 թ. Ռ. Սիմոնյանը 7500 ԱՄՆ դոլարով իր 18 գլուխ խոշոր եղջերավոր եւ 95 մանր եղջերավոր անասունները վաճառել է Քաշաթաղի շրջանի Կովսական գյուղի բնակիչ Սամվել Արամյանին: Նրա տնտեսությունում մնացել են 3 գառ, 2 մայր խոզ, 10 խոճկոր, 1 ձի, 1 ցուլ:

10 գառների եւ 2 մայր ոչխարի գողության մասին Ռ. Սիմոնյանի անստորագիր դիմումը ՆԳ նախարարության քարտուղարությունում մուտք է եղել 27.03.2001 թ., անասունների վաճառքից 10 օր անց:

Հակառակ Քաշաթաղի շրջանի վարչակազմի՝ Ռ. Սիմոնյանի ընտանիքը շարունակում է բնակվել Վակունիս գյուղում եւ լարված իրավիճակ ստեղծել բնակիչների շրջանում: Վարչակազմի ղեկավար Ա. Հակոբյանը 01.12.1999 թ. գրավոր ցուցում է տվել վերաբնակեցման վարչության պետ Ռ. Մաթեւոսյանին՝ Ռ. Սիմոնյանի ընտանիքին վարչակազմի հաշվին, շատ նրբանկատ, շտապ տեղափոխել Անի գյուղ: Ա. Հակոբյանը 04.12.1999 թ. գրավոր դիմել է ՆԳ բաժնի պետին, որ հիմք ընդունելով Վակունիս գյուղի բնակիչների դիմում-բողոքները եւ այդ առթիվ վերաբնակեցման վարչության պետի զեկուցագիրը, անհրաժեշտություն է առաջացել շտապ կարգով կազմակերպել Սիմոնյանների ընտանիքի տեղափոխումը իրենց գույքով հանդերձ Անի գյուղ, որտեղ կհատկացվի պատրաստի տուն՝ կից շինություններով:

06.12.1999 թ. Ռ. Սիմոնյանի Վակունիս գյուղի տանը եղած գույքի մի մասը շրջանի վերաբնակեցման վարչության եւ ՆԳ բաժնի աշխատակիցների ներկայությամբ, գյուղի բնակիչների ուժերով, բարձվել է բեռնատար ավտոմեքենան: Գույքի տեղափոխումը կատարվել է ոչ թե Ա. Աղաբաբյանի կամքին հակառակ, այլ ամուսնու բացակայության պայմաններում, կնոջ համաձայնությամբ, հանձնարարությամբ եւ ցուցումով է ընտրվել, թե ինչ գույք պետք է բարձվի: Սիմոնյանները լավ տեղյակ են եղել, որ պետք է տեղափոխվեն Վակունիս գյուղից, սակայն ամեն անգամ ձգձգել են տեղափոխությունը: Բեռնված գույքի, ապա տեղափոխված անասունների առթիվ համատեղ կազմված ցուցակը Ա. Աղաբաբյանը ստորագրել է առանց սպառնալիքների»:

Շինարարության աշխղեկը Ա. Հակոբյանին ներկայացրեց տեղամասի պահակ Ֆրունզիկ Մովսիսյանին, հայտնելով, որ ծանր հիվանդ է, դեմքին ուռուցք ունի, իսկ վիրահատման համար հինգհարյուր դոլար են պահանջում: Վարչակազմի ղեկավարը պատվիրեց դիմում ներկայացնել, ու ինքը կձգտի բուժման համար պետպատվեր ստանալ:

Այստեղ ես տեղեկացա, որ Վակունիս իմ գնալը համընկել է գյուղի տակ 1992 թ. մարտի 31-ին զոհված Վուրգ Ոսկանյանի ու նրա ջոկատի 11 անդամների հիշատակի օրվան:

Երկու երեխաների մայր Լեռնիկի Իսոյանը:

խստաշունչ ձմռան պատճառով հետաձգվել էր հիշատակի օրվա արարողությունը: Ամեն տարի այդ օրը մկրտում են գյուղի երեխաներին: Դա էր պատճառը, որ վարչակազմի պատվիրակության հետ գյուղ էր գնում նաեւ շրջանի հոգեւոր հովիվ Աթանաս քահանա Մովսիսյանը:

Անցնելով Նապաստակաձորը, մենք լանջն ի վեր ընթանալով, ուղղվեցինք դեպի Վակունիս գյուղը: Ձորի մյուս կողմում Արջաձորն էր:

Շուտով մեր առջեւ հայտնվեց Վակունիսը՝ թիկնած բարձունքին:

Գյուղ չհասած՝ ճանապարհի եզրին 1993 թ. մարտի 31-ին թշնամու արկի պայթյունից զոհված ազատամարտիկների հուշարձան-կոթողի մոտ էին հավաքվել Վակունիս եւ Խաչին Տափ գյուղերի բնակիչները, բազմաթիվ հյուրեր Երեւանից, Սիսիանից ու Բերձորից: Հուշարձանը քարակերտ թեւավոր խաչ էր,

Հետաքննություն

որի մոտ էլ լեգենդար Վուրգի ջոկատի այրված «Ուրալ» մեքենան էր: Զարդանախշ խաչի պատվանդանին փորագրված էին ջոկատի 11 անդամների անունները:

Հայր Աթանասի աղոթքից հետո Վակունիսի դպրոցի 16 աշակերտներ իրենց ելույթներով հիացմունք պատճառեցին ներկաներին: Հայրենասիրական երգերն ու բանաստեղծությունները հաջորդում էին մեկը մյուսին: Դպրոցականների այս ելույթներով ես համոզվում եմ, որ հեռավոր Վակունիսի դպրոցը առաջադիմությամբ հազիվ թե զիջի մայրաքաղաքի դպրոցներին:

Սակայն ես ոչ մի պահ չէի մոռանում Վակունիս գալու իմ նպատակը: Իմ առաջին զրուցակիցը Ռ. Սիմոնյանից հետո գյուղապետ նշանակված Խաչատուր Եսայանն էր:

- Սկզբից վեց ընտանիք էինք,- ասաց նա,- գյուղապետ Ռոբերտ Սիմոնյանը մի քանի տուն քանդել տվեց, սակայն փայտեղենը գյուղի դպրոցի համար օգտագործելու փոխարեն վաճառեց, փողը գրպանեց: Սիրում էր գյուղի մարդկանց աշխատեցնել իր համար: «Սովածին չի կարելի կշտացնել»,- ասում էր նա: Դաժան մարդու փիլիսոփայություն է, չէ՞: «ՆԳ աշխատակիցներն իմն են, բոլորին գնել եմ, իմ դեմ խաղ չկա»,- սիրում էր կրկնել նա: Գաղտնի մորթում էր իր անասունը, իրեն պատկանող «Ուազով» միսը տանում Երեւան վաճառելու, երկու օր հետո դիմում-բողոք գրում, իբր համագյուղացիները գողացել են: Հաճախ էր իրեն տված ավտոմատը լարում, փողը մեզ ուղղում, սպառնում: Նա մի ցեց էր, որ քրքրում, ոչնչացնում էր ամենը:

Հատված քրեական գործով քննիչ Լ. Ավետիսյանի «պարզաբանումից».

«Քրեական գործի նախաքննությամբ հիմնավորվել է, որ 08.08.1997 թ. Ռ. Սիմոնյանը կապ. շին. վարչության պետ Խ. Բաղդասարյանի գիտությամբ ու ներկայությամբ դպրոցը վերանորոգելու համար «Էմին» ԱՁ տնօրեն Էդվարդ Երիցյանից առձեռն ստացել է 100 000 դրամ գումար, որով նույն օրը Ղարաբաղից իր անհատական տնտեսության համար չորս խոզ է գնել: Այնուհետեւ համագյուղացիների ուժերով քանդել է տվել Վակունիս գյուղի վերաբնակեցման համար պիտանի վեց տներ, շինանյութը վաճառել է»:

Մեզ մոտեցավ անտառապահ Արարատ Ավետիսյանը:

-1996 թվականից եմ Վակունիսում ապրում,- ասաց նա,- Ռոբերտ Սիմոնյանը մեր համագյուղացի Անդրանիկ Միքայելյանին մի պարկ ալյուր էր խոստացել, միայն թե վկայություն տա, որ իբր թե Խաչատուր Եսայանը գողացել է իր ոչխարը: Անդրանիկը հրաժարվել էր, որովհետեւ գիտեր, որ ալյուր չէր տալու: Տասնյակ մարդկանց նման խոստումներով խաբել էր Սիմոնյանը:

- Տասը հոգով փախանք, 41 կիլոմետր կտրելով, ոտքով Բերձոր, վարչակազմ հասանք: Վարչակազմի ղեկավարի տեղակալ Սարգիս Հակոբյանը մեզ լսեց, մի գրություն ուղարկեց գյուղապետին. «Առնչություն չունենաս գյուղացիների հետ, մինչեւ Ալեքսան Հակոբյանի գալը»:

Հատված քրեական գործով քննիչ Լ. Ավետիսյանի «պարզաբանումից».

«1997 թ. հունիսի 13-ի ժամը 10-ի սահմաններում Ռոբերտ Սիմոնյանը Վակունիս գյուղի դպրոցի մոտ, զառիթափ անտառում, գյուղի անվտանգությունն ապահովելու նպատակով իրեն տրված ԱԿ-74 տեսակի ավտոմատ հրազենով սպանել է համագյուղացի Տիգրան Մկրտչյանին պատկանող 7-8 ամսական երկու հորթերին, որով նրան պատճառել է 200 000 դրամի նյութական վնաս:

2000 թ. օգոստոս-նոյեմբեր ամիսներին Ռ. Սիմոնյանը, ի չարը գործադրելով իր տնտեսությունում որպես անասնապահ եւ կթվորուհի աշխատած ամուսիններ Սարգիս Սարգսյանի եւ Մաքրուհի Գեւորգյանի վստահությունը, նրանց հասանելիք ընդհանուր գումարով 160000 դրամ աշխատավարձը չի վճարել, որով նրանց պատճառել է խոշոր չափի նյութական վնաս:

14.09.2001 թ. Ռ. Սիմոնյանին մեղադրանք է առաջադրվել ԼՂՀ քր. օր.-ի 90 հոդ. 1-ին մասով, 93 հոդ. 2-րդ մասով եւ 96 հոդ. է-ին մասով, նախապես նրա նկատմամբ ընտրած խափանման միջոց կալանքը փոխարինվել է չհեռանալու մասին ստորագրությամբ, եւ նա ազատ է արձակվել Երեւանի թիվ 1 մեկուսարանից»:

- Հիմա գողություններ լինո՞ւմ է գյուղում:

- Չէ, Ռոբերտ Սիմոնյանի հեռանալուց հետո ամեն ինչ խաղաղվել է,- պատասխանեց Արարատը:

- Գյուղի տնտեսություններում քանի՞ ոչխար կա:

- Մանր եղջերավոր պահելը ձեռնտու չէ, գելը տանում է: Մի քանի օր առաջ գյուղի միջից տարավ... գյուղում մի հիսուն խոշոր ունենք: Գյուղատնտեսական մթերքը գյուղում է սպառվում: Ձեռնտու չէ շատ մթերք արտադրելը:

- Արդեն սկսել են Վարդուտ քաղաքի շինարարությունը,- ասացի ես:

- Լավ կլինի: Վերջերս երկու երեխա ծնվեցին: Չհասցրինք Բերձոր տանել: Որ Վարդուտի հիվանդանոցը լինի, մեր դրությունը կթեթեւանա: Կաթ, միս այնտեղ կմթերենք:

- Անտառահատում լինո՞ւմ է,- դիմեցի ես:

- Ծերացող ծառերն ենք հատում Ստեփանակերտի «Վարանդա» կազմակերպության համար:

Այդ պահին մի աղջնակ դիմեց Արարատին.

- «Ուրալը» եկել է, մեզ են ուզում:

Գյուղ մտանք ու տեսա կաղնու հաստաբուն փայտով բեռնված բեռնատարը:

Երեւանի քննչական վարչության քննիչ, փոխգնդապետ Լ. Ավետիսյանի «Որոշումից».

«Թիվ 01100801 քրեական գործով Ռոբերտ Յաշայի Սիմոնյանի վերաբերյալ մասով վարույթը կարճել եւ նրա նկատմամբ քրեական հետապնդումը դադարեցնել ԼՂՀ ԱԺ 24.08.2001 թ. ընդունած համաներում հայտարարելու մասին որոշման կապակցությամբ: Ռ. Յ. Սիմոնյանի նկատմամբ ընտրված խափանման միջոցը չհեռանալու մասին ստորագրությունը վերացնել:

Քաշաթաղի վարչակազմի կապիտալ շինարարության վարչությանը վերապահել քաղաքացիական հայցի իրավունք ընդդեմ Ռ. Սիմոնյանի:

Որոշումն ուղարկվել է ԼՂՀ Քաշաթաղի շրջանի դատախազին, օրինականությունը ստուգելու միջնորդությամբ»:

Ռ. Սիմոնյանի բազմաթիվ դիմում-բողոքների հիման վրա քննչական խմբի նախաքննության արդյունքում կազմվել է 9 հատորանոց քրեական գործ՝ բաղկացած 2800 էջից:

Անշուշտ, իրավապահ մարմինները բարեհոգի են գտնվել Ռ. Սիմոնյանի նկատմամբ, հավատալով նրա հավաստիացումներին, թե մի կողմ կթողնի բանսարկությունն ու զրպարտությունները: Կարծես վարակվել են քաշաթաղցիների վեհանձնությունից ու բարեհոգությունից: Սակայն Ռ. Սիմոնյանը արդեն քաղաքական ոլորտներում է հայտնվել, ու փաստորեն անկարող է զսպել ինքն իրեն, քանի որ ինքն իրեն չի պատկանում: Բանսարկությունն ու զրպարտությունն այսօր փաստորեն բարձր գին ունեն: Գործը առաջին հայացքից փակված է, սակայն այն իրականում չի կարող փակված համարվել, քանի որ Ռ. Սիմոնյանը թերթերում շարունակում է հրապարակումները: «Միաժամանակ օգնությունների տեսքով բազմամիլիոն դոլարի հասնող ներդրումներ են ստացվում սփյուռքահայ գաղթօջախներից, գրում է «Չորրորդ իշխանությունը» (06.05.03), սակայն այդ բոլոր գումարները «փոշիանում են» քոչարյանականների գրպաններում, բացարձակապես ոչինչ չի արվում Քաշաթաղի բնակավայրերի սոցիալ-տնտեսական պայմանների բարելավման ուղղությամբ, որպեսզի տանելի պայմաններ ստեղծվեն վերաբնակիչների համար»:

Ծիծեռնավանք (VI-VII դդ.) տեսքը հարավ-արեւմուտքից

Բարեգործական օգնությունների ծավալը բազմամիլիոն անվանելը խիստ չափազանցված է: Քաշաթաղում գործում են բարեգործական երեք կազմակերպություններ: Առաջինը ԱՄՆ-ի կրոնաբարեգործական «ԱԳԱՊԵ» կազմակերպությունն է, որն օգնում է Բերձորի գիշերօթիկ դպրոցին, շրջանային հիվանդանոցին ու մսուր-մանկապարտեզին: Հաջորդ բարեգործականը Քաշաթաղի բազմազավակ ընտանիքների օգնության «Գուրգեն Մելիքյան» հիմնադրամն է: Գործարքներն իրականացվում են ԵՊՀ դեկան Գուրգեն Մելիքյանի տնօրինությամբ, եւ ֆինանսական ոչ մի կապ չունեն վարչակազմի հետ: Հիմնադրամը 4 եւ ավելի երեխաներ ունեցող 90 ընտանիքների ամենամսյա դրամական օգնություն է ցույց տալիս, որը նպաստում է բնակչության աճին: Բացի այդ, հիմնադրամը այստեղ իրականացնում է ծառատնկում, որի արդյունքում Հիմնադրամի ճանապարհի եզրերին Բերձորի շրջակայքում տնկվել են հազարավոր բերքատու եւ դեկորատիվ ծառեր: Շրջանում դպրոցաշինությանը նպաստում է ԱՄՆ-ի Հայ կրթական միությունը, որը վարչակազմի հետ տարեկան վերականգնում է երեք դպրոց: Հենց այս համագործակցության արդյունքով է, որ շրջանում գործում է 54 միջնակարգ դպրոցներ, որոնցից 40-ի շենքերը համապատասխանում են ժամանակի պահանջներին: Առանձին բարեգործներ նպաստում են կոնկրետ հուշարձանների վերականգնմանը, որի վառ օրինակներից է հինավուրց Ծիծեռնավանքի վերականգնումը: Ինչ վերաբերում է օգտագործված հագուստի բաշխմանը, ապա այն մի քանի անգամ իրականացվել է «Գուրգեն Մելիքյան» հիմնադրամի միջոցով, սակայն թերթային նման հրապարակումներն արդեն վանում են բարեգործներին: Ընդհանրապես, Քաշաթաղի բնակչությունն անթաքույց գոհունակությամբ է խոսում այս բարեգործական ձեռնարկների մասին, բացի Ռ. Սիմոնյանից:

Նախկին գյուղապետը ցուցմունքներ է տալիս նաեւ վարկերի «փոշիացման» մասին: Պարզվել է, որ շրջանում հաստատված բոլոր 3500 ընտանիքներին տրվել են 1999-2001 թթ. 104 մլն դրամ արտադրական, 1997-2000 թթ.՝ 60 մլն դրամ գյուղացիական տնտեսությունների օգնության վարկեր, ինչպես եւ շուրջ 300 միլիոն դրամի անասնավարկ: Այս վարկի շնորհիվ է, որ բնակչությունը ապահոված է նորմալ բնակարաններով, շրջանի տնտեսություններում կա 10 հազար խոշոր, 15 հազար մանր եղջերավոր անասուն, 8 հազար խոզ: Անշուշտ այս վարկերն իրականում չնչին են եղած պահանջարկի համեմատ: Սակայն վարկերը կարդարացվեին, եթե բարեկարգ վիճակում լինեին գյուղական ճանապարհները, ստեղծվեին գյուղատնտեսական մթերքների ընդունման եւ վերամշակման օբյեկտներ: Անշուշտ, սա շրջանի զարգացման հաջորդ փուլն է, որը եւս իրականություն կդառնա:

Կիսաքանդ եկեղեցու (երեւի XVII դար) տարածք մտանք: Գյուղացիները մաքրել էին տարածքը: Այն ադրբեջանցիները որպես գոմ էին օգտագործում: Մուտքին ու պատերին տասնյակ տապանաքարեր էին ագուցված: Գրություն ունեցող ոչ մի քար չի պահպանվել: Ադրբեջանի հուշարձանների պահպանության աշխատակիցները բավականին ջանք են թափել, որպեսզի վերացնեն հայկական մշակույթի հետքերը: Սակայն ճշմարտությունը դարավոր փոշու տակից էլ հառնում է, ու կիսաքանդ հուշարձանի տեսքով պատմում անցյալի մարդկանց, նրանց թողած հարուստ ժառանգության մասին: Իսկ օրինական ժառանգներին մնում է գալ, հաստատվել այստեղ, տուն կառուցել, տնտեսություն ստեղծել, դրանով իսկ նպաստել վերաբնակեցման, վերահայացման հույժ կարեւոր ու համազգային գործընթացին:

Մի պահ բոլորը լռեցին: Հնչեց Աթանաս քահանայի հնչեղ ու երգեցիկ ձայնը: Տեր հայրը պատարագ մատուցեց վերագտնված ու հարյուրամյա գերությունից ազատագրված հայոց եկեղեցում: Թվաց, թե հին խաչքարերն ու տապանաքարերը, ողջ եկեղեցին ձայնակցում են քահանային: Մի ամբողջ դար կարոտ էին մնացել աստծուն ուղղված խոսքին, համբերությամբ սպասել այս օրվան...

Հենց եկեղեցու տարածքում էլ հանդիպեցի երկու երեխաների մայր Լեռնուհի Խոյանին: Նա հենակներով էր: Գազի պայթյունից կորցրել էր ոտքն ու ձեռքը:

- Ձեր նախկին գյուղապետով եմ հետաքրքրվում,- ասացի ես:

- Գիտեք, վատ բաների մասին չեմ ուզում խոսել,- ասաց նա,- լավ բաներից հարցրեք, խնդրեմ:

- Իմացա, որ գյուղի գրադարանավարուհին եք, քանի՞ կտոր գիրք կա գրադարանում:

- Մոտ երկու հազար գիրք: Բարեկամներս են նվիրել:

- Գիրք կարդո՞ւմ են գյուղացիները:

- Իհարկե: Այստեղ գիրք շատ են սիրում: Եթե օգնեիք մեր գրողների նոր գրքերով՝ շատ շնորհակալ կլինեինք: Գիրքն է, որ մեզ մարդ է պահում...

Եկեղեցու տարածքից դուրս գալուց առաջ Աթանաս քահանան ասաց.

- Ժողովուրդ, մնացեք խաղաղությամբ, հողը մերն է, երկիրը մերն է...

Մենք շարժվեցինք դեպի հարեւան Խաչին Տափ գյուղը: Գյուղի շուրջը ամենուր կովերի, հորթերի խմբեր էին արածում: Այս գյուղը երկու անգամ փոքր էր Վակունիսից, սակայն մի քանի անգամ ավելի շատ անասուն էին պահում: Գյուղացիները դա բացատրում էին խարդավանքներից, զրպարտություններից զերծ լինելու հանգամանքով:

Իսկ Վակունիսին բնականոն կյանքին ու լիարժեք տնտեսություն ստեղծելուն վերադառնալու համար նրան հասցված վերքերի երկարատեւ բուժում է անհրաժեշտ:

Բերձորում Արմանի եւ Հերմինեի պսակադրության ծիսակատարությունը սկսվեց Սբ. Համբարձման եկեղեցում: Աթանաս Քահանան դիմեց փեսային՝

- Տե՞ր ես:

- Տեր եմ:

Երեք անգամ կրկնվեց նույնը, ապա դիմեց հարսին՝

- Հնազա՞նդ ես:

- Հնազանդ եմ:

- Հնազա՞նդ ես:

- Հնազանդ եմ:

- Հնազա՞նդ ես:

- Հնազանդ եմ:

- Ո՞ւր է գինին,- հարցրեց սարկավագը:

Ալեքսան Հակոբյանը շշուկով ասաց.

- Ծիծեռնավանքի տաճարում գտել են գինու կարասը, 4-5-րդ դարերում շերեփով վերցնում էին գինին, լցնում թասերը: Այսօր շշով է գինին:

- Գուցե վերականգնենք հին արարողակարգը,- ասաց տարեց մի բերձորցի,- քանդենք հատակն ու գինու կարաս տեղադրենք:

- Ցավոք, այս եկեղեցին մինչ Ծիծեռնավանքի կարասի հայտնաբերումն ենք սալահատակել,- պատասխանեց վարչակազմի ղեկավարը:

Քահանան ավարտեց ծիսակատարությունն ու սկսեց իր ավանդական քարոզը ընտանիքի ամրության, միաբանության ոգու, օջախի, կրակի, հավատարմության մասին, ապա անցավ դժվարություններն ու խոչընդոտները սիրո ուժով հաղթահարելուն:

- Աստված տա մեզ շատ զավակներ: Զինվորներ պարգեւեք հայրենիքին,- մաղթեց քահանան:

Զագսի շրջանային բյուրոյից տեղեկացա, որ շրջանում 1996 թվականից սկսած տեղի են ունեցել 420 հարսանիքներ: Իսկ այս մի հարսանիքը ընթացիկ տարում 28-րդն է: Բերձորում անցած վեց տարիներին ծնվել է հազար երեխա: Սա եւս վկայում է, որ ինչքան էլ անընդունելի լինի որոշ քաղաքական շրջանների ու թերթերի համար, այնուամենայնիվ, Քաշաթաղի շրջանում վերաբնակեցումը կայացել է: Մնում է, որ տեղի ռեսուրսների եւ ներդրումների հաշվին նոր նախադրյալներ ստեղծվեն տնտեսական բուռն վերելքի համար:

– Դուք «Վտանգված ազգերի համար ընկերակցության հայկական համագործակցության խմբակի» համանախագահն եք: «Ազգը» մայիսի 8-ին անդրադարձել էր Մեծ եղեռնի 88-ամյակի միջոցառումներին Ձեր խմբակի մասնակցությանը: Ե՞րբ է ստեղծվել ընկերակցությունը եւ ի՞նչ նպատակով:

– Ընկերակցությունը ստեղծվել է շուրջ 30 տարի առաջ: Ի տարբերություն Միջազգային համաներում կազմակերպության, զբաղվում է

«Երկխոսություն պետք է ծավալել նրանց հետ, ովքեր ընդունում են Հայոց ցեղասպանության փաստը»

Գերմանաբնակ մեր հայրենակից Ժիրայր Քոչարյանն այս օրերին Հայաստանում է: Բեռլինի «Ազատ» համալսարանի դոկտ., «Հայկական տեղեկատվության եւ փաստագրական կենտրոնի» նախագահ պրն Քոչարյանը Գերմանիայում մասնագիտական աշխատանքը հաջողությամբ համադրում է հասարակական ակտիվ գործունեության հետ: Նա Երեւանում գտնվելու օրերին այցելել է Լեռնային Ղարաբաղ Ստեփանակերտում մասնակցելով մայիսի 9-ի տոնակատարություններին եւ Երեւանում հերթական անգամ հանդիպել է Ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտի տնօրեն Լավրենտի Բարսեղյանին:

քաղաքական հետապնդման ենթարկվող անձանց ճակատագրով, միաժամանակ ուշադրության կենտրոնում է պահում այն փոքր ժողովուրդներին, որոնք քաղաքական պատճառներով հալածվում են: Օրինակ, հայերի ճակատագիրն Ադրբեջանում, քրդերինը եւ ասորիներինը՝ Թուրքիայում եւ այլն: Ընկերակցությունն այդ առումով Եվրոպայի միակ կազմակերպությունն է: Ինչ վերաբերում է դրա հայկական համագործակցության խմբակին, ապա դա դոկտ. Թեսա Հոֆմանի եւ իմ համատեղ ջանքերով հիմնադրվել է 1978 թ. Բեռլինում: Ընդհանրապես զբաղվել ենք Թուրքիայի, Իրանի, Լիբանանի, Վրաստանի, Ադրբեջանի եւ այլ երկրների հայ համայնքների վրա կատարվող ճնշումների հարցերով, մասնավորապես արցախահայության խնդիրներով: Հայաստանի անկախացումից հետո մեր ուշադրությունը կենտրոնացավ արցախահայության ինքնորոշման եւ Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման խնդիրների վրա:

– Բեռլինում Ձեր խմբակի դեմ թուրքական հյուպատոսարան կազմակերպած երթին ավելի քան 1000 մարդ էր մասնակցել, որքա՞ն էր հայերի թիվը:

– Միջոցառումներին մասնակցել է ընդամենը 70-80 հայ: Պատճառն այն է, որ Բեռլինի երկու՝ եկեղեցական, ոչ եկեղեցական համայնքների միջեւ 2-3 տարուց ի վեր անախորժություն է տիրում: Նրանք չեն կարողանում համաձայնության գալ եւ այդ միջոցառումներին կազմակերպված մասնակցել: Միջոցառումներն իրականում կազմակերպել էր «Խոսենք նույն լեզվով» հանձնախումբը, որը բաղկացած է հայերից, հույներից, ասորիներից եւ արամեալեզու քրիստոնյաներից: Ի դեպ, երթին մասնակցելու ցանկություն էին հայտնել նաեւ քրդերն ու պաղեստինցիները, սակայն ես դա նպատակահարմար չգտա: Մեր երթից հետո նրանք առանձին ցույց արեցին Բեռլինում Թուրքիայի գլխավոր հյուպատոսարանի առջեւ:

– Ըստ երեւույթին գերմանահայ համայնքը մասնատված է: Ինչո՞վ բացատրել:

– Ակնհայտ է, որ «Գերմանահայոց կենտրոնական խորհրդի» եւ հայկական եկեղեցու միջեւ առկա տարաձայնությունները բացասաբար են անդրադառնում Գերմանիայի հայ համայնքի վրա, ուստի մենք ավելի շուտ համագործակցում ենք նույն ճակատագրին արժանացած ազգությունների ներկայացուցիչների հետ, նպատակ ունենք, որ ապրիլի 24-ը դառնա Ցեղասպանության միջազգային օր այն բոլոր ժողովուրդների համար, ովքեր Թուրքիայում ցեղասպանության են ենթարկվել:

– Ի՞նչ կասեք Գերմանիայի թուրքերի մասին, ինչպիսի՞ն են ձեր հարաբերությունները նրանց հետ:

– Գերմանիայում բնակություն են հաստատել մոտ 2,5 մլն Թուրքիայի քաղաքացիներ, որոնցից հավանաբար 400 հազարը քուրդ են, իսկ 100 հազարը թուրքահայեր, ասորիներ, հույներ, նաեւ եզդիներ են: Վերջիններս, ինչպես նաեւ ալավիները, ճնշված ժողովուրդներ են եւ հայերին ընդհանրապես համակրանքով են վերաբերվում: Ինչ վերաբերում է Գերմանիայում բնակվող թուրքերին,

ապա նրանց ճնշող մեծամասնությունն աշխատավորներ են, մտավորականներ քիչ ունեն: Թերեւս դա է պատճառը, որ Գերմանիայի թուրքերը պատմությունից անտեղյակ են, չգիտեն իրենց ցեղասպան անցյալը: Նրանք Թուրքիայի դեսպանատան ուղղակի ազդեցության տակ են, դեսպանատունն է ուղղորդում նրանց գործունեությունը, հակահայկական ցույցեր եւ միջոցառումներ կազմակերպում: Այս ամենը Գերմանիայի կառավարությանը բնավ չի հետաքրքրում: Դրանով հանդերձ, կան մի խումբ մարդու իրավունքների թուրք պաշտպաններ, ովքեր մեզ հետ բոլոր հարցերում, ներառյալ Մեծ եղեռնը, սիրահոժար համագործակցում են, օրինակ, Ալի Էրթեմի «Միություն ընդդեմ ցեղասպանության» կազմակերպությունը: Օգտվելով առիթից, նշեմ, որ Գերմանիայում գործում է գերմանահայերի «Ցեղասպանության ճանաչման» հանձնախումբը, որի մեջ մտնում են «Հայկական համագործակցության խմբակը», «Հայկական տեղեկատվության եւ փաստագրության կենտրոնը» եւ «Հայկական հարցերի հաստատության» ներկայացուցիչները: Այս 3 կազմակերպությունները հովանավորում են վերոհիշյալ հանձնախմբին: Հուլիսի 28-29-ին Բեռլինում խորհրդաժողով ենք գումարում: Հրավիրել ենք Գերմանիայի բոլոր համայնքների ներկայացուցիչներին, անհաս գործունյա հայերին եւ հատկապես մեր գերմանացի բարեկամներին, որովհետեւ Ցեղասպանությունն առանց տեղաբնիկ գիտնականի, մտավորականի աջակցության չի կարող ճանաչվել: Հատկապես Գերմանիայում, որտեղ մենք լոբբի չունենք:

– Ալի Էրթեմի կազմակերպությունը 1915 թ. ցեղասպանության ճանաչման համար ավելի քան 11 հազար ստորագրություն էր հավաքել, իսկ հայե՞րը:

– Մենք շուրջ 6 հազար հավաքեցինք, որոնցից 2/3-ը ոչ հայեր էին ստորագրել: Մինչդեռ Գերմանիայում մոտ 30 հազար հայ է բնակվում: Ի դեպ, Ցեղասպանության ճանաչման առումով Ալի Էրթեմը որպես թուրք շատ արդյունավետ գործունեություն է ծավալում: Իհարկե, չի կարելի շրջանցել նաեւ Թեսա Հոֆմանին:

– Չնայած միջազգային տարբեր հարցերում ԱՄՆ-ի հետ ակնհայտ տարաձայնություններին, Գերմանիան աջակցում է հայ-թուրքական երկխոսության ամերիկյան նախաձեռնություններին: Ինչո՞ւ:

– Գերմանիան ոչ միայն աջակցում, այլեւ հայ-թուրքական երկխոսության հարցում հետեւում է ԱՄՆ-ի եւ Ֆրանսիայի օրինակին՝ բեմադրելով համանման միջոցառումներ, որտեսղի ծածկի Ցեղասպանության ճանաչումը: Օրինակ, 2001 թ. կազմակերպված երկխոսությունը «Հայ-գերմանական ընկերակցության» ակտիվ մասնակցությամբ: ԱՄՆ-ի եւ Գերմանիայի կազմակերպած երկխոսությունները խիստ վնասակար եղան Ցեղասպանության ճանաչման պահանջով Բունդեսթագին ներկայացրած մեր դիմումի համար: Իրականում խնդիրը երկխոսությունը չէ: Մենք դրան դեմ չենք, արդեն համագործակցում ենք թուրքական կազմակերպությունների հետ, ինչպիսին է Ալի Էրթեմինը: Սակայն Հայոց ցեղասպանությունն անժխտելի պատմական իրողություն է, հետեւաբար երկխոսություն պետք է ծավալել նրանց հետ, ովքեր ընդունում են ճշմարտությունը:

– Գերմանիայում գործող թուրքական կազմակերպություններին հովանավորում է Անկարան, իսկ Հայաստանը, որպես անկախ պետություն, գերմանահայ կազմակերպություններին որեւէ աջակցություն ցույց տալի՞ս է:

– Որքան ինձ հայտնի է, ոչ Հայաստանի Հանրապետությունը, ոչ Հունաստանը զորավիգ չեն կանգնում Ցեղասպանության ճանաչման խնդրին: Եթե չեմ սխալվում, Հայաստանն ինքը Հայոց ցեղասպանության դատապարտման օրենք դեռեւս չի ընդունել՝ ի տարբերություն, ասենք, Իսրայելի: Ես կուզեի, որ ՀՀ կառավարությունն Արցախի մասին ճշմարտության ձայն բարձրացներ, երեւան հաներ Ադրբեջանում հայերի իրավազուրկ վիճակը եւ վերջապես արտահայտվեր Խոջալուի, Բաքվի, Սումգայիթի մասին: Ադրբեջանը, Թուրքիայի աջակցությամբ եւ նրա փորձով, շատ ավելի ակտիվ քարոզչություն է ծավալում ընդդեմ Հայաստանի: Գերմանիայում Ադրբեջանի դեսպանատունը գրքեր, բրոշյուրներ է հրատարակում, Խոջալուի դեպքերի առնչությամբ հրավիրում է մամուլի ասուլիսներ, հակահայկական հոդվածներ հրապարակում գերմանական մամուլում, նույնիսկ գերմանացի լրագրողներին կաշառելու փորձեր է անում: Ես կուզեի, որ Գերմանիայում Հայաստանի դեսպանատունն այս հողի վրա վերջապես ակտիվություն ցուցաբերեր եւ պաշտպաներ արցախահայության իրավունքները, որովհետեւ Լեռնային Ղարաբաղը, ներկայացուցչություն չունենալով, ինքնուրույն ի վիճակի չէ կատարել դրանք:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

ՄԱԿ-Ի ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

ԱՄՆ-ը զիջումներ է անում Իրաքի հարցում

ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի քննարկմանն է դրվել Իրաքին վերաբերող բանաձեւի նոր նախագիծ: ՄԱԿ-ում ԱՄՆ դեսպան Ջոն Նեգրոպոնտեն BBC-ի թղթակցին հայտարարել է. «Մենք հնարավոր ամեն ինչ արեցինք, որպեսզի բանաձեւի այս նախագծում առավելագույնս հաշվի առնվեն ԱԽ անդամ բոլոր երկրների արտահայտած ցանկությունները»: Նա ավելացրել է, թե տվյալ նախագիծը «վերջնական տարբերակ» է:

Ֆրանսպրեսը հաղորդում է, որ երեկ ՄԱԿ-ի ԱԽ-ում սկսվել է ներկայացված նախագծի քննարկումը: Քննարկումից առաջ Փարիզում Ֆրանսիայի նախագահ Ժակ Շիրակի խոսնակ Կատրին Կոլոննան հայտարարել է, թե Ֆրանսիան պատրաստ է ԱԽ-ում քվեարկել իրաքյան բանաձեւի օգտին, եթե այնտեղ ավելի մեծ դեր հատկացվի ՄԱԿ-ին: Մինչդեռ արտգործնախարար Դոմինիկ դը Վիլպենի կարծիքով, դեռ «անելիքներ կան», մինչեւ որ բանաձեւն ընդունելի դառնա Ֆրանսիայի համար:

ՄԱԿ-ում Ռուսաստանի դեսպան Սերգեյ Լավրովն ընդհանուր առմամբ դրական գնահատական է տվել բանաձեւի նոր նախագծին:

Նոր նախագծում, ըստ Ֆրանսպրեսի, կատարվել են մի շարք դրական փոփոխություններ: Այսպես, նոր տարբերակում նշվում է, որ Իրաքում ԱՄՆ ներկայացուցիչը տեղացիների հետ «կգործակցի» ժամանակավոր կառավարություն կազմելու նպատակով, մինչդեռ մայիսի 9-ին ներկայացված նախորդ տարբերակում նա լոկ «օժանդակելու» էր այդ գործընթացին:

Նոր նախագծում նաեւ առաջարկվում է 6 ամսով երկարաձգել ՄԱԿ-ի «Նավթ պարենի դիմաց» ծրագիրը, մինչդեռ նախորդ տարբերակում նախատեսվում էր 4 ամսում աստիճանաբար կրճատել այն:

Բացի դրանից, նախատեսվում է Իրաքում ամերիկյան իշխանությունը պահպանել մինչեւ այդ երկրում միջազգայնորեն ճանաչվող կառավարության կազմումը: Կոալիցիոն ուժերի երկուշաբթի օրն արած հայտարարության համաձայն, հնարավոր է, որ նման կառավարություն կազմվի հունիսին Իրաքում կայանալիք համաժողովում: Փաստաթղթի նախորդ տարբերակում «օկուպացիոն ուժերի» ներկայության համար նախատեսված էր 12 ամիս, որը կարող է երկարաձգվել, եթե ԱԽ-ն այլ որոշում չկայացնի:

Հաջորդ զիջումն այն է, որ ԱՄՆ-ը համաձայնում է վերանայել ՄԱԿ-ի տեսուչների մանդատը: Ֆրանսիան, Գերմանիան եւ Ռուսաստանը պնդում են, որ միջազգային տեսուչները պաշտոնապես հաստատեն Իրաքի զինաթափումը՝ նախքան հակաիրաքյան պատժամիջոցների վերացումը:

Եվ վերջապես, ամերիկացիները համաձայնել են, որ Իրաքի պարտքերի հարցը լուծում ստանա բազմակողմ այնպիսի կազմակերպությունների շրջանակներում, որոնցից է վարկատուների Փարիզյան ակումբը:

Այս կապակցությամբ Ասոշիեյթեդ պրես գործակալությունը հաղորդում է, որ «Մեծ ութնյակի» երկրներին Իրաքի պարտքերի վճարումն սկսվելու է 2005 թվականից ոչ շուտ: Այդ մասին համաձայնություն է կայացվել Ֆրանսիայի Դովիլ քաղաքում ութնյակի երկրների ֆինանսների նախարարների խորհրդակցությունում: Փարիզյան ակումբի անդամ 19 երկրներին Իրաքի պարտքը կազմում է մոտ 26 մլրդ դոլար:

Պ. ՔԵՇԻՇՅԱՆ

7 զոհ եւ 24 վիրավոր Լիբանանի պաղեստինյան մի գաղթակայանում

Հարավային Լիբանանում գտնվող պաղեստինցի գաղթականների Այն էլ Հիլուա ճամբարում տեղի են ունեցել բախումներ, որոնց հետեւանքով 7 մարդ զոհվել է եւ 24-ը վիրավորվել: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը հաղորդում է, որ երեքշաբթի գիշերը Յասեր Արաֆաթի կողմնակիցները եւ իսլամիստ գրոհայինները համաձայնության են եկել կրակը դադարեցնելու: Լիբանանում «Ֆաթահ» շարժման զինվորական առաջնորդ Սուլթան Աբուլ Այնեյն իսլամիստներից պահանջել է վայր դնել զենքը, թողնել ճամբարը եւ հանձնվել Լիբանանի իշխանություններին:

Այն էլ Հիլուայում մոտ 80 հազար մարդ է ապրում: Լիբանանում դա պաղեստինցի գաղթականների խոշորագույն ճամբարն է: Այնտեղ բանվում են «Ուսբաթ ալ Անսար» ընդհատակյան ծայրահեղական կազմակերպության մոտ 200 գրոհայիններ: Դրա առաջնորդը՝ շեյխ Աբդալլա աշ Շերիդին մահացել է Արաֆաթի «Ֆաթահ» շարժման անվտանգության ծառայության աշխատակիցների հետ շաբաթ օրը տեղի ունեցած փոխհրաձգությունից ստացած վերքերից:

Լիբանանի իշխանությունները նրան որոնում էին 2000 թվականից՝ երկրի հյուսիսում իսլամիստների խռովություն կազմակերպելու մեղադրանքով: Ենթադրվում է, որ «Ուսբաթ ալ Անսարը» սերտորեն կապված է «Ալ Ղաիդա» միջազգային ահաբեկչական կազմակերպության հետ:

2004 թվականից մատնահետքեր կվերցնեն ԱՄՆ ժամանողների մեծ մասից

Եկող տարվա հունվարի 1-ից ԱՄՆ մուտք գործող օտարերկրացիների մեծ մասը (այդ թվում ռուսաստանցիները) մատնահետքեր կթողնեն ամերիկյան նավահանգիստներում եւ օդանավակայաններում: Այդ մասին լրագրողներին հայտնել է ԱՄՆ ազգային անվտանգության փոխնախարար Ասա Հաթչինսոնը: Մամլո ասուլիսում նա պատմել է Մ. Նահանգներում գտնվող օտարերկրացիների հաշվառման նոր համակարգի՝ U. S. Visit-ի մասին:

Մատնահետքերից բացի, իշխանությունները կլուսապատճենեն օտարերկրացու անձնագրային տվյալները (նախ եւ առաջ լուսանկարը) եւ կարձանագրեն այն հասցեն, ըստ որի նրան հնարավոր է գտնել ԱՄՆ-ում: Ստացվող տեղեկությունները անմիջապես կմտցվեն տվյալների զետեղարան, որը կօգտագործվի ենթադրյալ ահաբեկիչներին եւ մյուս հանցագործներին, ինչպես նաեւ անցյալում այցագրային ռեժիմը խախտած անձանց գտնելու նպատակով:

Ասա Հաթչինսոնի կարծիքով, երկիր մուտք գործող օտարերկրացիների գրանցման նոր արարողակարգը «միայն մի քանի վայրկյանով կերկարացնի» ներկայումս գործող կարգը: Նա պարզաբանել է, որ փաստաթղթերը կլուսապատճենվեն եւ մատնահետքեր կվերցվեն օտարերկրացու յուրաքանչյուր մուտքի ժամանակ (անգամ միեւնույն այցագրով):

2004 թ. հունվարի 1-ից նոր արարողակարգը կգործի ԱՄՆ-ի հետ անայցագիր ռեժիմ չունեցող երկրների մոտ 23 մլն քաղաքացիների համար, որոնք կազմում են տարեկան ԱՄՆ մուտք գործողների 60 տոկոսը: Կարձանագրվեն նաեւ մեկնումները: Դա թույլ կտա բացահայտել այն անձանց, «ովքեր մուտք են գործել օրինական հիմունքներով, բայց շարունակում են Ամերիկայում մնալ անօրինաբար»:

Ինչ վերաբերում է ԱՄՆ-ի հետ անայցագիր ռեժիմ ունեցող երկրներին, 2004 թ. հոկտեմբերից դրանց իշխանությունները պարտավոր կլինեն ԱՄՆ մեկնող իրենց քաղաքացիներին ապահովել «բիոմետրիկ տվյալներ» պարունակող փաստաթղթերով: Այդ տվյալներն են լուսանկարները, մատնահետքերը, աչքի ծիածանաթաղանթի լուսանկարը եւ այլն:

Պ. Ք.

Մշակույթ

Լուսավոր տխրության թարգմանիչը

Զրույց կոմպոզիտոր Մխիթար Մնացականյանի հետ

Սեւանում ծնված Մխիթար Մնացականյանը, ավարտելով Երեւանի թիվ 82 դպրոցը, 1966 թ. ընդունվել եւ 1972-ին ավարտել է Երեւանի պետական բժշկական ինստիտուտը: Աշխատել է Սեւանում, Արարատում, Արագածում, ապա ՀՀ ՆԳՆ թիվ 5 գաղութում, ՆԳ առողջապահական-աշխատանքային պրոֆիլակտորիումում, եղել է ՆԳՆ կենտրոնական հիվանդանոցի ղեկավարը: 1994 թ. Կարմիր խաչի հետվնասվածքային վերականգնողական կենտրոնի գործադիր տնօրենն էր, 1995-ից՝ գլխավոր տնօրենն է: 2001 թ. ընտրվել է Կարմիր խաչի Հայաստանի կազմակերպության նախագահ: Բժշկական գիտությունների թեկնածու է, ազատ ոճի ըմբշամարտի սպորտի վարպետ, «Բուրեվեստնիկ» ընկերության ԽՍՀՄ չեմպիոն: Դեռեւս մանուկ հասակից նվագել է երաժշտական տարբեր գործիքներ, արժանացել մրցանակների: Նրա ստեղծագործությունները, որոնք բազմաժանր երաժշտական գործեր են (ժողովրդական, դասական, էստրադային, ջազային) Հայաստանի ռադիոյի եւ հեռուստատեսության էստրադային համույթի մասնակցությամբ ձայնագրվում են 1988 թվականից մինչեւ օրս: 1993 թվականին Լոնդոնում կայացած «Երաժիշտ ստեղծագործողների» միջազգային փառատոնում Մխիթար Մնացականյանի «Լուսավոր թախիծ» ստեղծագործությունն արժանացել է երկրորդ մրցանակի: 1994 թվականից Մխիթար Մնացականյանը համագործակցում է Հոլիվուդի «Paramout Pictures» կինոընկերության հետ: Այս անգամ մեր հանդիպումը երաժշտության առիթով էր:

Ապրում ես խաղաղ, թե խառնիխուռն ժամանակներում, համեստ մի անունով կամ չզարմացնող էությամբ, միշտ արարման մեջ, միշտ հենց քեզ թարգմանում ես, որովհետեւ, անկախ քո ու աշխարհի ցանկությունից, աշխարհը քո թարգմանության կարիքն ունի: Չասենք, թե հայտնագործություն ենք անում, բայց առավել հաճախ մենք մեր տխրությունն ենք փորձել թարգմանել՝ մեր ու աշխարհի, մեր ու մեր ժամանակի միասնությունը հաստատելու միջոցով: Եվ որքան լուսավոր է եղել մեր տխրությունը, այնքան երջանկացել ու հարստացել է աշխարհը: Անվերջ թարգմանել ենք ինքներս մեզ ու միշտ մտածել, որ հավերժ ենք ապրելու, իսկ ապրել ենք այնպես, ասես սա մեր վերջին օրն է, վերջին հայտնագործությունը:

Այսպիսի մի հայտնագործություն էր ինձ համար ծանոթությունը Հայաստանի Կարմիր խաչի ընկերության նախագահ, Կարմիր խաչի հետվնասվածքային վերականգնողական միջազգային կենտրոնի գլխավոր տնօրեն, ՀՀ ԱԺ առողջապահության եւ սոցիալական միջազգային կենտրոնի գլխավոր տնօրեն, ՀՀ ԱԺ առողջապահության եւ սոցիալական հարցերի մշտական հանձնաժողովի գլխավոր փորձագետ, Հայաստանի օլիմպիական կոմիտեի առողջապահության ֆեդերացիայի նախագահ, ՌԴ բնական գիտությունների ակադեմիայի անդամ, բժշկական գիտությունների թեկնածու Մխիթար Մնացականյանի հետ (թող ներողամիտ լինի հարգելի դոկտորը, որ իր կոչումներից ու պաշտոններից միայն մեկ-երկուսը թվարկեցի): Բայց ծանոթանալու ցանկությունը նրա բժշկական ոլորտը չէր, այլ՝ իր երաժշտությունը, այն երաժշտությունը, որին ծանոթ ենք, որը սիրում ենք, բայց շատ քչերս ենք իմացել հեղինակին: Հայերիս մեջ գուցե չլինեն երաժշտասերներ, որոնք չհիշեն «Հայաստան աշխարհ» («Սեւանա ծով») ստեղծագործությունը Կարապետ Հայրապետյանի եւ Շուշաննայի համատեղ կատարմամբ:

Լսում ես Մխիթար Մնացականյանի ստեղծագործությունները եւ քեզ թվում է, որ աշխարհը թեեւ տխրություններ ու կարոտներ ունի, սակայն լուսավոր ու մաքուր է, անչափ մաքուր, ասես նորաստեղծ վիճակում ես տեսնում: Քեզ թվում է, թե ինքդ առաջին մեղքդ չես գործել, եւ ոչ ոք դեռ չի փորձել ավերել Աստծո դրախտը: Ու գուցե դա է պատճառը, որ խոսքի (այսինքն՝ արդարանալու) կարիքը չկա դեռ: Լսում ես Մխիթար Մնացականյանի երաժշտությունը եւ հասկանում ես, որ անեզրական մաքրության պահապաններից մեկն էլ պարտավոր ես դու լինել: Քեզ այդ երաժշտությունը թելադրում է, թելադրում է առանց խոսքի:

– Միայն մեկ անգամ եմ տեքստ գրել իմ երաժշտության համար,- ասում է դոկտորը: – Ռուբեն Սաթեւոսյանը վարպետորեն կատարում է «Իմ բալիկ» երգը: Սեպտեմբերմեկյան մի օր ես նկատեցի, որ երեխաներին դպրոց ավելի հաճախ տանում են տատիկներն ու պապիկները: Ու սարսափելի միտք անցավ իմ միջով. իսկ եթե այս երեխայի հայրը հիմա գաղութո՞ւմ է (20 տարի աշխատել եմ ներքին գործերի նախարարության համակարգում), կամ մայրը մահացե՞լ է (մասնագիտության բերումով նաեւ մարդկանց մահեր եմ տեսել)... Եվ բառերն իրենք իրենց եկան...

Ամեն ինչի համար պատասխանատու է զգում իրեն, ամեն մեկիս համար:

Բժիշկ Մխիթար Մնացականյանն իր աշխատանքին զուգընթաց սովորեց եւ ավարտեց նաեւ Խորհրդային Միության ներքին գործերի ղեկավար աշխատողների բարձրագույն իրավաբանական համալիրը:

– Ես ցանկանում էի օգտակար լինել մարդուն, նրան, ով դժբախտության մեջ է, ով օտարվել է հասարակությունից,- ասում է ներքին ծառայության գնդապետը: – Ոչ ոք հանցագործ չի ծնվում, եւ ոչ ոք թող չասի, թե ծայրահեղ իրավիճակում իրեն ինչպես կպահի: Դատավոր չլինենք ոչ մեկին: Եթե կարող ենք, փորձենք օգնել ընկածին:

Այսպես ապրել ու ապրում է բժիշկը, այսպես՝ նաեւ ներքին զորքերի ծառայության [illegible]: 1992-ին կառուցվեց Կարմիր խաչի միջազգային հետվնասվածքային վերականգնողական կենտրոնը: 1994 թվականից այս կենտրոնի գլխավոր տնօրենն է Մխիթար Մնացականյանը: Միշտ ծայրահեղ իրավիճակներում եղած մարդը մինչեւ օրս հիանալի աշխատեցնում է այս հզոր կազմակերպությունը: Սակայն դա եւս քիչ է համարում: Ու անցել է պատի այն կողմը, այնտեղ, ուր երաժշտությունն է, որի թարգմանությունն անհնար է: Ինքը չի կարող հիշել, թե քանի անհույս հիվանդի է կյանք վերադարձրել, քանի օրինախախտի դուրս բերել խղճի ու հոգու վանդակաճաղերի հետեւից, բայց փոքր-ինչ զոհ է իրենից, որ իր երաժշտությունը մարդկանց օգնում է ապրել:

1997 թվականի օգոստոսին աշխարհում առաջին անգամ Հայաստանում անցկացվեց արվեստասեր հաշմանդամների փառատոն: Շատ ու շատ մարդիկ մասնակցեցին, որոնց թվում նաեւ արցախցի հիանալի երգչուհի, ժողովրդական արտիստուհի, դաժան դիպվածի հետեւանքով սայլակին գամված Նաիրուհի Ալավերդյանը: Այս փառատոնի մասին խոսեցին ողջ աշխարհում: Մխիթար Մնացականյանը եւս մեկ անգամ հոգեկան լիություն ապրեց:

Ինձ թվում է, թե ճանաչված բժշկի, լավագույն մասնագետներից մեկի՝ Մխիթար Մնացականյանի կենսագրությունը գեղեցիկ ու խնամքով ձեռագրով գրվող գիրք է այսօրվա ու վաղվա համար: Ու այդ գրքում ջնջումներ, ուղղումներ անելու հարկ չկա: Պարզապես տող առ տող, էջ առ էջ պետք է շարունակել: Ինքը շարունակում է.

– Ինձ թվում է, որ մարդու մեջ պետք է լավը, բարին տեսնել,- ասում է զրուցակիցս: – Երբեւէ չի եղել մեկը, ով կործանված է ամբողջովին, ով չար է իր ողջ էությամբ: Փորձիր տեսնել մարդու մեջ լավը, լավագույնը: Կա, անպայման կա, ամեն մարդու մեջ կա լավը: Ու երբ դու տեսնում ես, ինքդ քեզ նորոգում, ինքդ քեզ ես փրկում: Ամենամեծ երջանկությունը հենց լույսն ու բարությունը տեսնելն է:

Երբ հոգնած կլինեք, երբ խռոված կլինեք աշխարհից, մարդկանցից, ինքներդ ձեզանից, լսեք Մխիթար Մնացականյանի երաժշտությունը: Այն ձեզ շատ կօգնի, գուցե առավել շատ, քան բժիշկ ու իրավաբան Մխիթար Մնացականյանի կատարածը: Համոզված եղեք:

ՍԵՐԳԵՅ ՍԵԼՔՈՒՅԱՆ

ՆԱՄԱԿՆԵՐ ԴԱՌՈՒՓՈՍԻՑ

19. Հոբելյանական ձվածեղ

Պատմական իրադարձություններով հարուստ ամեն մի դարաշրջան տվել է անմոռաց կանանց: Ոչ ոք չի կարող ժխտել, որ Կլեոպատրան իսկայական ազդեցություն ունեցավ հին Եգիպտոսի եւ Հռոմի պատմության վրա: Ժաննա դ'Արկը մինչեւ օրս էլ ցնցում է ոչ միայն Ֆրանսիան, այլեւ Եվրոպան ու աշխարհը: Եկատերինա Երկրորդն իր առասպելական վարք ու բարքով Ռուսափոս պետության խորհրդանիշներից մեկն է կազմում... Այսպիսի շատ ու շատ օրինակներ կարելի է բերել:

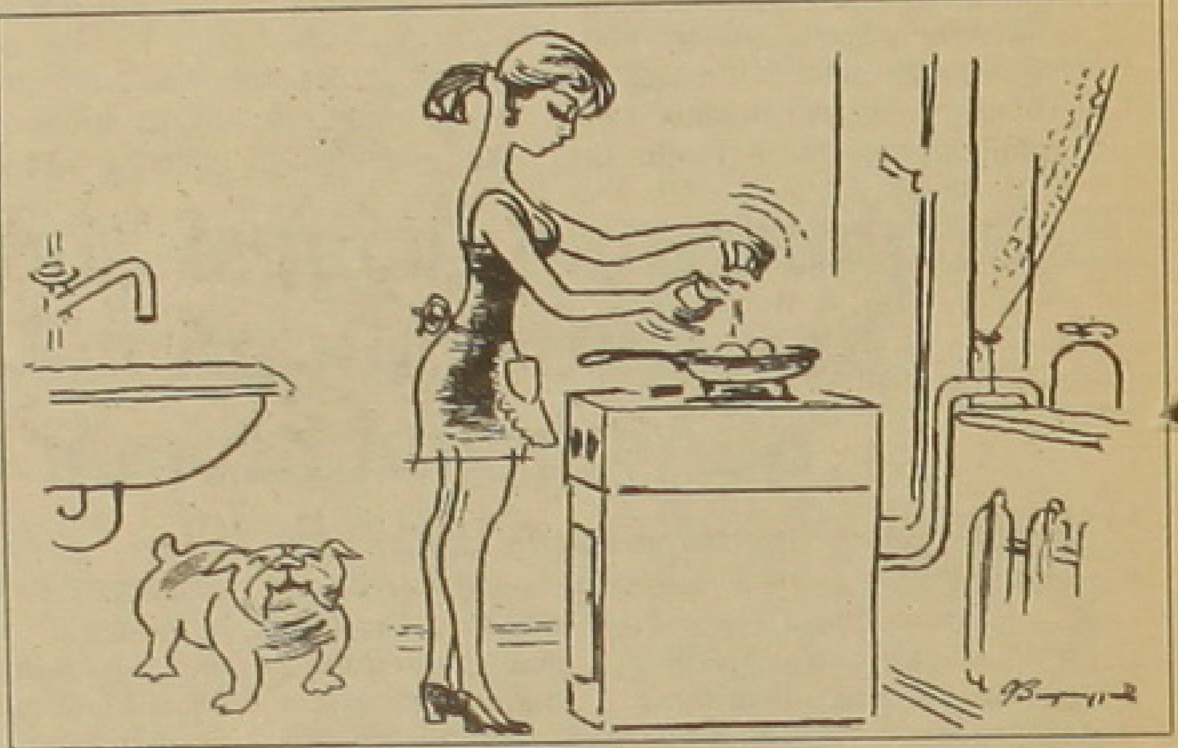

Դառուփոսի կանայք էլ որոշեցին հետ չմնալ համաշխարհային պատմության ընձեռված հնարավորություններից: Դառուփոսցի ամեն մի կին այսօր իր լուման է ներդնում Դառուփոսի հերոսական ժամանակագրության ոսկետառ էջերում:

Մինչեւ մեր օրերը դառուփոսցիները հեղինակություն էին վաստակում, ասենք, տարբեր ճաշատեսակներ պատրաստելու հանճարեղ գյուտերով: Ամենապայծառ անունը Գրիշի քույր Մայրանուշն էր: Նա եփում էր պարզ, բարդ համադասական, բարդ ստորադասական ճաշատեսակներ: Պարզը ձվածեղն էր՝ երկու ձվով: Դրա համար պետք էր միայն թավա, յուղ, մի պտղունց աղ եւ երկու ձու: Ինչպես գիտեք, երկու ձու միշտ էլ կարելի է ճարել: Ապա Մայրանուշը հնարեց բարդ համադասական ձվածեղը, որի համար, վերոհիշյալներից բացի, պետք էր նաեւ պանրի կամ երշիկի մեկ-երկու շերտ: Իհարկե, վերջերս նա երշիկով ձվածեղ չի պատրաստում՝ երշիկը համարելով սուտ Չառուփոսի խորհրդանիշներից մեկը: Նա այդպես էլ ասաց վերջերս, միտինգի ժամանակ.

– Սիրելի հայրենակիցներ, մենք ի վերջո հաղթահարեցինք մեր կարոտախտը չառուփոսյան երշիկի նկատմամբ եւ մեր ազատ ու անկախ Դառուփոսը կառուցում, շենացնում ու հզորացնում ենք առանց չառուփոսյան երշիկի, առանց այդ կարոտախտի: Մեր «Լավ Դառուփոս» կուսակցությունը ոչ է ասում երշիկին ընդհանրապես եւ իր ձեռքն է մեկնում ձեզ: Սեղմեք ձեզ պարզված մեր ձեռքը եւ «Լավ Դառուփոսը» ձեզ համար կերաշխավորի օրենքների գերակայությամբ կառուցվող եւ օրեցօր հզորացող մի նոր փոս: Իհարկե, մենք մեր այս օրինաստեղծ գործունեությունը կարող ենք իրականացնել ԴԱԺՈ-ում լինելով, ավելին՝ ԴԱԺՈ-ում մեծամասնություն կազմելով:

Զորավար (նախկին՝ Պեխավոր պապա) թաղում կայացած միտինգի ժամանակ միտինգավորները, թե համընդհանուր խանդավառություն եւ ազգային հպարտություն ապրեցին, բայց որոշ դառուփոսցիներ, այնուամենայնիվ, մտածեցին. «Վատ չէր լինի, որ երկու ձվի հետ միասին մի պստիկ երշիկ էլ ունենայինք»: Բայց քանի որ «Լավ Դառուփոս» կուսակցության Մայրանուշն անչափ հզոր ճառեր էր ասում եւ իր ազգանվիրվածությամբ գերազանցում էր շատ ու շատ տղամարդկանց, դառուփոսցիներն այլեւս բարձրաձայն չեն խոսում ոչ բարդ ստորադասական, ոչ՝ համադասական, ոչ էլ անգամ՝ պարզ ձվածեղների մասին:

Բայց, ինչպես վայել է ամեն մի դառուփոսուհու, նա հոգու խորքում փայփայում է եփել բարդ ստորադասական մի ձվածեղ: Տո, նույնիսկ այս Մայրանուշը, է՜, էնպիսի մի բաղադրատոմս ունի, որ կզարմացնի ամեն մի համադամասերի: Ըստ նրա, բարդ ստորադասական ձվածեղի համար անհրաժեշտ է վերցնել «Արժանապատվություն եւ Դառուփոս» կուսակցության թավան, երկու ձու ցանկացած կուսակցությունից (եթե, իհարկե, գտնվեն այդպիսի կուսակցություններ), մի խոշոր գդալ յուղ՝ դաշնակահարներից, ձվածեղին համ տվող աղ՝ ազատականներից, մի քանի կանաչ սոխ՝ նորացվածներից, պանրի երկու բարակ շերտ՝ հնեցվածներից, ինչպես նաեւ ուրիշ շատ ու շատ բաղադրամասեր եւ «Հզոր, կարգին, ազատ, անկախ Դառուփոս» բարդ ստորադասական ձվածեղը պատրաստ կլինի:

Վայելեք:

Դառուփոսյան ձվածեղի բաղադրատոմսը կա

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՍՅԱՆԻ մոտ

VIENNENT DE PARAITRE
Լոյս է տեսել

ԹԱԳՎՈՐՅԱՆ
ԵՐԿՀԱՏՈՐ ԲԱՌԱՐԱՆՆԵՐԸ

Հայաստանի համար բացառիկ գին

Prix exceptions pour l'Armeni

Grand dictionnaire Armenian - Francais
Grand dictionnaire Francais - Armenian

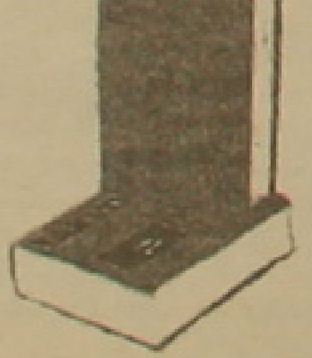

Յուրաքանչյուր հատորը՝ $28:

Երկու հատորները $50՝ ներառյալ առաքման ծախսը:

Առաքումը կկատարվի արագացված փոստով

Վճարումը՝ կանխիկ
Mandat - poste international-ով
կամ ACBA Bank-ի միջոցով:

Հեղինակի հասցեն
Takvor TAKVORIAN 52,av Jean Jaures, 05000 Gap (France)
Tel./Fax.: 00330 4 92 51 07 56. E-mail: takvor.takvorian@wanadoo.fr

Հայտարարություն

Երեւանի քաղաքապետարանի պետական սեփականություն հանդիսացող հողերի վարձակալության եւ օտարման մրցութային ու աճուրդային հանձնաժողովը հայտարարում է քաղաքաշինական հողերի աճուրդային վաճառք Ուլնեցու եւ Բաբայան փողոցների հատման մասում (ծածկագիր Ա 03-51) 1000 քմ մակերեսով՝ բնակելի եւ հասարակական կառուցապատման նպատակով: Հողամասի աճուրդային վաճառքի համար մեկնարկային գին է սահմանված 1758,0 (մեկ միլիոն յոթ հարյուր հիսուն ութ) հազ. դրամ:

Աճուրդին մասնակցելու իրավունք ունեն՝

ՀՀ քաղաքացիներն ու իրավաբանական անձինք եւ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված հողի սեփականության իրավունքի այլ սուբյեկտներ: Աճուրդի պայմանների մանրամասներին ծանոթանալու ու հայտ ներկայացնելու համար դիմել Երեւանի քաղաքապետարանի աշխատակազմի ֆինանսական եւ սոցիալ-տնտեսական զարգացման վարչություն (սենյակ 309, հեռ.՝ 54-18-62):

Աճուրդը կայանալու է 2003 թ. հունիսի 27-ին, ժամը 16-ին Երեւանի քաղաքապետարանի նիստերի դահլիճում (Գ. Լուսավորչի 13):

Հայտերի ընդունումը դադարեցվում է նշված ժամկետից երեք աշխատանքային օր առաջ:

ԱՃՈՒՐԴԱՅԻՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

529353 Անվճար
ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- Կգնեմ իգի քարտ: Հեռ.՝ (09) 423833:
- Վաճառվում է ամառանոց Արայի լեռան լանջին, Երեւանից 50 կմ հեռավորությամբ: Ամառանոցը երկհարկանի շինություն է, այգեստանով, 1000 քմ հողատարածքով, ունի 120 հատ ծառ: Գինը՝ 5000 դոլար: Հեռ.՝ 25-00-96, Հունան:
- Վաճառվում է 3 սենյականոց բնակարան Շամպայն գինիների գործարանի մոտ, 16-րդ հարկի 4-րդ հարկում, արեւկող, ընդ. մակերեսը՝ 80 քմ, բնակելին՝ 44 քմ, ունի երկու տնտեսական պատշգամբ: Գինը՝ 11.500 ԱՄՆ դոլար: Հեռ.՝ 45 22 79:
- Վաճառվում է բջջային հեռախոս «Ալկատել-525», փոխվող պանելով, գինը՝ 190 դոլար: Հեռ.՝ 45 22 79:
- Շատ վաճառվում է ռումինական հյուրասենյակի կահույք պաս՝ իր փափուկ կահույքով: Հեռ.՝ 65-68-37:
- Վաճառվում է 1985 թ. արտադրության «Մերսեդես-Բենց» 230E մակնիշի ավտոմեքենա: Գինը՝ $ 4000: Հեռ.՝ 48-21-19
- Վաճառվում է մեքենայի 42-52լ տարողությամբ հեղուկ գազի սարքավորում, գինը՝ $80: 53-14-39 (Արմեն)
- Չինական կազմակերպությունը հրավիրում է աշխատանքի վարպետ-դերձակների, խոհարարների, մատուցողների, ձեւավորողների: Հեռ.՝ 61-33-10: Հասցեն՝ Ավան, Աճի հանք, Աճառյան 42:
- Սովորեցնում եմ դաշնամուր նվագել մատչելի գնով: Հեռ. 25-25-20:

Բլատերը կժամանի Երեւան

Մայիսի 22-ին ՖԻՖԱ-ի նախագահ Զեպ Բլատերը պաշտոնական այցով կժամանի Երեւան՝ ներկա գտնվելու ՈՒԵՖԱ-ի «Գոլ» ծրագրի միջոցներով վերակառուցված ֆուտբոլի հանրապետական մարզադաշտի վերաբացման հանդիսավոր արարողությանը: ՖԻՖԱ-ի նախագահի այցը բավական հագեցած կլինի: Մայիսի 22-ի երեկոյան նա կհանդիպի ՀՀ վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանին, իսկ հաջորդ օրվա առավոտյան ՖԻՖԱ-ի նախագահին կընդունի հանրապետության նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը: Զեպ Բլատերը կայցելի նաեւ քաղաքային պանթեոն՝ հարգանքի տուրք մատուցելով հայկական ֆուտբոլի երախտավորներից մեկի՝ իր վաղեմի բարեկամ Հակոբ Տոնոյանի հիշատակին: Մայիսի 23-ին, ժամը 11:45-ին տեղի կունենա ֆուտբոլի հանրապետական մարզադաշտի բացման հանդիսավոր արարողությունը: Ժապավենը կտրելու պատիվը տրվել է ՖԻՖԱ-ի նախագահին: Համերգային փոքրիկ ծրագրից եւ պատանի ֆուտբոլիստների ցուցադրական խաղից հետո Բլատերը կհանդիպի լրագրողներին: Նույն օրը երեկոյան Բլատերը Երեւանից կմեկնի Թբիլիսի՝ ներկա գտնվելու Վրաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նոր նստավայրի բացման հանդիսավոր արարողությանը:

Մովսիսյանն առաջատարների շարքում է

Սարաեւոյում անցկացվող շախմատի գրոսմայստերական մրցաշարը հնագույններից է Եվրոպայում: Դառնալով անկախ պետություն, Բոսնիա եւ Հերցեգովինան չխախտեց ավանդույթը, շարունակելով մրցաշարերի անցկացումը: Իշխանությունների ջանքերով ստեղծված «Բոսնիա» շախմատային ակումբը 2 անգամ անընդմեջ ճանաչվել է ուժեղագույնը Եվրոպայում՝ նվաճելով չեմպիոնների գավաթը: 33-րդ անգամ անցկացվող մրցաշարում հանդես են գալիս տարբեր տարիներին «Բոսնիայի» կազմում խաղացած 10 գրոսմայստերներ: Նրանց թվում է եւ Սերգեյ Մովսիսյանը: Սերգեյը բավական հաջող մեկնարկեց: Առաջին տուրում նա սեւերով պարտության մատնեց Եվգենի Բարեեւին, հաջորդ պարտիան Ռաջաբովի հետ ավարտեց ոչ-ոքի արդյունքով: 1,5 միավորով Մովսիսյանը Կասիմջանովի, Շիրովի, Ռաջաբովի եւ Սոկոլովի հետ առաջատարների խմբում է: Մեկնարկային տուրերում գրանցվել են հետեւյալ արդյունքները. Դամլյանովիչ–Ռաջաբով՝ 0–1, Կոժուլ–Շիրով՝ 0–1, Սոկոլով–Դիծարեւիչ՝ 1–0, Կուրաիցա–Կասիմջանով՝ 0,5–0,5, Դամլյանովիչ–Կոժուլ՝ 0–1, Շիրով–Սոկոլով՝ 0,5–0,5, Դիծարեւիչ–Կուրաիցա՝ 0,5–0,5, Կասիմջանով–Բարեեւ՝ 1–0:

ARMENTEL

«Արմենտելը» տեղեկացնում է Երեւանի 28 ԱՀԿ-ի բաժանորդներին

Ավարտվել են Երեւան քաղաքի 28 ԱՀԿ-ի վերամիացման աշխատանքները:

Սույն թվականի հուլիսի 1-ից 28 ԱՀԿ-ի բաժանորդները կվճարեն տեղական խոսակցությունների ռոպեավճարի համար:

Վերը նշված ԱՀԿ-ի բաժանորդները մայիս եւ հունիս ամիսների տեղական խոսակցությունների վերաբերյալ տեղեկատվություն կարող են ստանալ իրենց սպասարկման բաժիններից, «Հայ փոստի» եւ Հայխնայբանկի համապատասխան բաժանմունքներից:

Այն բաժանորդները, ովքեր կցանկանան օգտվել հաստատագրված վարձերի վճարման հնարավորությունից, հունիս ամսվա ընթացքում կարող են վճարումներ կատարել բաժանորդների սպասարկման կենտրոններում, «Հայ փոստի» եւ Հայխնայբանկի համապատասխան բաժանմունքներում:

Ծառայությունների տեսակները	Սակագինը առանց ԱԱՀ, դրամ	ԱԱՀ, դրամ	Սակագինը, ԱԱՀ-ով, դրամ
Հիմնական հեռախոսների բաժանորդային վարձ			
Բնակչություն	750	150	900
Գործարար եւ կառավարական բաժանորդ	2700	540	3240
Տեղական խոսակցությունների ռոպեավճարներ			
Տրամադրվող անվճար ռոպեների չափաքանակը (անկախ բաժանորդների կարգավիճակից)	360 ռոպե ամսական, յուրաքանչյուր հեռախոսագծի համար		
1 ռոպե տեղական խոսակցությունների վարձ՝ սկսած 361-րդ ռոպեից			
Բնակչություն	3.33	0.67	4.00
Գործարար եւ կառավարական բաժանորդ	3.45	0.69	4.14
Ինտերնետ ցանցից օգտվելու ռոպեավարձ (1 ռոպեի համար)			
Բնակչություն	0.833	0.167	1.00
Գործարար եւ կառավարական բաժանորդ	0.86	0.17	1.03
Հաստատագրված վճարներ			
Տեղական խոսակցությունների ռոպեավճարների եւ բաժանորդային վարձի հաստատագրված վճարներ (անսահմանափակ տեղական խոսակցություններից եւ ինտերնետ ցանցից օգտվելու հնարավորությամբ)			
Բնակչություն	3000	600	3600
Գործարար եւ կառավարական բաժանորդ	5442	1088	6530

Ծանոթություն

– Տեղական խոսակցությունների եւ բաժանորդային վարձի հաստատագրված վճարման սկզբունքից օգտվելու դեպքում բաժանորդը պետք է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսվան նախորդող ամսվա մինչեւ վերջին օրը ներառյալ «Արմենտել» ՀՁ սպասարկման տեղամասերում կատարի վճարումներ, համաձայն սահմանված սակագների:

– Հաստատագրված վճարումներ ենթակա են ընդունման միայն այն բաժանորդներից, ովքեր վճարման պահին չունեն մատուցված հեռախոսակապի ծառայությունների ժամկետանց պարտքեր:

«ԱՐՄԵՆՏԵԼ» ՀՁ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

«Յանգ բոյզը» զիջում է դիրքերը

Դեռեւս մի քանի տուր առաջ «Յանգ բոյզը», որում հանդես են գալիս Արթուր Պետրոսյանն ու Հարություն Վարդանյանը, իրական հնարավորություն ուներ գրավելու մրցանակային 3-րդ տեղը, ինչն իրավունք կտար մասնակցելու ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի մրցաշարին: Սակայն վերջին մի քանի անհաջող ելույթները զգալիորեն բարդացրին թիմի խնդիրը: Շվեյցարիայի առաջնության 11-րդ տուրում «Յանգ բոյզը» հյուրընկալվելիս 0–2 հաշվով զիջեց իր գլխավոր հակառակորդներից մեկին՝ «Քսամաքսին»: «Սերվետն» էլ 1–0 հաշվով հաղթելով «Վիլին», շրջանցեց «Յանգ բոյզին»: Այժմ նշված 3 թիմերն էլ վաստակել են 31-ական միավոր: «Յանգ բոյզը» 5-րդ տեղում է:

Տուրի կենտրոնական հանդիպումը չեմպիոնի կոչման հավակնորդներ «Գրասհոպերսի» եւ «Բազելի» մրցավեճն էր: Առաջին խաղակեսի ավարտին դաշտում ֆուտբոլիստների միջեւ ծեծկռտուք սկսվեց, որի արդյունքում մրցավարը դաշտից հեռացրեց հավաքականի անդամներ Կաբանասին ու Կանտալուպիին: «Գրասհոպերսը» խաղը տանում էր 2–0 հաշվով, բայց «Բազելին» հաջողվեց վերականգնել հավասարակշռությունը: «Գրասհոպերսը» 50 միավորով գլխավորում է աղյուսակը: Նրանցից 3 միավոր պակաս է վաստակել «Բազելը»:

Գտնվել է

Հրազդանի պետռեգիստրում գրանցված «Հրազդանի ուղեւորատար ավտոտրանսպորտային» պետական փակ բաժնետիրական ընկերության կլոր կնիքը:

Համարել վավեր

Տնօրեն՝ Ասատրյան

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Խնդրում ենք բոլոր կազմակերպություններին եւ քաղաքացիներին Գագիկ Հարությունյանի (ծնված 1955թ., Երեւանի Ազատության 12 շենքի թիվ 71 բն. նախկին բնակիչ) վերաբերյալ իրենց հայտնի տեղեկությունները հայտնել Արաբկիր եւ Քանաքեռ-Զեյթուն համայնքների առաջին ատյանի դատարան կամ զանգահարել 24-01-61 հեռախոսահամարով:

Հայաստանից վեց ըմբիշ

Մայիսի 21-26-ը Բելգրադում կանցկացվի հունահռոմեական ոճի ըմբշամարտի Եվրոպայի հերթական առաջնությունը: Մայրցամաքի ուժեղագույն ըմբիշների մրցավեճին մեր հանրապետությունից կմասնակցեն 6 մարզիկներ: Բելգրադում մրցագորգ դուրս կգան երիտասարդների աշխարհի փոխչեմպիոն Կարեն Մնացականյանը (60 կգ), աշխարհի նախկին չեմպիոն Վաղինակ Գալստյանը (66 կգ), Արա Գրիգորյանը (74 կգ), Լեւոն (84 կգ) եւ Արման (96 կգ) Գեղամյան եղբայրները: Հավաքականը Եվրոպայի առաջնությանը նախապատրաստվել է Լեւոն Ջուլֆալակյանի գլխավորությամբ: Մարզաձեւի սպորտվարչության գլխավոր մասնագետ Սամվել Հարությունյանը որպես մրցավար կսպասարկի առաջնության մրցումները:

Մոսկվան կներգրավվի օլիմպիական մրցավազքում

Մայիսի 23-ին կայանալիք Ռուսաստանի ազգային օլիմպիական կոմիտեի նիստում այդ կազմակերպության նախագահ Լեոնիդ Տյագաչովը պաշտոնապես կհայտարարի 2012 թ. օլիմպիական խաղերի անցկացման համար Մոսկվայի թեկնածության առաջադրման մասին: Ամառային օլիմպիական խաղերի մայրաքաղաք դառնալուն հավակնում են նաեւ Լոնդոնը, Նյու Յորքը, Մադրիդը եւ Լայպցիգը, որոնց մոտ ժամանակներս կմիանան նաեւ Փարիզը եւ Բրազիլիայի քաղաքներից մեկը:

Առաջին անգամ Մոսկվայի թեկնածության առաջադրման մասին խոսք է գնացել 2 տարի առաջ՝ 2001 թ. հուլիսին ՄՕԿ-ի 112-րդ նստաշրջանում: Մեկ տարի անց մշակվեցին թեկնածությունն առաջադրելու համար անհրաժեշտ փաստաթղթերը: Մինչեւ 2004 թ. հոկտեմբերը պետք է ավարտվեն նախապատրաստական բոլոր աշխատանքները, եւ նոյեմբերին փաստաթղթերը ներկայացվեն ՄՕԿ: Մոսկվան խոշորամասշտաբ մրցումների անցկացման համար ներկայումս անհրաժեշտ մարզակառույցներով ապահովված է: Դրանց թվում են «Լուժնիկին», «Օլիմպիյսկին» եւ «Լոկոմոտիվը»: Մի շարք մարզակառույցներում հնարավոր կլինի օլիմպիադայի մրցումներ անցկացնել վերանորոգումից հետո: Դրանք են ԲԿՄԱ «Դինամո» եւ «Տորպեդո» մարզադաշտերը, Կռիլատսկի թիավարության կենտրոնը, «Բիտցա» ձիարշավարանը:

ՄՕԿ-ի կանոնակարգի համաձայն, թեկնածուներն իրենց պաշտոնական հայտը պետք է ներկայացնեն մինչեւ այս տարվա հուլիսի 15-ը: Իսկ 2012 թ. ամառային օլիմպիադայի մայրաքաղաքի ընտրությունը կկատարվի Լոզանում, ՄՕԿ-ի նստավայրում, 2005 թ. հուլիսին:

Վան Նիստելրոյն Անգլիայի լավագույն ֆուտբոլիստ

«Մանչեստր յունայթեդի» հարձակվող Ռուդ վան Նիստելրոյը լրագրողների, ակումբների ներկայացուցիչների եւ ֆուտբոլասերների հարցման արդյունքներով ճանաչվել է Անգլիայի լավագույն ֆուտբոլիստ: Նա արժանացել է Barclaycard հատուկ մրցանակի: Նիստելրոյն ընթացիկ մրցաշրջանի պաշտոնական մրցումներում խփել է 44 գնդակ: Դրանցից 25-ը նա իր օգտին գրանցել է ֆուտբոլի պրեմիեր-լիգայում՝ ճանաչվելով լավագույն ռմբարկու: Այդ ցուցանիշով նա գերազանցեց Տյերի Անրիին եւ Ջեյմս Բիտիին, որոնք մեկ գնդակ պակաս էին խփել: 12 գնդակ Նիստելրոյը խփել է չեմպիոնների լիգայի մրցաշարում, ինչը ռեկորդային ցուցանիշ է: Խփած յուրաքանչյուր գոլի համար հոլանդացի ֆուտբոլիստին 1000 եվրո է հասնում: 44 հազար եվրոն նա մտադիր է ծախսել բարեգործական նպատակներով: Վան Նիստելրոյն իր գոհունակությունն է հայտնել լավագույն ֆուտբոլիստի եւ ռմբարկուի համար սահմանված մրցանակներին արժանանալու համար: Նա նշել է, որ մեծ պատիվ է հաղթող ճանաչվել այնպիսի ռմբարկուների հետ մրցապայքարում, ինչպիսիք Անրին, Բիտին եւ Շիրերն են:

Հերթական խաղը կկայանա Թուրքիայում

Ֆուտբոլի Իսրայելի հավաքականն առայժմ ստիպված է սեփական հարկի հանդիպումներն անցկացնել չեզոք դաշտում: Հունիսի 7-ին Սլովենիայի հավաքականի հետ ընտրական հանդիպումը իսրայելցիներն անցկացնելու են Թուրքիայի Անթալիա քաղաքում: Մեկ օր առաջ նույն քաղաքում կմրցեն երիտասարդական հավաքականները:

Պատրաստվում եք ճամփորդությա՞ն
Չմոռանաք վերցնել...

Անձնագիր

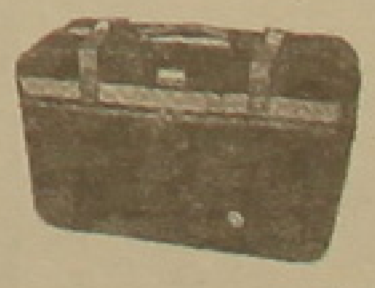

Ճամպրուկ

HSBC Բանկի Կրեդիտ քարտ

HSBC
Ձեր բանկն ամբողջ աշխարհում

Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան ՓԲԸ, 2003

«ՀԱՅԱԳՐՈԲԱՆԿ» ԲԲԸ

www. agrobank.am www. agrobank.am www. agrobank.am www. agrobank.am www. agrobank.am www. agrobank.am

«Հայագրոբանկ» ԲԲԸ բոլոր մասնաճյուղերում տրամադրվում են ոսկու գրավադրմամբ վարկեր, գրավադրվող ոսկու մինչեւ 100% չափով, 15 րոպէի ընթացքում:

«Հայագրոբանկ» ԲԲԸ վաճառում է իր սեփականությունը հանդիսացող հետեւյալ անշարժ գույքը

Հ/Հ	Գրանցման հասցե (վայրը)
1.	ք.Երեւան, Քանաքեռ,1 նրբ. 35 տուն 2 հարկանի առանձնատուն 140 քմ մակերեսով, 600 քմ հողամաս
2.	ք.Երեւան, Մ.Գորկու փող. 43 2 հարկանի առանձնատուն 0.0253 հա հողամաս, 250 քմ մակերեսով
3.	ք.Երեւան, Նուբարաշենի 2/1 (կից խանութ) 0.0206 հա հողամաս, 88.41 քմ մակերեսով
4.	ք.Ջերմուկ, Առողջարան, 10 հարկանի, (կիսակառույց), 20200 քմ մակերեսով, 2 հա տարածքով
5.	ք. Գավառ, «Սարք» ԲԲԸ մեխանիկական գործարան
6.	ք. Ծաղկաձոր, մանկական ճամբար (կիսակառույց) 1900 քմ մակերեսով, 2 հա հողամասով
7.	Արագածոտնի մարզ, գյուղ Ցամաքասար, վարելահող
8.	Արագածոտնի մարզ, գյուղ Արուճ, առանձնատուն
9.	Արագածոտնի մարզ, գյուղ Սուսեր, բնակելի տուն
10.	Ալավերդի, Սանահին, առանձնատուն
11.	ք. Հրազդան, առանձնատուն
12.	Գեղարքունիքի մարզ, գյուղ Ձորագյուղ, առանձնատուն
13.	Արմավիրի մարզ, Բաղրամյան ավան, բնակելի տուն
14.	ք. Դիլիջան, բնակելի տուն
15.	Արարատի մարզ, գյուղ Լուսառատ, բնակելի տուն
16.	Արարատի մարզ, գյուղ Ներքին Դվին, հողամաս
17.	Օգտագործված գյուղմեքենաներ
18.	Կոտայքի մարզ, գյուղ Զովունի. Կիսակառույց շինություն 340 քմ տարածքով, 0.5 հա հողամասով: Հարմար է ռեստորանի կամ կազինոյի համար:
19.	Քաղաք Կապան, Բաղրամյան 6/81, չորս սենյականոց բնակարան (ընդ. մակերեսը՝ 72.4քմ)
20.	Գեղարքունիքի մարզ, գյուղ Ձորագյուղ, երկհարկանի առանձնատուն, տնամերձ հողամասով, օժանդակ կառույցով
21.	Քաղաք Հրազդան, Նոյեմբերյան փող. 36, ութ սենյականոց, երկհարկանի առանձնատուն (ընդ. մակերեսը՝ 319.71քմ)
22.	Քաղաք Արթիկ, Տեր-Գաբրիելյան փող. 18, վեց սենյականոց երկհարկանի առանձնատուն (ընդ. մակերեսը՝ 115.9քմ)
23.	Քաղաք Վայք, Շահումյան փող. 8/36, հինգ սենյականոց բնակարան (ընդ. մակերեսը՝ 153.1քմ)
24.	Քաղաք Ալավերդի Սանահին թաղամաս տուն 117, երկու սենյականոց առանձնատուն (ընդ. մակերեսը՝ 161քմ)
25.	Քաղաք Վարդենիս, Երեւանյան փող. 71, մեկ հարկանի առանձնատուն, կիսանկուղով եւ 1800քմ հողամասով (ընդ. մակերեսը՝ 384.1 քմ)
26.	Քաղաք Ստեփանավան, Երիտասարդական փող. 11, երկ հարկանի առանձնատուն տնամերձ հողամասով, օժանդակ կառույցներով (ընդ. մակերեսը՝ 246քմ)
27.	Արմավիրի մարզ, գյուղ Աղավնատուն, մեկ հարկանի առանձնատուն 1900քմ հողամասով, օժանդակ կառույցներով (ընդ. մակերեսը՝ 271.5քմ)
28.	Քաղաք Չարենցավան, երկրորդ միկրո, առաջին թաղամաս շենք 7, բն.3, երեք սենյականոց բնակարան (ընդ. մակերեսը՝ 77.2քմ)
29.	Քաղաք Աշտարակ, Քասախի 2Ա, յոթ սենյականոց, մեկ հարկանի առանձնատուն, կիսանկուղով, տնամերձ հողամասով (ընդ. մակերեսը՝ 305.4քմ)
30.	Արարատի մարզ, գյուղ Արեւաբույր, յոթ սենյականոց երկհարկանի առանձնատուն, տնամերձ հողամասով, օժանդակ կառույցներով (ընդ. մակերեսը՝ 200քմ)
31.	Տիգրան Մեծի 65Ա վարչական շենք (ընդ. մակերեսը՝ 2325 քմ), 0.3 հա հողամասով, օժանդակ շինություններով (ընդ. մակերեսը՝ 785 քմ)
32.	Եղվարդի համակցված կերերի գործարան

Գույքի արժեքը կարելի է վճարել ինչպես ամբողջությամբ, այնպես էլ մաս-մաս

Առաջարկով շահագրգիռ անձինք եւ կազմակերպությունները կարող են դիմել Հայագրոբանկ ԲԲԸ (Երեւան, Խորենացի 7ա)

Հեռ. 53-86-72, 53-58-32

ՀԱՅԱԳՐՈԲԱՆԿ ԲԲԸ 5000 ԱՄՆ ԴՈԼԱՐ ԵՒ ԱՎԵԼԻ ԿԱՆԽԻԿ ՄՈՒՏՔԱԳՐՎԱԾ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐԻ ՓՈԽԱՆՑՈՒՄԸ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆՈՒՄ Է ԱՆՎՃԱՐ

❖ Աննախադեպ առաջարկ

Դրամական փոխանցումներ իրականացնող հաճախորդներին առավել բարենպաստ պայմաններ առաջարկելու նպատակով 2002թ. հուլիսի 01-ից «Հայագրոբանկ» ԲԲԸ ոչ միայն բավականաչափ իջեցրել է դրամական փոխանցումներից գանձվող միջնորդավճարները, այլ նաեւ ներդրել է փոխանցումներն իրականացնելու *անվճար* տարբերակ, որի էությունը կայանում է նրանում, որ բոլոր ֆիզիկական կամ իրավաբանական այն անձինք, ովքեր «Հայագրոբանկ» ԲԲԸ միջոցով կփոխանցեն 5000 ԱՄՆ դոլար եւ ավելի գումար, փոխանցումը կիրականացնեն *անվճար*: Պետք է նշել, որ վերը նշվածը վերաբերում է միայն կանխիկ մուտքագրված 5000 ԱՄՆ դոլար եւ ավելի գումարների փոխանցմանը:

AGRO-UNISTREAM EXPRESS

«Հայագրոբանկի» մասնաճյուղերում իրականացվող դրամական փոխանցումներին ավելացել է եւս մեկը՝ AGRO-UNISTREAM EXPRESS համակարգը: Այս համակարգով կարելի է փոխանցումներ իրականացնել ՌԴ մայրաքաղաքից դեպի Հայաստանի ցանկացած շրջան, բացառությամբ՝ Երեւան: Փոխանցումներն իրականացվում են ԱՄՆ դոլարով, առանց հատուկ հաշիվ բացելու: Նշված համակարգով փոխանցումներ կարելի է իրականացնել «Հայագրոբանկի» բոլոր մասնաճյուղերից, բացառությամբ Երեւան քաղաքի մասնաճյուղերի: Փոխանցման համար (անկախ գումարի չափից) վճարվում է գումարի 1 տոկոսը:

AGRO-AR-EXPRESS

Դրամական փոխանցումների այս համակարգի առավելությունն այն է, որ ծրագրի մեջ ներգրավված են «Հայագրոբանկի», «ԱՌԷԿՍԻՄԲԱՆԿԻ» եւ ռուսաստանյան «ԻՄՊԵԿՍԲԱՆԿԻ» բազմաթիվ մասնաճյուղեր ու բաժանմունքներ (հաճախորդների սպասարկման մոտ 100 կետ), ինչը հնարավորություն է տալիս դրամական փոխանցումներ իրականացնել Ռուսաստանի ցանկացած քաղաքից Հայաստանի ամենահեռավոր շրջաններ: Փոխանցումները կատարվում են ԱՄՆ դոլարով, անձնագրային տվյալների հիման վրա, առանց հատուկ հաշիվ բացելու: Ընդարձակ գործող լայնածավալ ցանցը հնարավորություն է ընձեռում AGRO-AR-EXPRESS դրամական փոխանցումների ծրագրում ընդգրկված մասնաճյուղերի ու բաժանմունքների միջոցով Հայաստանից Ռուսաստան եւ հակառակ ուղղությամբ փոխանցումներ կատարել գործ գներով:

AGRO-AR-EXPRESS համակարգում ընդգրկված են «Հայագրոբանկի» բոլոր մասնաճյուղերը, բացառությամբ՝ Երեւանի:

ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍԱԿԸ	ՍԱԿԱԳՆԱՅԻՆ ԴՐՈՒՅՔՆԵՐ	
AGRO-AR-EXPRESS ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՓՈԽԱՆՑՈՒՄՆԵՐ	ՀՀ դրամով	ԱՄՆ դոլարով
1 Փոխանցում ՌԴ-ՀՀ ուղղությամբ	-	1%
2 Փոխանցում ՀՀ-ՌԴ ուղղությամբ	-	0,75%

Ուշադրություն

Հայագրոբանկ ԲԲԸ վաճառում է

1. Բանկոմատներ (NCR5684 8Mb RAM, պրոցեսոր՝ 486 եւ NCR5670 8Mb, պրոցեսոր՝ 386)
2. POS տերմինալներ («VERY FONE», TRANZ 460)
3. Պլաստիկ քարտերի անհատականացման սարք՝ Embosser (DATA CARD, Model 280)
4. Պլաստիկ քարտերի վրա գունավոր գրաֆիկ պատկերներ տպելու սարք՝ Image Card Express (DATA CARD)

Առաջարկով շահագրգիռ կազմակերպությունները կարող են դիմել Հայագրոբանկ ԲԲԸ գլխամասային գրասենյակ՝ Երեւան, Խորենացի 7ա: Հեռախոս՝ 532732

Հայագրոբանկի համակարգում 2003թ. ապրիլի 3-ից

ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդների համար, կապված տոկոսների վճարման հաճախականությունից, արժույթի տեսակից եւ ավանդի գումարի մեծությունից, գործում են հետեւյալ տարեկան տոկոսադրույքները՝

Ֆիզիկական անձանց համար

Տոկոսների վճարման հաճախականությունը	ՀՀ դրամով մինչեւ 50.0 մլն.	ԱՄՆ դոլարով մինչեւ 100.0 հազ.
30 օր ժամկետով		
	4.0	3.0
31 - 60 օր ժամկետով		
Ամսական	4.5	3.5
Ժամկետի վերջում	5.0	4.0
61 - 90 օր ժամկետով		
Ամսական	5.5	4.5
Ժամկետի վերջում	6.0	5.0
91 - 180 օր ժամկետով		
Ամսական	6.5	5.5
Ժամկետի վերջում	7.0	6.0
181 - 360 օր ժամկետով		
Ամսական	7.5	5.0
Ժամկետի վերջում	8.0	5.5

Ժամկետային ավանդների գումարի նվազագույն չափը սահմանվում է՝

- 50.000 ՀՀ դրամ
- 100 ԱՄՆ դոլար

Ընդ որում՝

- 50.0 միլիոն ՀՀ դրամ եւ ավել գումարի
- 100.0 հազար ԱՄՆ դոլար եւ ավել գումարի

ժամկետային ավանդների ընդունումը եւ տոկոսադրույքների սահմանումը իրականացվում է յուրաքանչյուր առանձին դեպքում համաձայնեցնելով Վարչության նախագահի հետ:

Ցպահանջ ավանդների ընդունման համար սահմանված է տարեկան 3% տոկոսադրույք:

Իրավաբանական անձանց համար

Տոկոսների վճարման հաճախականությունը	ՀՀ դրամով մինչեւ 50.0 մլն.	ԱՄՆ դոլարով մինչեւ 100.0 հազ.
30 օր ժամկետով		
	6.0	4.5
31 - 60 օր ժամկետով		
Ամսական	6.5	5.0
Ժամկետի վերջում	7.0	5.5
61 - 90 օր ժամկետով		
Ամսական	7.5	6.0
Ժամկետի վերջում	8.0	6.5
91 - 180 օր ժամկետով		
Ամսական	8.5	7.0
Ժամկետի վերջում	9.0	7.5
181 - 360 օր ժամկետով		
Ամսական	9.5	6.5
Ժամկետի վերջում	10.0	7.0

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիւ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 5000 Ստորագրուած է տպագրութեան՝ 6. 5. 2003 Գինը՝ 100 դրամ